

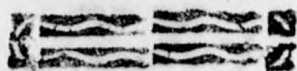

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 4. Májusban. 1796.

Bétsi szomorú Gyász.

A' közelebb el-múlt hónapnak 28-dik, 29-dik és 30-dik napjaiban téteték-meg ezen Fejedelmi Városnak költségén, a' Sz. *István* Templomában, boldogúl ki-múlt 11-dik *Josefnek* utolsó halotti tisztelete. A' 2 első napokon a' fő Püspöki Káplán, a' 3 dik napon pedig maga a' fő Püspök Ur, temetési muzsika között szolgáltatóván - ki a' halotti Misést, mind az 3 napokon halotti tanítást tartott ezen templombéli fő Prédikátor *Schneller* Ur. — A' templomnak belső része feketén bé vonva, meg-rakotva vala Tsászári tzimerekkel. Az oltárokat béborító fekete posztókon hasonlóképpen a' Tsászári tzimerek láttzottaának egy Kerézzel együtt. — A' templomnak közepén készült Gyász-torony (*Castrum Dolore*)

Doloris) vala egy négy-szegű hamu ízűre festett szinte a' templomnak bolytát érő fa épület, melyre mind a' 4 oldala felől 3 gráditsok menvén, egy 4 oldala nélkül való templomot ábrázolt, és ennek 8 lábai a' leg-szebb ugy nevezett *Korinthusi* oszlopokat mutatták: ezek előtt állott egy-egy aranyos és ezüst leveles veder. Alatt ültenek négy ábrázolatok, fehér köntösbe öltözve: ezek a' boldogult Tsászárs' főbb természeti tulajdonságait a' következő jelek által mutatták. — Az első mint Törvény-adó fején egy sisakot hordozott, és egy aranyos könyvre támaszkodván, kezeiben egy borostyán kolzort és egy olaj ágot tartott. A' bal felől való, a' karjai közzé szoritott oszloppal a' bátor szívet ábrázolta. Azt a' szabadságot mellyel a' boldogult Fejedelem a' mezei munkát, és a' [ho]reskedést ajándékozta vala meg, jelentette egy kalapot viselő Alszyony ember' képe, jobb kezében egy sarlot, a' balban pedig egy ágotskát tartván: melly kép jobb felől vala helyheztetve. Az ő gondosága a' negyedik oldalon vólt ugyan-tsak egy Alszyonyi forma által ki-fejeztetve, egy páltza és égő lámpás által, mellyet az Alszyony kezébe tart vala, és egy Bagoly által, melly az Alszyonynak térdgyén állott. — Ezen ábrázolatok között a' következő írásokat lehetett szemlélni.

Elölről — D. Josepho. II. Aug. Rom. Imp.
DD. Francisci. I. et. Mariæ. Theresiæ. Augg.
FILIO.

Germ. Hung. Boh. Dalm. Croat. Slav. Gal. Lod
RGGI.

Archiduci. Austriæ.

Magyarul — II-dik *Josefnek*, [F. Romai Tsászárnak, F. 1-ső *Ferentz* és F. *Mária Theresia* Fijának, Németek, Magyarok, Tsehek, Dalmaták, Kroáták, Totok 's a' t. Királynak.

Bal-felől — In. Vita.
Ingenii. Acie. Memoriae. Vi. Summa. Prædito.

Itine

Itinerum. Experientia. Hominum. Vsu. Mirifice. Ex-
culto.

Fastus. Pompæ. Luxus. Inertiæ. Ignaviæ. Ofori.
Infimis. Quibusque. Civium. Et. Exterorum. Comi.
Affabili.

E. Regum. Fortuna. Nil. Nisi. Curas. Ad. Se. Perti-
nere. Arbitranti.

A. Regni. Exordio. Ad. Extremum. Spiritum. Nego-
tiis. Unice. Vacanti.

Laborum. Domi. Militiæque. Patentissimo.

Magyarul: — A' ki életében a' dologban igen bé-látó elmebéli tehetséggel vala fel-ruháztatva, a' mellyet utozásai, látásai, és emberekkel való tár-folkodásai nagyon ki-palléroztanak vólt; a' Ki minden kevésiséget, pompát, tékozlást, resttséget, tu-nyaságot, gyűlölt, és *Magához* leg-alább való job-bágyának és akár melly idegennek bé-menetelt en-gedett, és ahoz nyájas vólt; a' Ki semmit a' Királ-lyi boldogságok közzül *Maga* tulajdonának az egy *Gondot* ki véve, nem tartott; uralkodásának kez-detétől fogva halála órájáig munkálkodott, ugy há-zi, mint katonai foglalatóságaiban fáradohatatlan vólt. —

Jobb-felöll. — In Morte.

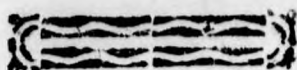
Ad. Summi. Rerum. Arbitri. Nutum. Paratissimo.
Inter. Morbi. Molestias. Casusque. Adversissimos. Men-
te. Constante. Sereno.

Pulcherrima. Christianæ. Philosophiæ. Exempla. E-
denti.

Supremis. Principis. Fratris. Amici. Commilitonis.
Officiis. Sancte. Functo.

Religionis. Præfidiis. Omnibus. Ultro. Expetitis. Munito.
Fatale. Momentum. Oculo. Irretorto. Spectanti.

Magyarul: — A' Ki halálakor, a' *Mindenható* parantsolattyára igen kész, a' betegség-béli terhek és egyéb szomorú történetei között álhatatos és vidám lévén, egy világi Keresztyén Böltsnek leg-elevenebb példáját adta: egy Fejedelemnek, egy Atyáknak, Barátnak, egy Katonai-társnak leg-mél-

tóságosabb kötelességeit bé-töltötte: és a' *Ki* a' Val-
lásnak minden utolsó készületeivel tulajdon kíván-
sága szerint éltetvén, a' ki-mulásnak szem-pillan-
tását bátran várta.

Hátulról — S. P. Q. Civitatis Vindob.
Suburbanis. Commodis. Ornamentis. Deliciis. Ab. Eo.
Auctæ.

Immature. Tanti. Principis. Fato. Illacrumans
Sacro. Christianorum. Ritu.
Parentat.

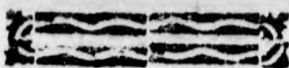
Anno MDCCXC. IV. III. et Prid. Kal. Majas.

Magyarul: Ennek számára a' Bétsi Tanács és
Polgárság, mellynek külső Várofsai általa, a' la-
kasra alkalmasabbá és szebbé tétettnék, ilyen
nagy Urának hirtelen való halálán siránkozva u-
tolsó halotti tiszteletet tartott 1790-ben. Apr. 28,
29 és 30-dik napjaiban.

Ezen Gyászos készületnek több tzifraságait el-
halgatván, a' millyenek vóltanak a' II-dik *Joséf* a-
latt vólt országoknak tzimereik, a' Kárpit alá a'
készületnek közepe tájára helyheztetett aranyos Ko-
porsó a' rajta lévő ezüst keresztel 's minden hoz-
zá tartozó tzimekkel, körülette 3 aranyos párnákon
fekvő Tsászári és Királyi Koronákkal Hertzegi Sü-
veggel, a' külömbb-féle Rendeknek tzimjeivel, a'
készületet bé-fedező kárpittal, ennek padlására fes-
tetett *Halhatatlanságnak* képével, együtt el-halgat-
ván, a' párkányozaton lévő következendő 4 rend-
béli esztendő számokat jegyezzük-meg: mellyek így
következnek:

Elölről: — O R B I D A T V S
III. I D. M A R T I A S
M D C C X L I.

Jobbfelől. — S V C C E S S I T P A T R I
X V. K A L. S E P T E M B R E S
M D C C L X V.

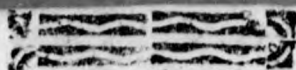
Bal felől — S V C C E S S I T M A T R I
III. KAL. DECEMBRES
MDCCLXXX.

Hátulról — COELO REDDITVS
X. KAL. MARTIAS
MDCCXC.

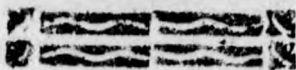
A' készületen 122 — a' templomban pedig ezen kívül több 400 viafsz gyertyáknál égtének a' függő gyertya-tartókon. — Mindezeket pedig Néhai ditsőségesen uralkodott F. Aszszonyunk *Mária Therésia* idejében, egy bizonyos Udvari *Poéta*, hasonló szomorú alkalmatossággal, 8 szókkal igen fontoson, következendőképpen fejezett vólt-ki. — *Omnia sunt Somnia, Vanitas, Inanitas, Cinis vitæ finis.* Mi légyen az élet? hogy ha azt vizsgálom Játék, ugy találom: múló árnyék 's álom.

Elegyes Történetek.

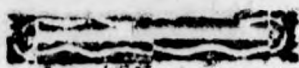
Bétsben a' leg-nagyobb szározság uralkodik; melly miatt az Ujjság-íróknak eddig ha tsak vékonyon-is tsergedező patakotskáiknak kút-fejeik tsak nem bé-dugattanak. Nintsen egy *Mozesünk*: mert ha vólna, a' szároz köziklákból-is vizet botsáttana. — — Itt még ma-is, meg-szünés nélhül takarodnak a' hadi-készületek fel-felé. Hadi Posta, Hadi Kantzellária minden egy forma mozgásban vagon: mitsoda végre pedig, azt tsak a' fő Mozgató tudja. — — A' *Gréfen Húszároknak* 1 osztálya *Semlin* felöll, *Servia*-felé vette úttyát: a' más 2 osztály pedig *Budán* fog nem sokára keresztül jönni, a' mint a' *Szemlini* Levelek erősítik. — A' *Bukarest* körül való népünknek számára ezen *Várostol* mint egy 3 mért-földnyire az *Argis* vize mellett mondatik, hogy *Láger* formáltatott vólna. — *Orsovából* igen szomorú történetet irnak: hogy Apr. 20-dik napján *Gládovában* a' puskaaporos bástya fellobbanván, egyszersmind 1500 mázsa puskaapor gyú-

gyúládott volna meg, mely által 28 emberek életet el-vesztették, 59-en pedig, némellyik közülök erősebben, némellyik gyengébben, meg-sértettének — és hogy az utolsók között vagyon Obester Gr. *Nemes*-is. Az *Orsovaiak* a' Timok vizéig kísértettének-el: nagyobb bátorságnak okáért pedig, közülök 2 nállunk kezesül marasztatott. Az ott maradt ágyuknak számát mint egy 154-nek mondják lenni, és hogy *Orsovában* többen vóltanak 1500-nál a' bé-rekesztettek. Azon a' felin az erőségnek, a' mellyről az ostromnak kellett volna esni, egy 50 ágyura alkalmas bé fedett óltalmazó töltés való készítettve: mellyből ki-hozhatni, hogy az ostrom nem kevés vér-ontásban került volna. Az ő Vezérek *Mustafa* Aga, nagy szakállal, rongyoson, egy füstös Turbánnal, nem különben nézett-ki, mint akár-mellyik üstös Tzigány. — A' *Vidinnél* fekvő Törököknek száma mint egy 20-ezerre mégyen: a' Nagy Vezér pedig *Adriánopoly* és *Niszsza* között húzza a' maga táborát öszve. — A' Lengyelek 16 ezeren gyűlnek *Krakkónál* seregbe: az Orosz Követ pedig készül, hogy mihent kivántatik, mindjárt indulhasson *Varsoból* haza-felé. — 150 Orosz Kozákok a' *Braklovi* Palatinátusban, egy Lengyel vigyázó seregets két meg-támodván és el-szelelztvén, *Joséf Grod* nevű Várnak külső városait el-pusztították. — A' Kurirok még mind eddig jöni és menni meg-nem szüntek: közelebbről innen *Bétsből* Hadnagy *Szabo* Moses Ur *Pétersburgba* indittatott. — A' Magyar N. K. Testörzőknek számok a' Diétáig 60-ra fog potoltatni: mely végre az ezeknek számára már 12 esztendőktől fogva dolgozó Gombkötő Mester ember *Szoboszlai* Gergely, 26 személlyekre való készületet most készített. Il. *Leopold* számára-is ugyan ezen Gomb-kötő-műhelyben, az ő Felsége nevét viselő Rgmtnek Obesteri Uniformissára való készület éppen most van munkában. — — Azt mondják, hogy az eddig erősen módiba vólt ugy nevezett *Maga-viseletek* *Laistromának* (*Conduit* *Listáknak*) bé-

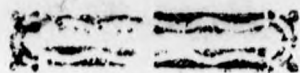

bé-adatását ő Felsége nem fogja tovább kívánni. — Ő Felségénél kevés napok alatt, több mint 5000 Aultrai Parasztkok fordultanak meg. Különös, az ő Felsége le bortsátkozása ezen Parasztkokhoz: annyira mondatik mentnek lenni, hogy minekutánna panaszszáikat meg-halgatta volna, ügyeket tzikkejenként fel-vette, és a' többek között meg mutatta nékik, melly nagy kárára légyen az a' szántó-vető embernek, ha az, az ő törvényes földes Ura' hatalma alatt nintsen. Erre ők sem tudtak mondani egyebet ennél — bizony jól mondja ő Felsége: de fejeiket még-is tsoválván, így szollottanak — *miért bánnak hát ez Uraságok olyan kegyetlenül velek, ha igaz az, hogy azok az ő dolgozó embereiknek jóvókat kívánnyák?* — Erre-is a' leg-böltsebb és leg-kegyelmelebb feleletre méltoztatta őket a' Kegyelmes Fejedelem, így szolván: — *a' Parasztkok méltatlan szenvedéseinek, nem annyira a' földes Urak mint azoknak tudatlan és nem emberi Tiszttyeik az okai: evel ugyan-tsak, nem mentődnek magok az Uraságok-is; mert nekik kellene a' Tisztekre vigyázni.* Ebben a' részben könnyebbítést igére nekik ő Felsége. — A' kik ő Felségéhez bé-bortsáttatni kívánnak neveiket előre bé-iratni szokták: ezeknek száma olly nagy, hogy sokszor éjszakai 11 órakor-is velek tölti idejét a' Fejedelem. — A' Pruszszus háboruról, már azok sem sokat láttatnak kételkedni, a' kik az ujjságokat tsak mástól hallják, nem olvasák: a' leg-nagyobb figyelmeteliséget és várokozást pedig, tsak nem mindenek a' Lengyel és Galitzia határ-szélekre függesztették, és azt hirtelik, hogy a' Lengyel katonák egy magazinumunkhoz igen közel érkeztenek volna. — A' Littikhi Püfspök egész Német országhoz folyomódott, igaz ügyének felvételése iránt. *Trier, Hafsia, Kolonia, Vurtemberg, Darmstadt* 's több más Német Fejedelmek, ki-ki maga erejéhez képest fogják ezen Papi Fejedelemnek julsát fegyverrel oltalmazni; mert így gondolkodnak, hogy a' Pruszszus politika miatt meg-gyúlt szomszéd házáról könnyen tovább-is ki-terjedhet a' tűz, ha e-leibe nem állanak.

A' Pápai 26-dik Apr. tartatni kezdődött gyűlésben a' Veszprém Vármegye hivatalyaira valósztatott Erdemes Uri személlyeknek nevek, a' következendők — 1-ső V. Ispány Somogyi János, 2-dik V. Ispány, Anyós János Urak. — 1-ső Notárius, Illyés Miklós — 2-dik Notárius, Markus Ignácz — 3-dik, Boronkai Ferentz. — Fő Birákká lettek, Benitzki Antal, Rába Boldisár, Szokonyi János. — V. Birák, Káldi János, Bezerédi, Besán és Anyos Urak. — Esküttek, Turkits János, Kazay Beniámin, Pap Antal, Pálfi László, Zámbo János, Zalki Josef.

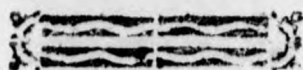
Sopron. — Az álhatatlan világból, a' N. M. Kurirnak állandó jó szerentsét! Itt a' napokban Lósz nevű Mező-városban vásár esvén, két Mechanikusok H** F** és L** M** véletlen öszvejövén, H* F* kap egy követ, és ugy vágja vele mejjbe a' másikat, hogy az alig recorigálván (Magyarul mondva) magát, majd el-felejte viszsza köszönni: tsak ugyan bé-érvén ő-is a' másikat, tzelba veszi, de hibáztván, egy ott közel pénzt számoló ártatlan Ászszonyt hajitta artzba. Az ilyen Mechanikusoknak leg-jobb békéltető ház vólna a' Bétsi bolondok háza — ha pedig, itt sem szolgálna nékiek az orvasság, minthogy életeknek nemére nézve egymástól erőssen különböznek; jó lenne ha mikor H* a' tzigány fogásra lépik, akkor L** nyúllytaná nékie az utolsó parádé nyakra-valót; ha pedig ez jutna a' póltzra, akkor emez udvarolna. — Ezekben a' szeles tavaszi napokbann fellette fok gyúlladások 's azzal járó veszedelmek történnek ezen a' tájékonn, el-annyira, hogy majd minden estve el-rémülünk hol itt, hol amott, hol meszsebb hol közelebb szemlélhető rettentő lángoktól. — Vannak Hellységek, a' hol egy ház sem maradott. — Sz. Miklós, Hertz. Eszterházi Miklós ő Hertzegsége Uradalma, egy hét alatt kétszer gyúlt-ki, és mindenkoron feles házak lettek hamuvá, az a' nélkül-is szegény Jobbágyok pedig szinte Koldusokká. — A' Restaurátzio itt-is, ezen hó-

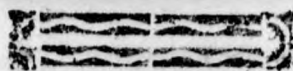
napnak 12-dikén, H. *Eszterházy* Antal ő Excellen-
tziája igazgatása alatt, kinek is Mélt. Attya, H.
Eszterházy Miklos ő Hertzegsége, a' Fő-Ispány-
sági Rangot már most egélfizzen által-adta, végre
ment. — Első V. Ispány, T. *Nagy Sándor*: 2 dik
T. *Pászthory* Mihály Urak. — 1-ső Notárius, *Illé-
fy* István, 2-dik *Göri* Miklos, 3-dik *Baranyai* Fe-
rentz Urak. — 1-ső Fiscális *Varallyai* György;
2-dik, *Szarka* András Urak. — Fő-Birák: *Pász-
thory* Dániel, *Toth* László, *Sághy* Lajos, *Potyondy*
Sándor, és *Tevellyi* Sándor Urak. — Vice-Birák:
Prusinszky Pál, *Kramarits* Ferentz, *Badits* Sigmond,
és *Bolla* Josef Urak. — Első Gen. Perceptor *Her-
telendy* Ur. — 2-dik, *Vimmer* Ur. — Exactor,
Török Mihály Ur.

Agrámban Fő-Ispány *Skerletz* Miklos Ur ő Ex-
cellentziája igazgatása alatt, a' következő mó-
don állittattanak helyre a' Vármegye Tiszttyei. —
1-ső V. Ispány, *Lomnitzai*, *Skerletz* Adám. — 2-dik
V. Ispány, *Thausz* Pál. — Fő Notárius *Komáromi*
Péter. — 1-ső V. Notárius *Bedekovits* Thamás —
2 dik V. Not. *Gerdenits* Josef 's a' t.

Szepesben 13 dik Apr. tartatott a' Válofztó szék.
Az ide való, mint egy 30 — 40 személyyeből álló
Bandéria, melynek Vezére B. *Palotsai*, Kapitánnya
Berzevitzi, *Lötsében* már 2 nappal előre ölfvé gyü-
lekezvén 13-dik Aprilis egész parádében el-kisére
Mindszentből a' Fő-Ispány Nep. *Tsáki* János Urat
a' Válofztó széknek helyére. Itten a' Fő-Ispány
Uran kívül Gr. *Tsáki* Immanuel és István, ugy Gr.
Klobositzki Urak-is a' Vármegye uniformájában tsá-
kóson jelenének-meg, és a' Misének ki szolgáltató-
sa után az egész *Bandéria* tsákóson az asztalhoz
kerekedék. Ezután *Stanfits Horváth* Imre, eddig
vólt V. Ispány Ur minden több Tiszteknek nevében
hivatalyoktól bútsut vévén, meg-jelenék a' Fő Ispány
Ur is a' válofztó-házban, az abban való elsőséget
által vette, és tudtára adta a' Gyülésnek, hogy a'
Vármegyét, mint ez előtt vólt, 3 Járásokra oszt-
ván, a' Protestánsoktól egyebet a' törvényes eskü-
vés

vésnél nem kívánna. — Ez így maradván, a' Fő Ispány Ur 3 válofztandókat ki-neveze az Ord. V. Ispányságra u. m. *Dobai* Márton, *Töke* Mihály és *Almásfi* Miklos Urakat; mellyre a' Papi Rend és a' Nemességnek-is egy része fel-kiáltván, *Vivát Dobai*, a' más rész azonban így kiáltott-fel *Vivát Horváth*, noha ez nem vala a' ki neveztek között. — A' két-féle *Vivát* majd egy óráig kiáltatván, *Horváth* Ur fel-szollala, ezt mondván, hogy törvény-szerint a' személyeknek kellene a' válofztásra ki-neveztetni, a' melly ki-neveztetésre igazság szerint magának is, mint eddig-is V. Ispányságot viselt embernek jusza volna: az előbbi Candidátzio tsak ugyan meg-nem változtaték, a' *Vivát Horváth*nak-is vége hofszá nem vólt, sot székestől egy néhányszor magofsan fel-emeltetett. Ekkor *Drevenyák* Ur fel-állván, így szolla, hogy *Berzevitzi* András Ur-is különös érdemeire nézve tétetődnek a' ki-neveztek közzé: mig ezen beszéd tartatott, az alatt az három előbb ki-nevezetteknek a' palotából ki-kellett menni: azonban pedig ismét kettős *Viváttal* tsendült-meg az ház — *Vivát Horváth*, *Vivát Berzevitzi* — és mind kettőjök fel-emeltetének. — Ezen bövséges *Vivátnak* *Dobay* Ur szakasztá végét, az által hogy a' maga *voxait* *Berzevitzi* Urnak által engedte. — Masodik V. Ispánynak ismét az 3 előbb ki-neveztetett Urak vétettenek elő: de midőn *Dobay* Ur maga részéről meg-köszönte és le-mondott volna rólla, majd az egész ház *Vivát Horváthot* kiáltotta: melly szerint *Horváth* Ur másod V. Ispánynak meg-hagyatott. — A' Gyűlés kezdődött vólt 9 órakor, és dél utánni 2 óráig fenn tartatván még tsak a' 2 V. Ispányok válofztattanak vala-ki. — 1-ső Notáriusá lett, *Jékesfalusi* Sigmund — 2-dik *Almásfi* László — 3-dik *Detrich* Melchior. — Az 1-ső Járásban, Fő-Biró *Mariafsi* István Josef Ur. — V. Biró *Dolovitzeni* Balthasár Ur. — Esküdtek, *Dolovitzeni* Mihály, *Paraskai* Péter. — A' 2-dik Járásban, Fő-Biró *Vitális* István — V. Biró, *Post* Mátyás Urak. — Esküdtek, *Sváti* Sándor, *Mariafsi* Ignácz. — A' 3-dikban, Fő-Biró

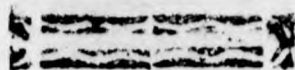

Mariafsi Mihály. — *V. Biró Vitkotzi Ignácz.* —
Esküdtek *Korotnoki Ignácz* és *Tóke Sándor* Urak 's
a' t. — Ezen valófztásról az a' leg-nevezetesebb
meg-jegyzeni való dolog, hogy itt sem Református,
sem Katholicus, sem Luteránus nem valófztatott
egy-is, hanem mind az egész Vármegye előtt érde-
meikre nézve esmeretes jó Hazafiak. — *Ellyenek!*

Feled 25 dik *Apr.* — „*En Gróf Potokinak*, a'
Fenyves Udvarnál lévő mostani *Lengyel Követnek*,
az Ország-gyülésének a' kezdetivel *Varsoviában* tar-
tatott rövid beszédét Magyarra fordittva közlöm az
Urral; ez az ő fontosságáért és igaz hazafi szere-
tettel tündöklő vóitáért meg-érdemlette volna ré-
gen a' ki-nyomtatást: itt következik:

A' szabad Nemzettségeknek Eseti, a' felettébb
való kitsiny szivüségből, a' felettébb való bátor-
ságra által-menni, és mihelyest azt verték a' ma-
gok fejekben, hogy magokat általmazzák, már azt
hiszik, hogy elegendő oltalom - eszközeik-is légye-
nek kéfzen. Néha még a' Hazafiak meg-ítélésében-
is hebeurgyálkodnak: gyanakodnak, vádoskodnak,
fel szabaditanak; a' mellyek ő nállok mindenkoroán
nem a' meg-érett meg-fontolásnak gyümöltsei — „
Ismérem én a' szabadságnak ezen hibáit, még-is
azt életemnél fellyebb szeretem; minthogy Jofzago-
kat és örömeket szolgáltatót én nékem, a' mellyeket
a' rabszolga Nemzettségek nem ismérnek. Mivel-
hogy a' szabadságot szeretem, azért a' Hazához-is
hajlandósággal kelletik viseltetnem, a' holott én sza-
badon születtem; és mivelhogy az én Hazámat
szeretem, azért köteleztetem arra-is, hogy azt, a'
mit igaznak és fundamentomosnak tartok, ki-mond-
jam, ámbár a' dolog kedvetlen, és még a' gyanú-
ságra-is okot szolgáltató lenne. — „ Nem ugy fő-
gok én szollani, mint egy, a' ki tsak mostanában
ébredt fel hofzizas álmából; mert mindazon időtől
fogva, miolta hazafiui életemet el-kezdettem, ugy
gondolkoztam én szüntelen, mint most, és nem más
képpen szollottam, mint a' hogy most szollok. A-
zokat hívom bizonyságúl, a' kikkel barátkoztam:

azok

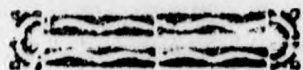

azok tudják, hogy, ha egy napot által éitem-é én, a' nélkül, hogy arról ne elmélkedtem volna, miképpen szolgálhatnék én az én Hazámnak; azok tudják azt is, hogy vólt-é valaha eszem' ágában is másnak Országunkon kívül szolgálni. Végre bizonyosságul hívom erre ezen Rendeknek Gyülekezetét, és ezen Királlyi-széket, a' kinek lábai előtt mérész igazságokat és hazafiui Tanácsokat teszek le.

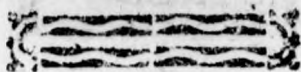
— „ Midőn a' Köz-társaságnak boldogságaiért szóvala, ugy vétetődött fel az én Projektumom, mint ha én ő Felségének ellene vólnék; holott pedig kész lettem volna az ő szentséges személyének vagy az ő Királlyi-székinék jussai' oltalmazásáért véremet ki-ontani. De más alkalmatosságoknál sem láttak soha engemet, hogy én az irigyeknek a' vagy a' magános hasznom ösztönének alá adtam volna magamat. — „ Már régolta érzem és mondom én azt, hogy egy szabad népnek bizni kell magához, mind addig, valamig olytén értzel bir, a' mellyből ekéjét és kard vasát kézfizheti. Hogy egy szabad nép, a' mitsodás a' Lengyel, szabad maradhasson, nem kívántatik attól egyéb, tsak hogy akarjon.

— A' mi századunkban a' leg-hatalmasabb Auktor azt mondotta: hogy, a' mint tudjátok, soha a' Lengyel sem Oroszfzá, sem Németté nem lehet, tehát én azt feleltem erre: hogy soha Lengyel-ország sem az Oroszoknak, sem a' Németeknek Jármá alá nem vonattathatik. — „ Meggyöződötven ezen igazság-felől, kötelezem én itten az *Isten*, a' Felséges Királlyi-szék és az egész Nemzet előtt leg-szentebbül magamat, hogy soha magánosan uralkodót nem szolgállok, soha jobbágya nem lézlek. Hogyha pedig az Eset, vagy talám a' Nemzettség' bünei a' mi szabad országunkra az ő veszedelmét réá vonták; hogy ha ekkor én olly boldogtalanná lennék, hogy abban el-nem temettethetnék, sem azon Földet, mellyben születtem, véremmel meg-nem felelhetném; tehát esküszöm, hogy Hazámat el-hagyom, gyermekeimet pedig a' tengereken túl küldöm, hogy ott szabad levegőt szivhassanak, és

a'

a' Föld' másik Föld-gollyóbífsának erdeiben titkol-
hafsák el a' Lengyeli Névnek gyalázatoságát. —
„ El-hagytam már egy izben az én Atyáim lakó-
helyét, és mentem Ukrainiába lakni, vad tartó-
mányba ugyan, de olyanba, a' mely még a' Len-
gyel-ország esetein által a' szabadságnak meg-ha-
gyatott. Minden nélkül el-lehetek én, tsak a' sza-
badság nélkül nem. — „ Igy gondolkozom én leg-
kegyelmesebb Ur! e'-képpen gondolkoznak kétség
kívül a' Nemzettség szó szóllói, és maga is a' Nem-
zettség. — „ Hát meg-lehetne é az, hogy ez a'
nagy szívü népség könnyü nád szálhoz hasonlónak
mutathatná magát, a' mellyet a' leg-gyengébb szél-
fúvás majd erre, majd arra az oldalra hajtogat.
Ah! bár tsak inkább a' vén cserfákhoz hasonlittat-
ni érdemlene, a' mellyek a' zürzavarnak ellene ál-
lanak, és a' mellyeket maga a' Meny-kő sem ver-
het-le! Törjük-öszve a' mi Béklyóinkat, és ne en-
gedjünk ujjabbakat ütni magunkra; 's e' mellett gon-
doskodjunk tulajdon dolgaink felől; légyünk edgye-
sek, és felejtsük-el ellenkezéseinket, utáljunk-meg
minden álnok tsalárdságot, távol üzven azt mi
magunktól. Légyen átkozott azoknak emlékezete,
a' kik idegen hadakozót hívtak-bé, és annak útat
nyitottanak a' Köz-társaságban való bé-jövetelre,
hogy az által Hazafi-társaiknak véreket ki-ontassák.
— „ Vagyon Királlyunk, fel állunk még mi. Ha
magunknak útunkban akadályt nem tejjendünk, sem-
mi meg-nem akadályoztathat minket, hogy ismét
helyre ne állítsuk a' Nemzetek előtt méltóságun-
kat. Közönségeslé lett most az Haza-szereteti; forr
az minden szívben, a' Korofság és Nem között lé-
vő külömbbség nélkül. Egy Hazafi társné, 9 gyer-
mekeknek Annyok, tsupán Virtusai által akarván
maga't ékesgetni, hogy a' Köz-társaságon szükségé-
ben segittsen, maga drága köveit adja által. Ez
a' Hazafi társné az én Feleségem, és az ő ékesé-
gének az árta edgyet téfzen azon 1000 Agyuknak
arával, a' mellyek a' közelébb való Ország-gyülé-
sében a' fegyveres-hazában szereztetendő; sőt még
több.

több-is lesz, ha látom, hogy a' szükség fogja kívánni. — „A' mi az Hadi-Komissionak fel-állítására ellen-való törekedéseinket illeti, tehát bizvást reményelem, hogy mi azt majdan végire hajtyuk; és akkoron sietni fogunk a' Köz társaságnak valóságos szükegeit elől-venni; értem t. i. egy Armadiának és ennek fel-tartására meg-kivántató Adónak fel-állítását. „ 's a' t.

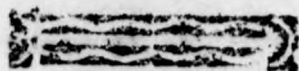
A' Komáromi Mindemes Gyűjteményekből. — A' Koronát őrző Bandériákról.

Sok Levelekből értjük, melly pompás öltözetben mentek légyen Budára a' Pest, Heves, Nógrád Vármegyei Nemes Urak a' Koronának őrzésére. Készülnek a' Honti, Fejérvári, 's Komáromi Nemes Urak is. Sok Grófok 's Nemesek 50 — 60, 's száz aranyat is önként ajánlottak ezeknek úti költségekre, ugy hogy 5 — 6000 forintra 's többre is ment egy Vármegyének ajándéka. — Hát azt-is kiirhatná-le, melly nagy költséggel készülnek a' Mánások 's Nemes Urak a' Juniusnak 6-dikán bé-állandó Ország-gyűlésére? Némellyeknek 100, 200-ezerben fog állni köntöfsök, 's egy hintóbéli lovaik. — Mind jó ez is Nemes Haza! de még is jobb vólna, ha annak a' lok 100-ezernek, mellyet drága posztókért 's paszamántokért adunk, 's mellyel tsak az idegen Kalmárokat gazdagitjuk, 's Hazánkat szegényitjük, tsak egy tized részét arra forditanánk, a' mi Hazánknak nem egy két hónapig tartó fényes pompát, hanem örökös dicsőséget szerezne. Mely boldog lenne Hazánk, ha azok a' Mánások, a' kiknek Diétai pompájok 80 — 90 ezerbe fel-kerül, 's a' melly pénz többnyire mind ki megy a' Hazából, vagy idegen Vendég-fogadókától nyelettetik el, tsak harmad részét forditanák arra, hogy egy Magyar Társaság állittassék született nyelvünknek gyarapítására, 's azáltal egész Hazánknak boldogítására; és hogy egy jó summa töke-pénz gyűjtettség e' végre, a' millyen lábon áll a' Párisi tudós Társaság, mellynek negyven Tagjai vagynak.

a' tőke-pénznek interestséből fizettetnek, szüntelen a' nyelvnek szépítésében fáradoznak, 's a' kiknek köszönhetik a' Frantziák, hogy az ő nyelvek a' földnek mind a' négy részében közönségsé lett. — Ha ennek a' Magyar Tárfaságnak tsak két száz ezerből álló tőke-pénze lenne, ennek első esztendei interestséből vagy usorájából állithatnánk egy derék Könyvnyomtató műhelyt, mely a' tőke-pénzt azután szüntelen szaporitaná. Azután annak usorájából minden esztendőben leg - alább 15 tudós Férffijaknak tiszteletes esztendei fizetés rendeltethetnék, hogy azok a' magok egélsz idejeket adnák egyedül a' Magyar nyelvnek gyarapítására, Budán vagy Pellen együtt laknának, minden héten kétszer Gyűlést tartanának, tanátskoznának, a' leg-tökéltebb írás' módját (Orthographiát) ki tsinálnák, szótárt 's egyebeket készítenének, a' régi Görög remekeket le-fordítanák, 's újjakat írának: eggy szóval mind azt véghez vinnék, valamit tseleklzik a' Párisi Tudós Tárfaság. — *Felicem Patriam sua si bona nosset.* Boldog vólna most Hazánk, ha tudná miben álljon az ő fő hazna! De fájdalommal kell néznünk, hogy sokan tsak azokan a' tsetsebe- tséken kapnak, mellyek két három hónapig tsillámlanak, 's mellyekért az idegen Kalmárok, a' kik az 5 forintos posztót 12 forinton adják, 's egy héten 8000 forint árát-is el-árulnak, talán alattomban nevetnek bennünket: azonban a' valóságot, melyben állna Hazánknek örökös hazna 's ditsősége, gondolóra sem veszik. —

Mi ezen *Mindenes Gyűjteménynek* leg-első árku- sán azt ígértük a' Nemes Hazának, hogy ha 900 Olvasóink léfznek, minden esztendőben ezer Tallért fogunk a' Magyar Literáturának virágoztatására, 's fő-képpen egy ilyen fel-állittatandó Magyar Tárfaságnak tőke-pénzére fordítani. — De még eddig Nemes Haza! nem hogy valamit adhatnánk azon jó végre, hanem inkább mind tavaly mind az idén magunk költségünkkel töldjük ezt a' Gyűjteményt, mellyet Hazánknek 's született nyelvünknek szerez-

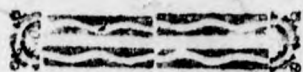

tete kezdetett és folytattat velünk. — Hogy ezt kedves Hazánk annál inkább el-hihesse, ennek a' Negyednek végén Név - szerint ki - írjuk ennek a' Gyűjteménynek érdemes Olvasóit, fel-számláljuk a' bé-vett és ki-adott költséget, hogy maga a' Haza legyen Bíró benne. — Ha ez a' mi Kedves Magyar Nyelvünk még valaha olly virágzó lesz, mint a' Frantzia, Anglus, és Német nyelv, kétség nélkül 10 — 20 esztendő múlva tsudálkozni fog a' maradék azon, hogy ennek az igyekezetnek olly kevés elő-mozdítóji voltak egész Magyar-országon 's Erdélyben, a' hol három millio született Magyarok közel találtak. — Nagy hasznára lehetne ez az igyekezet idővel Kedves Nemzetünknek; sőt eddig-is volt már hasznára, mellyet meg-esmernek mind azok a' jó lelkű Hazafijak, a' kiknek elmé-jeket a' bal vélekedés el-nem foglalta, 's szemeiket az irigység meg-nem vakította. — — —

A' Mindenés Gyűjteménynek két első Negyedjeit, a' melly érdemes Hazafijak meg-szerezni kívánják, a' kettőt együtt 36 garasért nálunk megvehetik; a' kik pedig távolabb laknak, azoknak is Pesti vásárkor ezen árrért ingyen addig le-küldetik. —

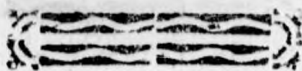
Tudósítás.

A' melly minden Keresztény erköltsről való *Prédikátziok*, Bétsben a' Némák nyomtató-műhelyében, ki-jövő félben vagynak, már a' 2 első részek azoknak készek, a' harmadik is minden órán megfogja a' fetét világot látni. Ezen Prédikátziokról erősithettyük, hogy ezekben legyen el-rejtelve a' valóságos világosság. Hasznosok ezek a' tsupa Papoknak különösen; mert ezek által meg-nyerik egy fél nap azt, a' mihez különben egész léteu által bajason juthatnának: de hasznosok másoknak is; mert ezekben, a' leg-szebb magyarázattal tanátnak egy igaz Keresztény kötelességeinek.

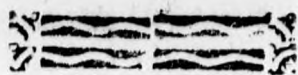
*Az Ezopus Vargája felel az Elyséumból, Herdihez
a' Bétsi fő Magyar Tsizmediához.*

Ne örüly szerentsédnek olly igen; tsak a' ti rosfsz világotoknak változandósága hozta azt-is magával. — Gondolod-é, hogy az a' módi tsizma, az a' kövel ki rakatott farkantyu, mellynek árrat, a' mint ditsekedel, már 90 aranyra is fel vittétek, az a' 60 ezer forintos tsákó, 's több e' félék, sokáig fenn tarthattják közöttetek a' magok mostani érdemeket. — — A' mi módi, tsak módi az, ha mindjár Magyar farkantyu-is: mondj pedig nekem valami módit, melly valaha ala-modivá, régi modivá 's tsak hamar nem modivá, ne vált volna. A' mi ma módi, már holnap lehet ala modi. Szintugy módi vólt valaha az *Atila* vas farkantyuja, mint a' tiétek a' máji: — mérnél-é felelni róla, hogy még eszekbe nem juthat a' Magyaroknak az, hogy ők az *Atila* Unokáji 's meg-nem ízégyellik magokat, hogy ők az ő vas farkantyúját, egy tékozló nemzet tztizamájává változtatták. — Látod, ekkor oda leszen minden betse a' drága köves farkantyúnak, akkor nem fogod ollyan drágán készíteni a' bornyu-bőr tsizmát 's nem fogsz tsirizes szakaddal ollyan magos hangon beszélni. — Lehet még ollyan idő, hogy *Polman* tsak ször finort készít, a' mellyet *Ragáts* kétszer ványolt hazabéli posztó nadrágra és mentére fog fel-varni. — — A' mi bujálkodás, mindenütt bujálkodás az; a' búja módi tsak ugyan tékozlás, ha nem Frantzia országban vette is eredetét. Abból, a' mivel ditsekedel vala, hogy nállatok akkor tsináltatták a' leg-drágabb farkantyúkat, a' mikor az ezüst tsattokat egész Frantzia országban a' Nemzeti-gyűlésben küldvén pénzt veretnek belőlök, tsak azt hozhatom ki: hogy nállatok szintugy módiban való búborékolás uralkodik, mint ő nállók uralkodott, és a' mi tsodás ki-menetel érte ő nállók az ezüst tsattokat, éppen az érheti nállatok-is, a' drága köves farkan-

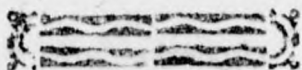
tyúkat. — Nem régiben egy Frantzia tsattot költöztetett *Kháron* ide hozzánk által. Ez kézzebb volt meg-halni, mintsem meg engedje magát pénzé olvasztatni: és azt erőlsiti, hogy az egézfz felső világ meg-isméri azt, hogy a' Frantzia *tsattoknak* ilyen szerentsétlenségét nem egyéb, hanem a' modiban való buborékolás húzta maga után. — No-ha hofszatska volt a' beszédje: közlöm veled még is; talám véfznek a' farkantyuk - is valami tanuságot belöle — *tela prævifa minus nocent* — így következik. —

„*Éván* fellyül nem tudjuk honnan vette a' bün a' maga eredetét, innen rajta pedig, bizonyos hogy az *Aszfzony* embertől. — A' modizás az oka mindennek. — Már *Évának* a' leg-első öltözet sem tettett; már a' Paraditsom kertben módira vágyott; az első öltözetet mindjárt fige-fa levéllel tserélte-fel. — Tsak hamar azután támodáft indított a' has; nálla semmi *credittye* nem vólt senki-nek; innen mindgyárt eredetét vette a' föld-mivelő parasztság. — A' fige fa levél, kivált télbe igen roszfz öltözet vólt; tehát tsak hamar eredetét vettenek a' minden-féle mester-emberek, Szütsök, Parókások, Tsizmadiák, Szabók 's a' t. — Ezek szabták ofztán a' Katonákat, Generálifokat, Tanátsosokat, Préseseket, Kapitányokat, Káplárokat, Politzájokat, Spionokat, Ujjság irókat, Ujjság irótársaságokat; Inzsinéreket, Doktorokat, Tudósokat, Tudós-társaságokat, Udvari 's minden-féle bolondokat, Professzorokat, Hizekedöket, fejer és fekete köntösös, parókás és parókátlan jövendőmondokat; — mert utollyára a' képzeldések is lábra kaptak — némellyeknek kedvek érkezett, sokáig vagy örökké élni, az ájerben Spanyol Kastéjokat építeni — Egy szoval a' köntös tsinált mind 4 rend béli embereket. — A' mellyekből azt is láttyúk, hogy természeti eredet szerint, 1-ső vólt a' Paraszt Státus, 2-dik a' Mester ember u. m. Szabó, Parókás 's a' t. Státus, 3-dik a' Nemes, és 4-dik a' Papi Státus. — — De ez a' rend nem sokáig

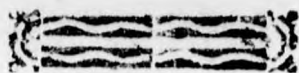

káig tartott — *Eclesia præcessit* — 1-ső lett a' Papi, 2-dik a' Nemeli, 3-dik a' Mester emberi, 4-dik pedig a' Paraszt Státus. — — Mig ezen rend így meg-maradott, addig a' Papi Státus birta, a' más háromnak, és így minden embereknek sziveket 's minden dolog türhetőképpen follyt. — — A' 4. rend béli Státusoknak ezen természet-szerint való következesek Frantzia országban, mind addig meg-maradott, mig a' bújaság erőt nem vett. A' 14-dik *Lajos* idejében, még türhető vólt a' dolog. Minden tudta mi a' kötelelesége: a' Paraszt szántot vett: a' Pap serkengette az embereket, a' jövendő életnek meg-gondolásával a' kegyeslégre: a' Mester-ember köntölt készített, de csak szüksége: a' Katona örzötte hazáját: a' Nemesség pedig a' Parlamentumokban, törvént szolgáltattott az igaz és hamiság fejére. — de mi lett tovább? —

Az ország lassan lassan mühelyyévé vált a' bújaságnak. Az egész világon mindenütt öfzve keresztetett, a' mi különbb-külömbb-félének láttzott. Csak a' lába az embernek 300 — 600 féléből szabott. Az Afzszonyoknak nem lehetett látni a' fejét a' tiztamától. Egyik országban fel-vásároltatott a' láb, másikban a' kéz, másban ismét a' szemöldök, az ortza, a' pislogatás, a' fő mozgatás 's a' t. — és ládákra rakatván el-vitetett Frantzia-országba, az hol egész Dáma és egész Gavallér formáltatott belöllök: — az egész ember annakutánna rész-szerint benn az országban, rész-szerint az egész világra, széllyel hordatott. Millyen nagy *pro-centot* kapott ez által a' Frantzia Mester-embereknek a' Státusja, nem lehet ki mondani: az egész világot magának adó-fizetővé tsinálta. A' mi illeti Frantzia-országot: ott elebb csak a' fő Nemesség adazott ezeknek: de csak hamar a' szolgálók is tornyos főkötöket raktanak fejekre. — A' Papok eléggé jövendölték a' veszedelmet: a' többek között egy, a' *Bábel* tornyát féltette már, hogy az Afzszonyi nem a' maga fejére fogja épittetni. — — Semmi Prédikátzio nem használt semmit. — —

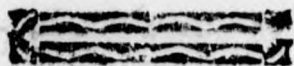
14-dik Lajos idejében, csak idegen országból többet vettek-bé a' Frantzia Mester-emberek és kereskedők, egy szóval a' Polgárok, kiket nállok *Burgereknek* hívnak, 300 Millionál; hát magoktól a' Frantzia módos Uraságoktól mennyit el-nem tsaltak? — egy szóval ettől az időtől fogva, ők voltak a' Frantzia Kasznárok, nállok állott az Udvaron kezdve minden Hertzegeknek, Grófoknak, Bárárnak 's a' többi le-felé, erlizenyek' szijja — ezzel az alkalmatossággal meg-valtozott a' Státusok között eddig fenn tartatott jó rend-is — a' Polgári Rend foglalta-el az első helyet — a' más három a' rendet-is el-vesztette — az emberek a' meg-világosodásnak fa-páltzátskáján kezdettek lovagolni — a' Polgári rend örült, nevetett. — *Lionban* bizonyos *le Voul* nevezetű Fábrikásnak szám-tartó könyve egy alkalmatossággal fel-hányatván, minden ízán két száz nyereség tanáltatott benne. — de miért tovább? — Semminek nagyobb szaga nem szokott lenni, mint a' rakás pénznek: ha hat rétű bivaj börbe van-is zárva, onnan-is keresztül érzik — az arany és ezüst paszomántnak, ezüst tsatnak, gyémántos farkantyúnak szaga ehhez még nem-is hasonlittathatik. — Ezt Frantzia-országban meg-éreztek a' Parasztok; mert a' paraszt ember mindenkor jó szaglászú szokott lenni. — A' Polgárság csak nevetett. — Egyízer szükségesképpen gyengülni kezdett az országnak ereje — azok a' kik a' kormányokon ültek, szükségét kezdetek érezni — akarták az országot ismét jobb fundamentomra helyheztetni — vizsgálta kellett volna a' pénznek ismét folyt oda, a' honnan ki-folyt vólt — szép-szerint nem folyt vissza — minden utak módok elkövették; mellyeket a' Polgárok nem szerettek — ők azt mondták, hogy nékiek sok Millioik vannak — az ország békeisége pedig attól függ, ha Millioik komendéroztatnak — a' Parasztok-is a' Milliofokkal tartottak — támodás szármozott — még a' hal-áruló Alszonyok-is *Párisból Versáliába* menvén seregestől, ki nem tudja már, millyen felső

hangon befzéllettenek? — az estvéli lámpás-fák Párisban akasztó-fákká változtanak — a' Papok és Apáttzák a' Klastromokból ki-küldetvén, jofzágaitól meg-fofztattanak — a' leg-elébb való Herzegek már ma Szerentséjek' tartják, ha magokat *Polgároknak* nevezhetik. — Melly nagy változás! — és a' mi leg-nagyobb az ezüst 's még az arany tsattok-is pénzé olvasztattanak, szám-ki-vettetést szenvedtenek. „ — —

Itt barátom! a' *Párisi tsatt* még tovább-is panaszolt volna: de én ezeket a' régiségeket már előre tudván, befzédét félbe szakasztottam. — A' te Leveledet az ő befzédivel öfzve vetvén, leg-inkább azon tsudálkoztam, hogy ő mint valami Párisi ritkaságot befzéllette azt, hogy Frantzia-orfzágban abban a' tékozló világban, némellyik kereskedő, egy százan 2 százat-is nyert; — Ti Barátom *Herdi!* egy százan nem tsak kettőt nyertek, ha tsak ugyan igaz, a' mit szentelenül hazúdsz, hogy 18-ezer forintos egy pár tsizmát készítettetek valamely Magyar Uraságnak. — Ha így van a' dolog, látom nem fokáig nevezed magad *Tsizmadiának*, hanem *Tszima Inzsinérek*. — Külömben-is a' mint hallom, nállatok Bétsben jó részt tekeregnek 500 — 5000 Inzsinérek — azoktól könnyen tanulhatnál tsizma mérést. — De hogy a' Matériától ne távozzunk — én a' Magyaroknak mostani buja köntösöket, éppen nem tartom olyan hibásnak: — az aranynak és ezüfinek érdeme, akár palzomántban, akár farkantyúban, akár vitéz-kötésben mindenkor meg-tartja a' maga érdemét, és ha a' füzükség kívánnya fordittathatik a' haza hasznára. — Hát azok a' Magyar Damák, — jó lett volna ha eddig-is a' Magyar köntöshöz meg-kivántató drága köveket, gyöngyöket, Párisi Brabántziai 's más egyéb pillangó szárnyakkal, tsipkéekkel, 's az ördög tudja a' nevit mivel, fel-nem tserélték volna. — Ha mint Afzszonyok ennek egyéb hasznát által nem látják is, leg-alább azt nékem tsak el-hihetik, hogy a' Szakátsnéjoktól tsak inkább meg-

ku-

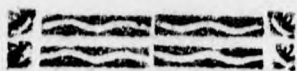

külömbezettetődtek volna a' drága gyöngyök által, mint a' tsipke 's parók által. Azonban ha drága gyöngyöket viselhetünk: a' módit sem léfzen szükség minden hónapba változtatnunk. A' gyémántos gyűrüt, ha nagy Atyánk meg-szerzette, Unokáink is parádét tehetnek vele: de a' mi nagyobb; az haza ennek is mindenkor hasznát veheti, valamint Frantzia-ország az ezüst tsattnak. — —

Hát Barátom! éngem látom tsak ugy ismérsz, mint *Vargát*, és azután *Medicinæ Doktort*. Nem tudod-é, hogy nékem az alsó világon-is vóltanak vizontagságaim? és most ezen Levelem alá-is ugy írom nevémet, mint el-szaladott *Inzsinér*. — Mikor éppen által érkeztem ide az Elyléumba, akkor méretett-fel itt a' föld: — jól fizettek: — minden napra két forintot — a' felső világon sokszor mint Doctor, egész nap-is alig kaptam egy forint Visitát. — Bé állottam Inzsinérnek. — Egy Doctor akkor könnyen kaphatott Inzsinérséget — vóltanak, Prokátor Inzsinérek, Kantzellista Inzsinérek, Kadét Inzsinérek, Déák Inzsinérek, Oláh-mester Inzsinérek, Notárius Inzsinérek, Manipuláns Inzsinérek, Calculáns Inzsinérek, Botskoros Inzsinérek, — — — — — , 's a' t. — De gondold-el a' világ változandóságát — alig ehetém az Inzsinér kenyeret-is 3 esztendeig — oda kelle ezt-is hagynom — alig szaladhattunk-el — még most-is reszketek, mihent jut eszembe a' 'fák, mellyel benünket el-akartak fogni, 's a' tsupjánál fogva a' vízbe vetni. — —

Alsó világbéli ujjsággal néked most ennél többel nem kedveskedhetem. Egy felső-világ béli lélek most érkezett ide hozzánk: — a' ti világotokból a' következő ujjságokat beszéli.

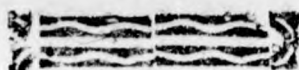
Béts. — Kabinét Kurir Hadn. *Vékhely*, ki a' múlt hónapnak 2-dik napján indittatott vólt *Londonba*, ezen napokban szerentsésen vizsza érkezett. Követtségének fontosnak kellett lenni; mert ő vólt az első, a' ki mint hozzánk tartozó Gárdifla, ilyen követtségben az Anglus Királyhoz küldette-tett.

tett. A' valófzt a' mellyet hozott, maga fem hifzem hogy olvalta volna: annyival-is inkább nékünk, kevesebbet mondott 's mondhatott belöle: tsak ugyan, itt akkor tállyban hogy vízfza érkeztett, olyan hir terjedett-el, hogy az Anglus Udvar tsak oltalmazólag jelentette volna magát - ki, a' Prufzfzus Udvarnak frigyefsének lenni — az az — hogy ha más támodná-meg a' Prufzfzuff, akkor tartoznék néki segittséget adni — de ha maga a' Prufzfzus támodna - meg máft, akkor nem kéntelenittetnék segilleni. — Ez mind meg-lehet, mint Anglus Király részéről: de az-is igaz, hogy az Anglus Királyly nem tsak ugy befzélhet, mint Anglus Királyly, hanem mint Német-orzágnak edgyik feje, mint Hannoverai Válofztó - Fejedelem-is: és itt nagyon most a' leg-nagyobb bog, mellyet a' férjfi-katonáknak kardja bajofon oldoz ki, hanem ha Afzfzonyi segedelem tanál hozzája járulni. — Itt Bétsbe némelleyek a' nagyobbik Anglus Fejedelem Kis Afzfzonnak portréját fzeretnék látni: vagy talám látták-is már; a' mint hogy itt a' mit látni fzeretnének, azt már előre-is látni szokták.

Már azt rég tudjuk, hogy a' Prufzfzus a' Lengyellel oltalmazó és támodó frigyet — az az olyat kötött — hogy ha edgyik valakit meg támod, azt a' másik is meg-támodni tartozik. — A' Portával Jan. 31-dik napján Konftántzinápolyban ugyan illyen frigyet kötött: de a' fel tételek nevezetesebbek, melyeknek summája a' Német ujfságok után, így következik: — 1 ben. Az edgyezők edgyik a' másiknak orzágaik iránt jót állanak; a' Prufzfzus pedig kötelezi magát arra, hogy a 2 Tsáfzári Udvaroknak hadat izen a' Tavafzonn ezen fel tétel alatt, ha addig a' békefség helyyre nem állittatnék, és ha az által a' Portának mind az vízfza nem adatnék, valamit a' jelen-lévő háborunak ideje alatt elvesztett. Más felöl a' Porta igéri magát, hogy a' Prufzfzuffal edgyütt, mindent el-követ a' végre, hogy a' békefségnek meg-kötésében Austria a' Lengyeleknek Gallitziát és Lodomériát vízfza engedi, és azonn-is

egélfz

egész erővel fog a' Porta igyekezni, hogy a' Prusz-
 fzu Udvar, Aufriával és Lengyel-orzággal elé-for-
 dulható vezekedéseiben, magának mindenkor halz-
 not halythalson. 2 ször. Az ő eddig fenn állott ke-
 reskedés béli edgyezések tovább - is fenn tartatik :
 sőt ezen-tul a' fejer tengeren is szabad lészen a'
 Pruszfzusnak hajóháznai. A' *Tunisi, Tripolisi, Algiri*
 uralkodók a' Pruszfzus tengeri Zászlóknak minden-
 kor tizteletet tenni tartoznak. — 3.szor. Békeksé-
 get nem kötnek, Svétziát és Lengyel-orzágot abból
 ki-szori va : egyik a' másik nélkül pedig a' Porta
 és Pruszfia éppen nem : és Pruszfia kötelezi ma-
 gát arra-is, hogy az Orosz Udvar mindent, a' mit
 a' jelen való háboruban a' Portától el-vett Krim-
 mel edgyütt, vissza engedje, és a' békekség dol-
 gát különben ne fojtathassa, hanem tsak Angliá-
 nak és Hollándiának közben-járások által. — 4-szer
 Igéri a' Pruszfzus, hogy a' békekség meg-szerezteté-
 se után, a' Portának mind azon Birodalmairól,
 mellyeket a' békekség által kapni fog, Anglia, Svét-
 zia, Hollándia és Lengyel-ország jót fognak álla-
 ni; melly jót állás (vagy kezesség) egy különös
 egygyezés által fog ismét tökéletességre men-
 ni, és ezen egygyezés akkor osztán tsak egymást ol-
 talmazó lészen. — 5-ször. Az egygyezésnek leg-fel-
 lyebb 5 hónapok alatt alája kell iródni; mellynek
 már előre-is a' Portának 2 Biztosaí u. m. a' *Rájsz*
Effendi Muhamed Roschid, és a' *Roméliei Seráskier*
Askir Radi; a' Pruszfzus részről pedig *Dietz Ur*
 alája irtanak. — — Minden embernek szabad
 a' mint tettik gondolkodni: de ezek bajos fel-té-
 telek. —

Orseva meg-vételéhez tartozik még ez is. — Apr.
 9 dikén 4 Törökök hozzánk által jöven, Májor
Mahováztzal kivántak beszélleni, ki már *Négotin*
 felé el-útozott vólt. — Ekkor még nem vólt sem-
 mi kedvek a' magok fel-adása iránt. — 11 dikre
 vissza hivattatván a' Májor, így szollittatott-meg
 a' Törököktől — Hol vóltál jó-szivü szomszédunk!
 két nap várokozunk már utánnad. — Négotinnál,
 felel

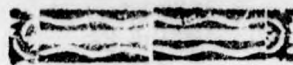
felel a' Májor, meg-botsáfsatok: én egész éjtszaka utoztam érettetek. — Mi az? — igaz az, hogy te és a' te katonáid már ott vagynak? Esküszöm, monda a' Májor, hogy ők már nem tsak *Négotinnál*, hanem *Viddinnél* és *Kaléjátnál* vagynak. Itt fel emelék szegények szemeiket az égre, és megszorítván kezeit a' Májornak, így szollának — elhiszszük jó szivü szomszédunk! a' mit mondaszsz. — Isten! láttuk már, hogy akarod magunk meg-alázását — már mi a' várat által fogjuk néktek adni, megelégedvén vele, hogy olyan sokáig ellenetek oltalmazhattuk. Semmit sem kételkedünk, hogy a' mi és a' ti Tsászárotok meg ne fognák esmérni a' mi érdemünket, és minket fellyebb nem fognának be-tsülni, a' Belgrádiaknál. Igen-is, felelt *Mahovátz*; mert magatokat éppen a' bámulásig oltalmaztátok. — Ezzel 12 dikén valósággal is el-kezdődött az edgyezés. 's a' t. mint már tudjuk.

Bétsben a' múlt Vasárnapon, Hétfünn, és Kedden, közönséges könyörgések tartattanak az elsőért. — Az Udvarnál a' mint mondják, ismét Kurírok fognak fel-állittatni: melly-szerint ezen szolgálat aloll a' Test özők fel-szabadúlnak. — A' *Paszszau* Papi-szék (*Consistorium*) ujra fel-állittatik, és az házofság-béli dolgok ismét az Eklésiai ítélő szék alá adatnak. — Az Oskolák ezen-túl a' tanulóknak fizetés nélkül adatnak: a' 4 — 5 száz forintos Stipendiumok pedig alább szállittatnak, ugy hogy a' leg-nagyobb 200 lészen; hogy az igyekezet annál többekben jutalmaztathassék meg. — A' *Rosávia* nevü külső város és város között régen volt, de a' II-dik *Joséf* idejében el-hányatott veztő dombotska, ismét meg fog kelzítettni, de künn a' mezőben a' Linéán kívül. Ő Felsége minden Arisztásokról, különösön pedig mondatik, hogy azoknak rabságoknak kezdetétől fogva való magok viseletekről, indulataiknak nivóltáról kíván magának tudósítást bé-adatni. — B. *Laudon* a' jövő héten Hétfünn — vagy Kedden el-fog a' *Morva*-országi táborhoz indulni: most még *Bétsben* vagyon. — *Lintz* város-

Rosta lyuk.

Nagy tiszteletet érdemel Hertzeg *Hohenlohnénak*,
született *Revitzki* Bárónénak, az *Hadi Történeteknek*
Erdemes Iróihoz *Kupfertzellből* küldetett követke-
zendő Levele : —

„Hogy Hazánk' Fiai és Leányai ujra Nemze-
tünk' öltözetének viselésében kezdenek gyönyörköd-
ni, azt én jeles és szent dolognak tartom. Imhol
minden Nemzet ragaszkodik a' maga ősi szokásaihoz,
és fel van a' maga ruházata nemével. Miért maj-
mozzon a' Magyar más Nemzetet? holott valóban
nincs szebb öltözet, a' mi szép Magyar Ruhánk nál,
akár Férjfinak, akár Afzszonynak. Ohajtom azon-
ban szivemből, hogy kedves Hazánk' Fiai és Leányai
a'

a' régi Magyar öltözettel öltözzék-fel a' hajdani Magyaros egyenefséget 's tündöklő tiszta erköltsöt-is. Igy bizonyosan rajta marad édes Hazánkon az Egek áldása. — „ Meg-vallom, hogy nagy örömöm vagyon a' *Hadi és más nevezetes Történetekben*, melyekből távol létomben-is kedves Hazám dolgait olvashatom. Valóban ez a' mostani idő láttatik Hazánknak fényességét magával hozni: u. m. a' mellyben nem tsak a' Török háború alkalmatosságával elkövetett vitézségek kedves Hazánkfiainak halhatatlanítja Nemzetünket; hanem a' szép Tudományokban való meg-betsülhetetlen elő-menetel-is. — Mind ezeket koronázta meg-boldogult Fejedelmünk, kedves Hazánk főházkodásainak meg-balगतása, 's Országunk' leg-drágább Kintsének és Javának; Szabadságinknak 's régi Rend-tartásainak, Koronánkkal együtt lett vízfza engedése által; melly dolog annál nagyobb ditsőségre van a' mi Hazánknak, hogy nem párt-ütéssel érte óhajtott tzellyát Nemzetünk, mint mások tselekedtek; hanem régi Magyar hívsége által kényszerítette boldogult Fejedelmünket, helyes kívánságainak tellyesítésére. — Adja Isten, hogy Nemzetünk ellene mértékletességben maradjon, és valami módon fel-fúvalkodságra, 's az idegeneknek, fő-képpen a' Német Nemzetnek gyűlölésére 's megvetésére ne forduljon; melly által valóban nagy kárt tenne mostan virágzó hirében az idegen Országokban. De igen ártana ezzel más részről is: mert mi, a' körül-állásokhoz képest, a' Németekkel való Társalkodás nélkül el-nem lehetünk — ugy mint a' kikkel egy Fejünk vagyon, oly Fejünk, a' ki Német származású lévén, Nemzetünket szereti, és betsüli. Mi is szeressük tehát réá nézve-is a' Német Nemzetet. Ugy is minden Nemzetnek van jó és rossz része. A' jót szeretni; a' rosszat pedig gyűlölni kell akárkiben, minden nemzeti tekintet nélkül. Azért fájdalommal olvastam én itten egy Ujjságban, hogy egy Hazámfia minden Német Könyveket, mellyeket a' Fia Könyvei között talált, meg-égetett. — Adja Isten, hogy ezen példát többen ne kövessék. “

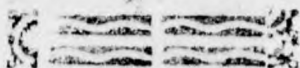
Az Erdélyi nagy Fejedelemségbéli Unitárius Státusnak a' Fő-Kormányozó-székhez tett emlékeztető irása. —

Felséges Királlyi Gubernium! — Midőn édes Hazánknak azon jobbra forduló sorsán örvendénénk, melly-szerint ennek mind közönséges fundamentomos, mind pedig némely különös Törvényeiben lett maga meg-értettetése iránt nem régiben ebből az életből ki-költözött ditsőséges emlékezetű Fejedelmünk' eleibe, Fejedelméhez tartozó hivatással, gyakor izben terjesztett panaszai' és könyörgései' után a' könyörülő és Mindenható Isten ditsőséges emlékezetű Fejedelmünknek szívért, azon Kegyelmezségre indította, hogy az Ország' közönséges igazgatásának, és az Igazság' Törvényes ki-szolgáltatásának módját a' következő Májusnak első napjával éppen azon állapotba vizsgál-helyhez-tetni kegyelmesen el-végezte, a' mellyben az vala akkor, midőn az Orzágnak kormányozását kezé-hez vette; erőteleneknek lenni magyarázván, ezen folyó elztendőben Januáriusnak 28-dik napján az 1334 szám alatt a' Felséges Királlyi Guberniumhoz bocsáttott Kegyelmes *Rescriptumának* erejével mind azon Rendeléseit, mellyek közönséges értelem szerint az Haza Törvényeivel ellenkezni láttatnak, tsupán tsak azt vévén-ki, hogy az egymást el-tűrésről (*Tolerántzia*), és még más ottan meg-nevezett két dolgokról tett Rendeléseinek ereje semmi-ben fogyatkozást ne szenvedjen. Éppen ekkor nagy szívbeli fájdalommal és méltó keferüséggel kéntelennítettünk hallani, hogy sokan a' mi Hazánkfiak, Atyánkfiak és Polgár-társaink közül ezen nagy Fejedelemségnek a' Tilzt-vifelők törvényes valófztására vizsgálva adatott szabadságot és hatalmot, az ezen Hazának fundamentomos Törvényei által bé-véte-tett négy Valláson lévők közzül tsupán tsak a' R. Katholikusoknak, Reformátusoknak és az Augustána Valláson lévőknek részekre magyarázzák, minket pedig Unitáriusokat, az Haza fundamentomos Tör-

vényei ellen, mellyek szerint néküink - is a' más három vallásokon lévőkkel egyenlő Jufsunknak kell lenni, minden hivatal-vifelésből ki - akarnak rekeszteni; azt fel - állítván azon Hazánkfiái: hogy a' fennebb tisztelt Kegyelmes Rendelésnek ereje szerint minden igazgatás módjának azon lábra kell vizslya állittatni, a' mellyen az akkor állott, midőnditsőséges emlékezetű Fejedelmünk 1780 - ban az ország igazgatását kezéhez vette; már pedig akkor az Unitáriusok közönséges hivatalokban nem vóltak; tehát most sem lehetnek, ha az igazgatás módja a' régi lábra áll? — De, hogy ezen ellen - vétés vagy szinlés a' részre hajlást nem esmérő Itélő Biró előtt meg - nem álhat, szentül hiszszük; Ugyan is — 1 - ször: A' fundamentomos Törvényekben és közönséges Végezésekben (*Constitutiokban*) lemmi erőlség nem vala a' mi akkori ki - rekesztetésünkre; hogy pedig bóldog emlékezetű Fejedelmünk az Haza Törvényeinek ereje szerint, a' négy bé - vett valláson lévők kinek kinek, minden vallásra való tekintet nélkül, maga tehetsége' és érdemeinek mértéke - szerint a' közönséges hivatalokra léjendő felvétettetését, kegyelmesen rendelni méltoztatott vala, ezen Rendelés igaz és közönséges értelem - szerint nem láttathatik a' Törvényekkel ellenkezni; 's következésképpen, a' fennebb említett *Rescriptum* - nak szavai szerint, nem hogy erejétől meg - fosztotttnak lenni tartattathatnék, hanem inkább maga valóságos erejében meg - erősítettettnak lenni ismértetik akkor, a' midőn parantsoltatik, hogy az egymás el - tűréséről való Rendelés maga erejében meg - maradjon. Meg - vallyúk ugyan 's önként erősittyük, hogy ezen nagy Fejedelemségben, mellyben a' 4 bé - vett Vallásoknak jufsaikról erős fundamentomos Törvények vagynak, az egymást el - tűrésről való Rendelésre lemmi szükség nem lett vólna, a' mint ez ezen Rendelésnek rendéből - is meg - tettzik; de mivel az embereknek sziveikben a' Keresztényi szeretet igen meg - hült vala, és ki - ki tsak a' maga vallásán lévőknek pártyokat fogja vala, innen a'

tör-

történt, hogy az Unitáriusok a' közönséges Hivatalokból tellyeséggel ki rekesztettek. Ezen tekintetben azért az egymás el-türéséről való Rendelésnek hasznos voltát, a' mennyiben ez a' mindjárt említett Törvényeknek erejét helyre állította volna, és a' számkivetésben sinlödő Keresztyéni Szeretetet hazájába vissza hozta volna, senkit sem gondolunk hogy tagadja, a' ki tsak vagy a' jó erköltsi, vagy a' Keresztyéni, vagy pedig az hazai Törvények szerint ezen okokat megfontolándja. — Tudva vagyon mind a' Világ eleiben ki-botsáttott Könyvekből, mind pedig a' közönséges Levelekből, hogy a' külső országokban-is, ugy mint: Angliában, Frantzia országban, *Catholicum Belgiumban* 's a' t. a' közönséges Törvények szerint uralkodó valláson lévők, a' kiken kívül mások a' közönséges hivatalokból mind ki rekesztettek vala, a' közelebb való időkben azon Keresztyéni Szeretetre botsátkoztak-le, mely szerint a' más vallásokon lévők-et-is, azok tehetségeinek mértéke-szerint, a' közönséges hivataloknak viselésére fel vették; egyedül ezen mi Hazánk lészén-é hát az, a' melly minket, maga fundamentomos Törvényei, a' törvényes Fejedelmek petsétes függő Leveleik és bátoritásaik ellen, a' közönséges hivatalokból ki-rekeszteni gyönyörűséges dolognak tartaná? holott pedig, hogy ez, 's ehez hasonlók valaha ne történnének, törvényesen eléggé meg-tiltatott *Appr. Const. R. 3. Tit. 1.* az hol a' vallásoknak és a' Nemzettségeknek (*Nátzio*) edgyeségek-felől illyen Törvény olvastatik: — „ Minden Hazafi a' bé-vett négy vallásokat egész erejéből védelmezni igyekezzék; maga vallását a' másoknak el-nyomásával elő-mozdítani el-távoztassa; a' mások vallásnak el-nyomattatására tzélozó dolgokba, magát sem nyilván, sem titkon soha se elegyítse; senki személlye ellen a' vallásért gyűlölséget, vagy ellenségeséget ne forrallyon; hanem akár-mellyik vallásnak meg-tartására igyekezzék; a' magáétól különböző vallás ellen senkivel semmit se mesterkedjék, és annak el-nyomattatására se

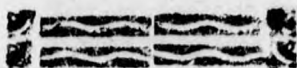

ártalmos tanáttal, se vallamelly egyéb útakon és módokon, vágy maga, vágy más által semmit se mozdittson; sőt ha valakiket illyetént tselekedni észre-vejénd; az egész Tanáts előtt ki-nyilatkozatasa, és egyfzermind ezen eggyelségnek szentsége ellen hibázókat, örökös hitetlenségnek bélljegére méltónak ítéllye. „ — A' négy bé-vett vallásoknak illyetén szabadságát, és jussaiknak s' Prærogatíváiknak költsönös oltalmazását ezen Erdélyi nagy Fejedelemségnek örökös meg tartására szükségesnek lenni meg ismérték ennek Státusai és Rendjei más Törvény-szerint-is *Appr. Const. R. 1. T. 1. Art. 2.* — Hogy pedig ezek a' közönséges békelségnek, és költsönös tsendelségnek fenn-tartására meg-erősített Törvények, a' valófztott Fejedelmek által meg-ne változtattatnának, a' valófztott Fejedelmek' eleiben terjesztett fel-tételek (*Conditioik*) közzé mindenkor bé-tétettek, ezt kívánván a' Hazának Státusai; és ezen Törvényeknek meg-tartására esküvéssel köteleztetnek vála; a' mint e' meg-tettzik, *Appr Const. R. 2. Tit. 1. Art. 1, 2. Cond. 1. Art. 4. Cond. 11. Art. 5. Cond. 5. Art. 7. Cond. 11. Compil. Const. R. 2. T. 1. Art. 1. Cond. 1. Art. 4. Cond. 1.* és végezetre az *Apaffi Mihály Conditioi* között *Cond. 1.* — (A' többi következik.)

Tudófitás:

A' többek között két nevezetes Könyvek nyomtatás alatt vagynak *Weber* Simon Péter Urnál, Pofonban. Az egyiknek Titulusa ez: *De Dominio Nobilium Hungariæ, deque cladis ad Mohácsium Causa, cum Appendice in Regis Colomanni Decr. L. I. C. 15. & 16. Vindiciæ contra Adamum Franciscum Kollar, ab L. B. M. E. S. C.* A' másodiknak titulussa ez: *Egy Falusi Notáriusnak Budai útazása, mellyet önnön maga abban esett viszontagságával edgyütt, az el-alutt vérü Magyar szivek' felferkentésekre és mulattságokra Versekbe foglalt.*

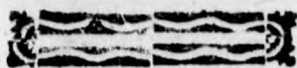
Költ Bétsben 7-dik Májusban 1790.

A két Magyar Hazát illető dolgok. — Kedves
Kurirom!

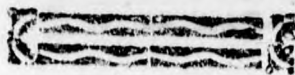
Déva. Ambár még eddig a' múlt Vármegyénk
Gyülésinek fel-küldött le-írását sem iktatta-bé
Kedves Leveleibe (talám sértőnek találta) még-is
ezen 22-dik Apr. kezdődött, és hat napokig tartott
Gyülésünknek-is rövid Historiáját fel-küldém. Bölts
Adminisztrátor Urunk M. L. B. *Josika* Antal Ur ō
Nagysága emberi szeretettel telyes beszédekkel nyi-
tá-meg kezdődő Gyülésünket, mellyekre T. Fő No-
tárius *Kenderesi* Mihály Ur illy szivre-ható Haza-
fiui feleletet teve: M. B. Ur! 's a' t. El-távozott
vala kevés ideig közzüllünk, de most annyival ked-
vesebb Gyülésünkben való meg-jelenése, mennél na-
gyobb bizodalommal remélnjük azt, hogy addig-is
mig a' M. B. Urnak törvényes erő adatiathatnék,
mellyet ohajtva várunk, a' Köz-jónak elő-mozdítá-
sára mint ki-rendelt Kormányozója ezen Nms. Vár-
megyénknek, velünk együtt a' köz-boldogságnak
meg-nyerését szüntelenül, és minden meg-szakasztás
nélkül hathatosonn munkálkodni fogja. Ezen re-
ményességben vetett bizodalomunkból, melly tsalha-
talan tapasztalásunkon fundáltatik, jelentyük a' M.
Báró Urnak, hogy valamint a' közelebb tartatott
Gyülésünkben a' Præsidiumot, ugy most a' Ns. Vár-
megyéknek Kormányozását örömmel által enged-
gyük, mindazonáltal egy olyan erős fel-tétellel,
mellytől minket senki el-nem mozdithat, — — —

— — — Ugyan-is meg-másolhatatlanúl jelent-
tyük aztat, hogy sem fenyegetések, sem veszedel-
mek, sem haszon, sem semminémü fényes ígéretek,
minket soha-is arra nem fognak vinni, hogy tör-
vényeinktől, mellyeken épül boldogságunk, leg-kis-
sebb részben-is el-tántorodgyunk, mindent azok-sze-
rint kívánunk tselekedni. Mellyet ha el-érhetünk
ugy Nagyságod-is meg-nyeri töllünk, hogy Admi-
nistratori Hivatala törvényes, mindenek előtt ked-

ves, és szerentsés légyen, és nem tsak magunk, hanem utánnunk következendő maradékunk-is Nagyságodat háládatofsággal emlegetenti, és a' jó szivü Fejedelem hűségében, 's bõltseféségében, nem tsak meg-nyugszik, hanem meg-is jutalmaztatni el-nem mulattya. Mellyeket tsak annak bizonyítására hozok elõ, hogy a' köz-boldogságnak elõ-mozdítását, és virágzó állapotba való helyhezttetését, tellyes buzgosággal ohajttjuk.

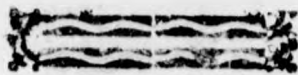
Éppen az eddig való vólt valósággal az a' nevezetes Vas idõ, melyben az ártatlannak, és a' jó szivü Polgárnak kezeire bilintsek, lábaira vas békok téttenek, a' gyilkos dühõség szabadofon ölt pufztitott, fertéztéttett, az árulkodóknak jutalom adatott, a' hizelkedõk hűségeseknek, a' rofsz lelkü két szivüek bõltseknek, az igazságok szeretõk, és ki mondók bolondoknak, a' félénket okofoknak, az emberi nemzet felebaráti Pártosoknak tartattnak, és az igazgatás a' felebaráti-ízeretnek el-lenségeire bizatott. Ezek, és ezekhez hasonlók, annyira emélsztették szegény Vármegyénket, hogy szintén gyógyulhatatlanokká kezdtenek vólt lenni számtalan sebeink. De könyörült a' Mindenható UR, és ugy fordította a' Királyok szivét, 's ugy rendelte a' környülállásokat, hogy most már szabad a' sérelmeseeknek panaszolni, szabad orvasoltatást kívánni, szabad az igazat ki-mondani, szabad a' gonofz embert érdeme-ízerint meg-büntetni, szabad kinek kinek maga jusát, törvényesenn meg-kívánni. Ugy láttzik, és engedje-meg a' Mindenható UR, most kezdõdgyék az az arany idõ szakasz, melyben a' Fejedelem, a' Kormányozó, és a' Polgári Tárfaságnak mindennemü Tagjai, magakat boldogoknak mondhasák, irtson is-ki azok közzül minden viszfa vonást, és minden dolgaiknak, 's tselekedeteiknek fundamentomnak tegye a' tökéletes ízeretetet. Eztet kérjük mi a' M. Báró Urtól mint Kormányazónktól, és részünkrõl-is eztet ajánljuk. Ez légyen minden dolgainknak kezdete, ezzel fojtalsuk, és ezzel végezzük. Nem-is tartozunk mi

mi se Fejedelmünknek, se másoknak egyébbel, hanem szeretettel, és éppen ezzel tartozik a' Fejedelem-is minékünk; és ha ez tökéletesen mind két részről meg-lészen, a' Fejedelem-is végbe viszi azt, a' mi boldogságunkra szolgál. Mi-is kötelességünket tellyesíteni, semmi-képpen el-nem mulattyuk, annak meg nyeresére, hogy a' Fejedelem és az Hazza boldog lészen, várván mindenekben a' M. Báró Urnak, mint Kormányozónknak Utafitását és oktatását.

Ezeknek el-mondások után a' Tisztek válaszához kezdének a' N. Vármegye tagjai, mellyet olly szép illendő rendel, és törvényes módon esni szokott Voxolásokkal vivének végbe; a' millyent egy akármelly jól rendelt közönséges tárfaságba lehet kívánni, itt-is a' más érdemes Vármegyék szép példájok szerint a' valóságos érdemet nézték, nem tsak a' Vallást, a' mint ez, az alább fel-jegyzett Tiszt Urak neveikből nyilván ki tettzik. Már tellyes reménységgel vagyunk, hogy illy jó móddal előtt Tisztek választása után, a' mi eddig igen sok nyomoruságot látott Ns. Vármegyénk meg-vigasztalódik.

Meg ditsőité pedig igen nevezetesenn ezen szép Nemesi Gyüleést, Vármegyénknek egy ritka kegyességű Annya Gróf özvegy Confiliáriusné *Kendefi* Elekné Aszizony ő Nagysága, a' ki-is egész hat napok alatt minden Nemesi és főbb renden lévő Urakat, igen drága készületű Uri asztalánál, igaz Magyar, és ez előtt száz esztendőkre vissza emlékeztető adakozósággal kiméltetlenül vendéglé. Ugyan-is olly holtszu asztalok terítették az igen nagy, és pompás Dévai Kastély Palotáiba, hogy fellyül hatvanon, aloll pedig százan-is le-telepedhetek melléje, és midön már rakva vólnának az asztalok minden drágaságokkal, nem gyöznek vala elég vendégek taláztatni azoknak bé-ülésekre, hanem az Evangelicum hivogatók módgya-szerint szinte az utazókra kéntelenítettének a' vedég hívók ki-nyargaltatni, hogy a' meg-ölt tulkokra, és madarakra vendé-

degeket hívjanak. Ezt látván a' mi leg-vénebb embereink, így kiáltának-fel: Hogy ilyen ditsőséges Magyaros dolgot tsak a' nagy régi Gróf *Haller* János Gubernátor idejébe láttak itten. Ezt nevetesen igen szükségesnek tartám, hogy az én kedves Kuriromnak tudtára adjam, hogy azt leg-ottan az egész örvendő jó szivü Magyar világgal közölje, mert vajki nagy szentség-törés volna illy kegyességnek elzúzózkodás szízával-is feledékenységre menni.

A' Tisztek rendi ez: — Adminisztrátor, *B. József* Antal Ur ö Nagysága. Fő-Biráák: *T. Váradi* Moles, és *Kendefi* József. — V. Ispányok: *T. Puj* Miklos, és *Abrahám Bálint*. — Act. Alsősorok: *T. Berivoi* János, *Noptsa* Lajos, *Váradi* György, *Keferü* Antal, *Sombori* László, *Török* Pál. — Ord. Notárius *Kenderefi* Mihály. — V. Notárius *Ponori* István. — K. Adó-szedők: *T. Váradi* Pál, *Lázár* János, *Kenderefi* Sigmund. — Archivárius *Kis* Dániel. — Protocollista, *Pogány* Sándor. — Író Déákok: *Kis* Ferentz, *Bálint* Pál. — Fiscális, *Hertzeg* Pál. — Physicus *Gyarmathi* Sámuel. — Chyrurgus *Mavai* Sigmund. — Bába, *Vassali* Rebeka. — Geometra *Koller* Antal. — Jánitor: *Ferentzi* Ferentz. — Szolga-Biráák: *Partai* Szabó János, *Csoka* Sámuel, *Váradi* József, *Katusi* György, *Vitán* Sándor, *Csiki* Dániel, *Brádi* Sámuel, *Butsi* Janos, *Kenderefi* Miklos, *Pogány* Ferentz, *Nagy* József, *Ivuly* Antal. — Rectificator Commissáriusok: *Váradi* István, *Fiát* János, *Bágya* Ferentz, *Gyárfás* Sámuel, *Gola* Péter, *Farkas* János. — Stacionális Commissáriusok: *Bágya* Ferentz, *Tartsai* Janos. — Processuális Conductorok: *Lörintzi* József, *Gyárfás* Sámuel, *Bágya* Ferentz, *Bisztrai* Károly, *Keméndi* Elek, *Derfi* Sigmund, *Batsi* Mihály, *Gálfi* Ferentz, *Szabó* Adám, *Jordán* Sándor, *Farkas* Lajos, *Farkas* Bálint, *Kenderefi* Gáspár, *Tornya* Gábor, *Gola* Péter.

Ezeken kívül még fel-vállalták magokra egy néhány hív Hazafiak a' fizetés nélkül való Alsősorságot, hogy akkor, a' mikor a' dolognak fon-

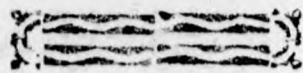

tos vólta azt kívánná; az Act. Afsefsor Urakkal együtt tanátskoznának: B. *Nalátsi* Josef, Gr. *Kun* Sigmond, Gr. *Kun* Lázsló, B. *Josika* Miklos, Mélt. *Matskás* Ferentz Ur. Mélt. *Kendeffi* Josef Ur. M. *Lukáts* Josef Ur. M. *Nalátsi* Boldisár Ur. *Szeredai* Ignáts Id. *Balia* Sámuel Ur, *Bája* Josef Ur, *Noptsa* Ferentz Ur, *Gillyén* Dániel Ur, *Kozollyai* Lajos Ur, *Imbreffi* Ferentz Ur, *Nalátsi* András Ur.

Illyen jó móddal esett Tiszt vállasztáft elvégezvén a' N. Vármegye, már most egészen megpihentnek lenni láttatik, midőn kit kit a' magok jó tettések - szerint az illendő hivatalokba helyheztek, és az által a' dolgoknak eddig akadályos folyását a' leg-jobb útba indították.

Igaz hazafiság. B. *Nalátsi* Josef Ur Nagysága, azon nagy buzgó - szeretetből, mellyel Nemzetünk nyelvéhez viseltetik, ezer forintokat fog ajándékozni, azon Magyar nyelv mivelő Társaság gyámlítására, melly Hazánkban nem sokára a' legbuzgóbb Hazafiak egyben vetett vállu hathatos segedelmek által fog fel-állítatni. Oh be nagy gyönyörűség illy Hazafiakkal élni egy idő - szakaszba! Tudom, hogy ezen ditsőséges példán sok más kegyes Méltóságok, birtokos buzgó Hazafiak-is fognak építeni, és ezen ditsőséges tzelra a' lehetőségig illendő segedelemmel lenni.

Nagy Enyed. 15-dik Apr. — Kedves Barátom! — Egy minapi Tudósításban nem kis gyönyörűséggel olvastam a' mi Bibliothekáriusunk *Vadasdi* István által iratott *Didó* panaszát. Annak a' tüzes elméjü Ifjunak, ezen kis munkátskája minémü kedveséget talált legyen mindenek előtt; én le-nem írhatom. Ohajtáná Társaságunk, ha több Verseit-is közölné az Urakkal ezen Ifju. Vagynak ugyan - is néki Fordittási, Szomorú Gondolatai, Vig Gondolatai, és egy szomorú Játéka, kár hogy nem láthatyuk azokat, mert fordittásán kívül, a' több munkái kétség kívül a' maga gondolatain épültek nem lévén esmerettsége a' Déák nyelven kívül m á
lok-

sokkal, hogy így a' szokás-szerint gondolatot költsönözhesen; ezekből által láthatnák azon alacson emberek, kik őtet üldözik, mely felettek lévő, és őket fellyül múltó embert tettenek dühös bánákok tzeljául. Sokon kérték, és ma-is kérik, hogy munkájit közre botsálsa; de nem tudom mi tartoztatya, hogy Anyai nyelvünk Tavaszi idején-is ilyen rest munkás akar lenni. Én most, egy Barátjához irt Levelét, bátorkodtam az Urnak fel-küldeni. — A' Levél a' mint kezemben kaphattam így volt.

Barátom! — Én még ez Inség Hajlekában,
 — E' Gondok Tár-háza letét árnyékában,
 Melyben az Irigység Királlyi páltzáját
 Félvén, erőfittik dühös széke táját,
 Melyben fényes Sátort vont-fel a' kétfzinség,
 'S meg-halगतás nélkül panaszol az Inség.
 Melyben az hazugság mint egy tsatornából
 Ugy foly a' vért szípó Vipera szájából
 Kinlódom, életnek mert nem nevezhetem,
 Gyönyörüségeit ha nem érezhetem.
 Te magad jól tudod mikor itt lenyvedtél,
 Sokszor mely méltatlan motskokat szenvedtél.
 Itt, hol az erköltsnek helyünk határában,
 Kellene lakozni, mint maga várában:
 Itt, hol a' Böltsefség egyenes ösvénye
 Pásintyán, jó Vezér Tudófaink fénye:
 Itt, hol az ártatlan baráti szeretet
 Kedvelsé tehetné a' tsendes életet;
 A' mást meg-rontani kívánó indulat,
 Mint egy dühös gyözö rabjai közt mulat.
 Ah ti gyalázatos indulat rabjai!
 Ti szélvésztes tenger hánkodó habjai!
 Kik tsak egy leg-kifsebb parantsoló szóra
 Végső romláft víztek a' gyenge hajóra;
 Talám ki-vetkezvén az emberiségből,
 (*) *Timonnal* osztotok tsak a' gyüölölségből!

(*) *Ez a' Timon egy olyan ember volt, a' ki az egész emberi nemzetet gyüölölte.*

Talám azt hiszitek hogy jót tselekeztek,
Ha más rontására hiven igyekeztek!
Barátom meg engedj hogy az öröm helyett,
Levelembe most is panasz foglal heljet.
Mert az a' nagy hiveség, mely által öledbe
Öntött panaszimat, tetted kebeledbe,
Olyan bátorságot adott Levelemnek,
Hogy lenne Postája hervadt életemnek.
Nézz-meg jól egy olyan el-fonnyadt virágot
Mellyet, gyökerénél a' féreg ki-rágott,
'S mellyet azon-kivül a' Napnak hévsége
Le forráz nem lévén semmi nedvesége.
Ennek példájában ki-fejezve látod
Azt, mint el-hervadt — a' te hiv Barátod

Vadasdi István.

A' *Magyarországi* közönséges Ország-gyűlésen,
M. Gr. *Bánfi György* Ur ő Excellentiája, mint
Erdélyi fő Kormányozó, meg fog jelenni. Ő Ex-
cellentziájával mint Udvari Gavallérok, követke-
zendő Méltóságok lesznek jelen. Gr. *Hallerkői Hal-
ler* István, Gr. *Zabolai Mikes* Mihály, Gr. (ifjabb)
Miko M. B. *Gyerő Monostori Kemény* Ignácz, M.
B. *Lofontzi* (ifjabb) *Bánfi* Farkas, ő Nagyságok,
és *Horváth* Miklos Ur. — — *Maros-széken* fő Tiszt-
té tétetett ez előtt *Torda Vármegyében* másod V.
Ispány Gr. *Toldalagi* László Ur Ref. — Király Bi-
rákká lettenek, *Kis Görgényi Biró* Sándor Ref. és
Sárofsi Sámuel Unit. Urak. — Szék Notáriusává,
Kelemen Sigmond Kath.

Elegyes Történetek.

A' *Bétsi* Tanuló Közönség ezen folyó hónap-
nak 6, 7 és 8-dik napjaiban tartotta boldogult II-
dik *Josefnek* utolsó halotti tiszteletét: mellynek vé-
gével az egész gyülekezet, mind az 3 napokon, a'
templomból a' nagy tanitto palotába szép rendel-
bé-takarodván, *Josefnek* ditséretes emlékezetére tar-
tatott közönséges beszédet halgatott. — Ő Felsé-

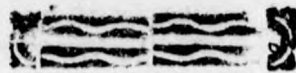
ge valamint *Austriában* mindenütt, ugy szintén *Tseh.* országban, *Morvában* és *Sléviában*-is, az ujj adót és szolgálatot, közönséges ki-küldött Kir. Parantsolattya által el-törölte. — A' *Bukoreftben* lévő katonaság, az Oláh országi Igazgató Tanáttal együtt, mely 12 személyekből áll, F. M. H. *Koburg* előtt, ezen hónapnak 5-dik napján tette-le II-dik *Leopoldhoz* való hitét. Ugyan ezen napon Budán az ő Felsége neve napjának tisztelete tartatott ágyuzások és lövöldözések között, Maga pedig ő Felsége ugyan ezen napot *Laxenburgban* töltötte legnagvobb tsendefségben. — Nagy a' hire, hogy a' *Neápolisi* Király és Kiralyné a' nagyobbik ifju Hertzeggel és Hertzeg Alfszonnal ide Bétsbe váratnának, és hogy *Ferentz* fő Hertzegünk, ezen ifjú Hertzeg Alfszonnal fogna házossági-kötésre menni, a' *Ferentz H.* testvére *Ferdinánd* iránt pedig olyan hir terjedett-el, hogy egy Angliai Hertzeg Alfszony fogna számára hozattatni. — — — A' fok Svábokat nem fogja bé a' szemünk, kik szüntelen jönnek, és a' lakásra Belgrád tájékára kéredzenek. — — — Ő Felsége a' rab-házokat ki-tisztittatni parantsolta: és hogy a' raboknak léteu által 3-szor marha hús és meleg étel adassék. Az ő meg-béjegeztetéseket, közönséges helyen való verettetéseket, és együvé való lantzoltatásokat örökösön el-törölte, és parantsolta, hogy azoknak büntetések titkon essék, hoszszabb lántzokon tartassanak, az halálofoknak tselekedetei ezen tul ő Felsége eleibe tétesenek; hogy, vagy érdemek-szerint örök rabságra ítéltesenek, vagy a' közönség előtt meg-ölettefsenek.

Magyar-országnak fő Lovász mestere Hertzeg *Grosalkovits*, mint a' Pesti és Budai ki rendeltetett szállásoknak-is mostani fő Igazgatója, ezen hónapnak 3-dikán Bétsből ide le-indult,

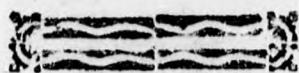
A' közelebb el-ment Kurírban félben szakasztott Erdélyi Unitárius Státus' Emlékeztető-írásának folytatása, a' Fő-Kormányozó-széknek arra írt Válofszszával együtt:

Sőt, mihellyen ezen Erdélyi Fejedelemség a' választott Fejedelmeknek kezek alól a' Felséges Auszriai Ház' védelmezése alá által ment is, mindjárt kegyelmes gond vólt a' 4 bé-vett Vallásokon lévők' boldogsága' meg-tartatásának egyenlőképpen léjendő igazgatása felől; melly végre méltóztatott vala a' Nagy Leopold Tsászár 1691-ben 4 dik D^{an} költ kegyelmes Petsétes-függő-levelének 1-ső p^{ükelyei} mában azon Vallásoknak régi állapottyokat p^{ingedjük.} függő-levelével is meg-erősíteni, ezen szók^h Septem- ottan bé-vett Vallásoknak dolgában semmi ezen sza- foltatik-meg. Ugyan azon nagy Tsászár, irtól ada- fiainak említett edgyeségeket, mint olly köveke- mely a' mint a' Fejedelemnek, ugy az H^k értelme igen nagy hasznára szolgál, nem tsak az atását e' hanem a' Polgári Rendre nézve is, mind a' neve- mentomos Törvényeknek meg-erősítések, mátsafok- dig különös Petsétes-függő-levelé, és azt k^{kalma-} kegyelmes Válofszlásai által, örökösönn meg- Val- ni parantsolta; még pedig ugy, hogy a' négy- vett Vallásokon lévőkre nézve mindenkor állhata- tosonn meg maradjon, nem tsak az alsóbb, hanem a' felsőbb Itélő-székeken is, ugy mint: a' Királlyi Táblán lévő Afsefsorságban, és a' Guberniumi Tanátsofságban (Consiliáriusságban) az Hivatal-olfto- gatás-béli egyenlőség, 's egyenlő szám tartattásék a' 4 bé-vett Vallásokon lévő Hazafiai között; fenn- tisztelt Petsétes-függő-levelé' 9-dik tzikellyének e- zen szovaiban: — „Kegyelmesenn véltük, hogy a' közönséges Jónak nagy nevedése származhatik abból, ha a' 12 személyyeből álló belső Tanátso- ban leg-alább hárman Katholikusok lésznek; a' töb- bi pedig a' más Vallásokból vétetetődnek-fel. — Ismét: Az 1693-ban Májusnak 14-dikén *Luxem- burgban* költ és *Alvintzi Péter* által le hozatott Ke- gyel-

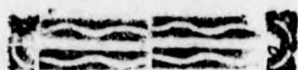
ge valamint *Austriában* mindenütt, ugy szintén *Tsch.* országban, *Morvában* és *Sléfiában*-is, az ujj adót és szolgálatot, közönséges ki-küldött Kir. Parantsolattya által el-törölte. — A' *Bukorestben* lévő katonaság, az Oláh országi Igazgató Tanáttsal edgyütt, mely 12 személyekből áll, F. M. H. *Koburg* előtt, ezen hónapnak 5-dik napján tette-le II-dik *Leopoldhoz* való hitét. Ugyan ezen napon Budán az ő Felsége neve napjának tisztelete tartatott ágyuzások és lövöldözések között, Maga pedig ő Felsége ugyan ezen napot *Laxenburgban* töltötte legnagyobb tsendességben. — Nagy a' hire, hogy a' *Neápolisi* Király és Kiralyné a' nagyobbik ifjú Hertzeggel és Hertzeg Alfszonnal ide Bétsbe váratnának, és hogy *Ferentz* fő Hertzegünk, ezen ifjú Hertzeg Alfszonnal fogna házossági-kötésre menni, a' *Ferentz* H. testvére *Ferdinánd* iránt pedig olyan hir terjedett-el, hogy egy Angliai Hertzeg Alfszony fogna számára hozattatni. — — — A' fok Svábokat nem fogja bé a' szemünk, kik szüntelen jönnek, és a' lakásra Belgrád tájékára kéredzenek. — — — Ő Felsége a' rab-házokat ki-tisztittatni parantsolta: és hogy a' raboknak léteu által 3-szor marha hús és meleg étel adassék. Az ő meg-béjegeztetéseket, közönséges helyen való verettetéseket, és együvé való lántzoltatásokat örökösön el-törölte, és parantsolta, hogy azoknak büntetések titkon essék, hoszfzabb lántzokon tartassanak, az halálofoknak tselekedetei ezen tul ő Felsége eleibe tételessenek; hogy, vagy érdemek-szerint örök rabságra ítéltelessenek, vagy a' közönség előtt meg-ölettelessenek.

Magyar-országnak fő Lovász mestere Hertzeg *Grosalkovits*, mint a' Pesti és Budai ki rendeltetett szállásoknak-is mostani fő Igazgatója, ezen hónapnak 3-dikán Bétsből ide le-indult,

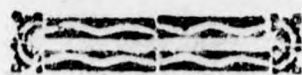
A' közelebb el-ment Kurirban félben szakasztott Erdélyi Unitárius Státus' Emlékeztető-írásának folytatása, a' Fő-Kormányozó-széknek arra írt Válofszszával együtt :

Sőt, mihellyen ezen Erdélyi Fejedelemség a' választott Fejedelmeknek kezek alól a' Felséges Auszriai Ház' védelmezése alá által ment is, mindjárt kegyelmes gond vólt a' 4 bé-vett Vallásokon lévők' boldogsága' meg-tartatásának egyenlőképpen léjendő igazgatása felől; melly végre méltóztatott vala a' Nagy Leopold Tsászár 1691-ben 4 dik D^{an} költ kegyelmes Petsétes-függő-levelének 1-ső p^{kelyei} mában azon Vallásoknak régi állapottyokat P^{agedjük.} függő-levelével is meg-erősíteni, ezen szók^h Septem- ottan bé-vett Vallásoknak dolgában semmi ezen sza- foltatik-meg. Ugyan azon nagy Tsászár, irtól ada- fiainak említett edgyeségeket, mint olly köveke- mely a' mint a' Fejedelemnek, ugy az H^k értelme igen nagy hasznára szolgál, nem tsak az tatását e' hanem a' Polgári Rendre nézve is, mind a' a' neve- mentomos Törvényeknek meg-erősítések, m^{átsofok-} dig különös Petsétes-függő-levelé, és azt k^k kalma- kegyelmes Válofszszásai által, örökösönn meg- Val- ni parantsolta; még pedig ugy, hogy a' négy- vett Vallásokon lévőkre nézve mindenkor állhata- tosonn meg maradjon, nem tsak az alsóbb, hanem a' felsőbb Itélő-székeken is, ugy mint: a' Királlyi Táblán lévő Afsefsorságban, és a' Guberniumi Tanátsofságban (Confiliáriusságban) az Hivatal-olfto- gatás-béli egyenlőség, 's egyenlő szám tartattásék a' 4 bé-vett Vallásokon lévő Hazafiai között; fenn- tiztelt Petsétes-függő-levelé' 9-dik tzikellyének e- zen szovaiban: — „Kegyelmesenn véltük, hogy a' közönséges Jónak nagy nevedése származhatik abból, ha a' 12 személyyeből álló belső Tanátso- ban leg-alább hárman Katholikusok léfznek; a' töb- bi pedig a' más Vallásokból vétetetődnek-fel. — Ismét: Az 1693-ban Májusnak 14-dikén Luxem- burghan költ és Alvintzi Péter által le hozatott Ke- gyel-

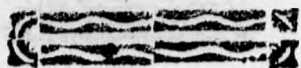
ge valamint *Ausriában* mindenütt, ugy *Izintén-Tseh.* országban, *Morvában* és *Slefiában*-is, az ujj adót és szolgálatot, közönséges ki-küldött Kir. Parantsolattya által el-törölte. — A' *Bukoreftben* lévő katonaság, az Oláh országi Igazgató Tanáttal együtt, mely 12 személyekből áll, F. M. H. *Koburg* előtt, ezen hónapnak 5-dik napján tette-le II-dik *Leopoldhoz* való hitét. Ugyan ezen napon Budán az ő Felsége neve napjának tisztelete tartatott ágyuzások és lövöldözések között, Maga pedig ő Felsége ugyan ezen napot *Laxenburghban* töltötte legnagyobb tsendességben. — Nagy a' hire, hogy a' *Neápolisi* Kiraly és Kiralyné a' nagyobbik ifjú Hertzeggel és Hertzeg Alfszonnyal ide Bétsbe vártnának, és hogy *Ferentz* fő Hertzegünk, ezen ifjú Hertzeg Alfszonnyal fogna házossági-kötésre menni, a' *Ferentz* H. testvére *Ferdinánd* iránt pedig olyan hir terjedett-el, hogy egy Angliai Hertzeg Alfszony fogna számára hozattatni. — — — A' sok Svábokat nem fogja bé a' szemünk, kik szüntelen jönnek, és a' lakásra Belgrád tájékára kéredzenek. — — — Ő Felsége a' rab-házokat ki-tisztittatni parantsolta: és hogy a' raboknak léteu által 3-szor marha hús és meleg étel adassék. Az ő meg-béjegeztetéseket, közönséges helyen való verettetések, és együvé való lántzoltatásokat örökösön el-törölte, és parantsolta, hogy azoknak büntetések titkon essék, hosszabb lántzokon tartassanak, az halálosoknak tselekedetei ezen tul ő Felsége eleibe tétessenek; hogy, vagy érdemek-szerint örök rabságra ítéltessenek, vagy a' közönség előtt meg-öletessenek.

Magyar-országnak fő Lovász mestere Hertzeg *Grosalkovits*, mint a' Pesti és Budai ki rendeltetett szállásoknak-is mostani fő Igazgatója, ezen hónapnak 3-dikán Bétsből ide le-indult,

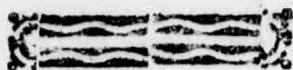
A közelebb el-ment Kurirban félben szakasztott Erdélyi Unitárius Státus' Emlékeztető-írásának folytatása, a' Fő-Kormányozó-széknek arra írt Váloszszával együtt:

Sőt, mihellyen ezen Erdélyi Fejedelemség a' választott Fejedelmeknek kezek alol a' Felséges Auszriai Ház' védelmezése alá által ment is, mindjárt kegyelmes gond vólt a' 4 bé-vett Vallásokon lévők' boldogsága' meg-tartatásának egyenlöképpen léjendő igazgatása felől; melly végre méltóztatot vala a' Nagy Leopold Tsászár 1691-ben 4 dik D költ kegyelmes Petsétes-függő-levelének 1-ső p^u mában azon Vallásoknak régi állapottyokat P függő-levelével is meg-erősíteni, ezen szók^h ottan bé-vett Vallásoknak dolgában semmi foltatik-meg. Ugyan azon nagy Tsászár, fiainak említett edgyeségeket, mint olly mely a' mint a' Fejedelemnek, ugy az H igen nagy hasznára szolgál, nem tsak az hanem a' Polgári Rendre nézve is, mind a mentomos Törvényeknek meg erősítések, mindig különös Petsétes-függő-levelé, és azt k kegyelmes Váloszslásai által, örökösönn meg-ni parantsolta; még pedig ugy, hogy a' négy vett Vallásokon lévőkre nézve mindenkor állhatosonn meg maradjon, nem tsak az alsóbb, hanem a' felsőbb Itélő-székeken is, ugy mint: a' Királyi Táblán lévő Afsefsorságban, és a' Guberniumi Tanátsofságban (Consiliáriusságban) az Hivatal-osztogatás-béli egyenlőség, 's egyenlő szám tartattasék a' 4 bé-vett Vallásokon lévő Hazafiai között; fenn tisztelt Petsétes-függő-levelé' 9-dik tzikkellyének ezen szovaiban: — „Kegyelmesenn véltük, hogy a' közönséges Jónak nagy nevedése származhatik abból, ha a' 12 személyyeből álló belső Tanátsofságban leg-alább hárman Katholikusok lésznek; a' többi pedig a' más Vallásokból vétetetődnek-fel. — Ismét: Az 1693-ban Májusnak 14-dikén Luxemburgban költ és Alvintzi Péter által le hozatott Kegyel-

gyelmes Válasznak 6-dik punktumában e' szerint :
 „ Ragaszkodik továbbá a' Tsászári és Királyi Fel-
 ség a' maga Királyi Petsétes-függő-leveléhez, hogy
 az Erdélyi Hivatalok az Hazafiaknak adattas-
 nak, és az ezen dologról azon Petsétes függő-level-
 nek 8-dik és 9 dik tikkellyeiben ki-fejezett módot
 hiba nélkül meg-tartattya, 's azoknak erejek-szerint
 a' 12 személlyekből álló belső Tanátsba, valamint
 a' Királyi Táblára-is, mind a' 4 bé-vett Vallások-
 ból három-három személlyeket vészén-bé. „ — To-
 vábbá: Bétsben 15-dik Januáriusban 1694-ben illyen-
 épen: — „ Meg- emlékeztvén azokról, a' miket
 átufoknak és a' Rendeknek Petsétes függő-le-
 ven, és azután következett Végezéseinkben,
 -vett Vallások között lévő egyenlőségnek
 ározására ígértünk; el-végeztük: hogy a'
 üressen lévő Tanátsos-hivatal-béli két hel-
 tekintetben vevén a' ti ítéleteteket-is, Uni-
 al töltsük-bé, a' kiknek eddig elé a' ti
 ekben semmi helyek nem vólt; azért-is a-
 kegyelmesenn adtuk *Sárofi* Jánosnak és *Thol-*
Andrásnak; de mivel ezekkel sem a' mind-
 tevezett, sem az *Augustána* Valláson lévő-
 számok, melly, említett Petsétes-függő-level-
 unk' 's valószláfainknak ereje-szerint őket illeti, ki
 nem telik, arról ennekutánna meg-fogunk emlékez-
 ni, mikor azon Hivatalokban üresség történendik. “
 — Illyen Végezéseihez ragaszkodván az említett
 Felség, igen kegyelmesenn méltoztatott vala paran-
 tsolni az ő 1699-ben Májusnak 5-dikén költ Királ-
 lyi valószláfának 2-dik és 3-dik punktumaiban,
 hogy a' bé-vett 4 Vallások között az egyenlőség
 meg-tartásék. Ezzel és a' felsőbbekkel egygyező
 értelmü kegyelmes Rendeléseket és Királyi biztatá-
 fokot lehet még szakadatlan serral látni a' Fejede-
 lemségben lett következésnek rendi-szerint. — A'
 ditsőséges emlékezetü I-ső *Josef* Tsászárnak 1705-
 ben Májusnak 10-dik napján költ Biztatásaiban ez
 olvaftatik: — „ Bátrak lehetnek minden mi Hi-
 veink, az 3 Nemzetből álló és 4 bé-vett Valláson
 lévő

lévő Státusok és Rendek, 's minden több Jobbágyaink közönségesen és külön-külön a' felől, hogy mi őket, mind a' szent, mind a' külső dolgokra nézve, az ők Jussaikban, Törvényeikben, Privilegiumaikban, Szabadságaikban 's a' t. mellyek t. i. az előttünk uralkodott Felségtől a' mi Atyánktól meg-erősítették, meg-fértés nélkül meg-tarttyuk. — A' meg-bóldogult *Eleonora Magdalénának* a' közelebbről említett Tsászári Felségnek halála után 1711-ben Májusnak 2-dikán költ Bátorításában e' va-gyon: — „ A' Vallás dolgában az Ország' Végezéseit meg-tarttyuk, és annak gyakorlását ugyan azon Törvények, szokások és az Ország' tziக்கelyei (*Articulussai*) szerint kegyelmesen meg engedjük. — VI-dik *Károly* Tsászár' 1712-ben 16 dik Septem-berben költ Kegyelmes' *Rescriptumának* ezen sza-vaiban: — „ A' (Nagy *Leopold* Tsászártól ada-tott) Petsétes-függő-levélnek és az azután köve-ke-zett 's *Alvintzi* által hozatott Válasznak értelme szerint, az Erdélyi Tanátsnak meg-ujjittatását e' képpen lenni parantsollyuk, hogy, mivel a' neve-zett Guberniumba, vagy Erdélyi belső Tanátsofok-nak, mind a' 4 Vallásból három-három alkalma-tos személyeket kell bé-venni, ha mindegyik Val-lásból annyi találtathatik: a' régi Guberniumból pe-dig az Augustana Valláson lévő tsak egy vagyon, és így a' meg-határozott számnak bé-töltésére a' többinek Katholikusokból, Reformátusokból, Au-gustana Valláson lévőkből, és Unitáriusokból kell ki-potlódni, erre nézve mindenik üress helynek bé-töltése végett terjesztessenek előnkbe két vagy há-rom személyek azon Vallásból, a' melynek részé-ről az üresség vagyon. “ — A' boldog emlékezetű Tsászárné *Mária Theresia* 1740 ben Octobernek 31-dikén költ Kegyelmes Erősítő-levelében így ír: — „ Erősittyük pedig továbbá Királyi szavunkal, hogy mi mindeneket mind közönségesen, mind kü-lönösön, az ők Törvényeikben, Jussaikban, Privi-légiumaikban, szabadságaikban 's a' t. a' mellyek tudniillik a' néhai Nagy Fejedelemtől *Leopoldtól* a-

zon mi Fejedelemségünknek, akár Petsétes - függőlevelének akár más ezt követett valófzlásainak ereje által engedtetek, nem tsak meg-erősítettünk, hanem meg-értés nélkül meg-is tartunk, 's minden kegyelmes ígéretekét bé-telleyesítettünk. "

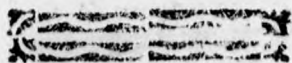
Illyetén kegyelmes Királyi Valófzlásoknak, biztatásoknak 's végezéseknek, és régi fundamentomos Jusoknak gyümölsével ditsekednek vala ezen Unitáriusok-is: Néhai H. Sz. Mártoni *Biró* Sámuel, és Déésfalvi *Simon* Mihály, Guberniumbéli Tanátsofok; Kénosi *Sándor* Gergely, Itélő-mester; nem igen régiben *Dániel* Ferentz, *Balogh* Sigmund és *Maurer* Gábor, Királyi Táblán volt Afsefisorok 's a' t. kik a' minapiban Hivatalaikat hívségesen el-végezván a' jobb életre költöztek. Ezeket így le-hozván

2-szor: Ha a' velünk ellenkező említett Hazánkfiak ezen részben meg-szegendik a' fennebb eléfzlált fundamentomos Törvényeket és Végezéseket, mellyek szerint az Unitáriusoknak-is akármely közönséges Hivatalokra fel-kellene vétettetniek; ezen tselekedetekkel az egész Világ előtt meg-bronnyittyák azt, hogy ők magok rontyák meg magok Törvényeiket; 's mindenkor-is méltán félhetnek attól, hogy az ~~al-törvények~~ s törvényeik, mellyeknek mostan helyre állittatniok kellene, más részeiben-is meg-szeghetők; mivel akármelley egész Telt sem mondattathatik tökéletesenn épnek lenni, a' mellynek tsak leg-kifsebb részetskéje-is meg-vagyon értettetve.

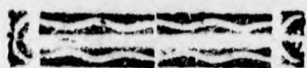
3-szor: Midön az olly sokszor tisztelt kegyelmes *Rescriptumban* a' közönséges Igazgatás-módjának éppen azon állapotba léjendő vizsgálta helyhez-tettetése végeztetett, a' melyben az vala 1780-ban; hogy ezzel tsak azokonn a' Vallásokonn lévőkre lett volna tekintet, a' mellyeknél akkor az igazgatásnak költsa vala, azért sem láttatik nekünk igaznak lenni, mivel ottan a' Vallásokról semmi emlékezet nintsen; a' Törvényekre volt tehát ottan a' tekintet. Nintsen - is az Igazgatás-módjának ezzel a'
vagy

vagy ama Vallással a' többit ki-rekelztő egyben-köttetése.

4-szer: Azt erőfittik talám azon velünk ellenkezők, hogy vólna valami Tsászári Királyi Fejedelmi Rendelés, melynél fogva az Unitáriusok a' közönséges Hivatal-viseelésből ki-rekelztettek? Mi pedig azt mondjuk: nem gondollyuk, hogy megbizonyittathassék valami ollyas ez egész Fejedelemségben ki-hirdettetett Királyi Rendelésnek létele; vagy leg-alább a' mi törvény-szerint való tudunkra nintsen. Erről mi innen vagyunk bizonyosok, mivel a' közönséges Státusok és Rendek által szerzetett, és a' Fejedelemtől olyan formán meg-erősített Ország-gyűlésekori Czikkel (*Articulus Diætalís*), hogy a' közönséges Törvényé válhatt vólna, nintsen; ha pedig a' mi vélekedésünkön kívül valami ollyas Udvari *Decretum*, vagy Királyi Rescriptum, akármitsoda tekintet alatt jött vólna, melly a' mi ki-rekelztetésünkre magyarázathatnék; valójában ez fundamentomos Törvénynek nem állittathatnék; sőt a' fennebb elé-számlált fundamentomos Törvényeknek és Királyi Erősítéseknek magok erejekben való meg-állások által erőtelennek és tellyetséggel semminek kellene tartattatnia. Ezek e'-képpen lévén, ha ezen dolog az Itélő-szék előtt fojtattatnék, valójában semmit sem kétkednének a' mi ügyünknek ezen részben a' fenn-forgó Rescriptumoknak, hatalmasabb erejek-szerint léjendő gyözedelmeskedése-felől; és ha a' mi Hazánkfiak azt itélendik, hogy azon titkos *Decretumnak*, vagy Rescriptumnak, vagy akár mi némü úton és módon bé-vett roziz szokásnak, mely által az Unitáriusok a' közönséges Hivatalokból ki-rekelztettek, megkelletik maradni? e szerint mi az egész Világ előtt nyilván és közönségesen, mindazonáltal egész Hazafiúi tisztelettel, bátorkodunk erőfitteni, hogy ezen mi nagy Fejedelemségünknek semmi igaz erőfiségi nintsenek, mellyek által meg-lehessen bizonyítani, hogy a' közelebbről ez életben lenni meg-lzünt kegyelmes Fejedelmünk ezen Fejedelemségnek Törvényeit

nyeit meg-szegte légyen; mivel nintsen egy világo-
sabb vagy erősebb Törvény, melly a' Fejedelem
részéről által-hágotottnak lenni mondattathánék,
mint a' 3 Nemzeteknek egygyűségéről, és a' 4 bé-vett
Vallásokról irtt Törvények. Kérjük azért a' mi
Hazánkfiainkat és Polgár-társainkat, méltoztatsanak e-
zen okokat józon elmével, részre hajlás nélkül meg-
fontolni; nehogy nekünk, ha még továbbra-is el-
nyomattatunk, méltó és igaz okunk légyen pana-
lziunkat az Uralkodó Felségnek Királlyi-Ízéke előtt
önteni-ki. — Mivel pedig a' mi velünk ellenkező
Hazánkfiainkat a' F. K. Guberniumnak e' mostan folyó
elzrendőben Februáriusnak 23-dikán az 1335 szám
alatt a' *Marchalis* Gyűlésekhez ki-botsáttott *Decre-
tumában*-is keresik a' mi ki-rekesztetésünkre az erős-
séget, azt állitván, hogy, mivel abban a' 4 bé-vett
Vallásokról semmi emlékezet nintsen, mi azon *De-
cretumban* nem foglaltattatunk-bé, 's ezért-is a *Geo-
metrica* proporzioról tett emlékezetet tsupán tsak
a' két, t. i. a' R. Katholica és Reformáta Valláson
lévőkre akarják szorittatottnak lenni; mellyet hogy
a' Felséges Királlyi Tábla-is ezen értelemben vett,
meg-tettzik abból, hogy az ottan lévő Hivatalokra
választatandó személlyeknek Laistromába egy Uni-
táriust-is nem engedett bé-iktattatni. Erre nézve
bátorkodunk a' F. Kir. Guberniumnak, mint e' nagy
Fejedelemségbéli Fő-kormányozó-Ízékek, alázato-
sonn esedezni, méltoztatsék ezen dologban maga
említett *Decretumat* a'-képpen mérfékelni, és egy-
szersmind a' *Marchalis* Gyűléseknek illésére, a' M.
Királlyi Táblához, és az Erdélyben lévő akárminé-
mű Törvényes és Igazgató-Ízékekhez, maga fennebb
tilztelt *Decretuma'* értelmének a' felsőbbekben meg-
nevezett Törvények és K. Erősítések szerint léjendő
meg-magyarázása végett, előre oly Rendeléseket té-
tetni, mellyekből meg-tetsék, hogy nekünk-is a'
Törvényes Tilzt-viselőknek Laistromába bé kell fér-
nünk; nehogy, ha a' dolog külömben történnék,
midön egész Hazánk egy felöll abban munkálkodik,
hogy a' meg-írtt Haza-törvényeinek el-vezett
ereje

ereje vizsgálta-adattasék, más-felöll maga forgassa-fel, a' mi el-nyomattatásunk által, a' fundamentom-os Törvényeket, és így nekünk a' méltó és igaz Panaszokadásra alkalmatofság szolgáltattasék.

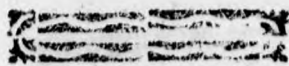
Az Erdélyi Fő-kormányozó-széknek, Aprilisnek 7-dikén 1790-ben, ezen Emlékeztető-írásra tett Váloszsa:

Mivel az Hazának fundamentomos Törvényei szerint, az Unitáriusok' Vallása-is ez Hazában bé-vett Vallások közzé számláltatik; és ezért mind a' Törvényekkel, mind az Igazsággal meg-egygyez, hogy rájuk, mint különben-is bizonyos, és a' több bé-vett Vallásokon lévőkkel Törvény-szerint egyen-lő *Prærogatívával* biró Hazánkfiakra, ha arra meg-kivántató tehetségekkel birnak, a' közönséges Hi-vatalokra léjendő alkalmaztatásban illendő tekintet légyen. Erre nézve meg-parantsoltatott e' mái na-pon minden Vármegyék *Officiolátusainak* közönsé-gessé tételés végett, hogy az ennek előtte már elő-re meg-határozott következendő *Marchalis* Gyüle-sekben léjendő Tisztviselők' választásának alkalmatofságával, az alkalmatos, és szükséges minémü-ségekkel biró Unitáriusokra-is egyenes tekintet lé-gyen. Mely, hogy e' képpen rendeltetett, tudtára adatik a' *Venerab. Consistoriumnak*, maga ezen do-log felöll Mártziusnak 16-dikán 1790-ben a' Guber-niumhoz tett Jelentésire.

(NB. Ezen Emlékeztető-írásban, az 510 leve-len a' 4-dik rendben ezen szó helyett: *fel-állitván*, olvasni kell: *állitván*. Ugyan ott a' 20 dik ren-dben ezen szó után: *lévök*, olvasni kell: *közül*.)

Utolsó Jegyzések. — Repetatur.

Egy Ujjság Levelemben a' tételott közönségessé, hogy vólt M. K. Test-örző, és All Hadnagy *Tiganetti* Ur, azon okból hogy Nemes ember nem vólua, ő Felségétől *Dévai* Posta-mesterséget kért légyen; mi-tel mint nem Nemes-ember, a' Test-örzők közzé
nem

nyeit meg-szegte légyen; mivel nintsen egy világo-
 sabb vagy erősebb Törvény, melly a' Fejedelem
 részéről által-hágotottnak lenni mondattathátnék,
 mint a' 3 Nemzeteknek egygyeségéről, és a' 4 bé-vett
 Vallásokról irtt Törvények. Kérjük azért a' mi
 Hazánkfiat és Polgár-tárlainkat, méltoztatsanak e-
 zen okokat józon elmével, részre hajlás nélkül meg-
 fontolni; nehogy nekünk, ha még továbbra-is el-
 nyomattatunk, méltó és igaz okunk légyen pana-
 lizinkat az Uralkodó Felségnek Királyi-izéke előtt
 önteni-ki. — Mivel pedig a' mi velünk ellenkező
 Hazánkfiat a' F. K. Guberniumnak e' mostan folyó
 esztendőben Febuáriusnak 23-dikán az 1335 szám
 alatt a' *Marchalis* Gyűlésekhez ki-botsáttott *Decre-
 tumában*-is keresik a' mi ki-rekesztetésünkre az erős-
 séget, azt állitván, hogy, mivel abban a' 4 bé-vett
 Vallásokról semmi emlékezet nintsen, mi azon *De-
 cretumban* nem foglaltattatunk-bé, 's ezért-is a *Geo-
 metrica* proportzioról tett emlékezetet tsupán tsak
 a' két, t. i. a' R. Katholica és Reformáta Valláson
 lévőkire akarják szorittatottnak lenni; mellyet hogy
 a' Felséges Királyi Tábla-is ezen értelemben vett,
 meg-tettzik abból, hogy az ottan lévő Hivatalokra
 választatandó személlyeknek Lajstromába egy Uni-
 táriust-is nem engedett bé-iktattatni. Erre nézve
 bátorkodunk a' F. Kir. Guberniumnak, mint e' nagy
 Fejedelemségbéli Fő-kormányozó-székek, alázato-
 sonn esedezni, méltoztatsék ezen dologban maga
 említett *Decretumat* a'-képpen mérsékelni, és egy-
 szersmind a' *Marchalis* Gyűléseknek illésére, a' M.
 Királyi Táblához, és az Erdélyben lévő akárminé-
 mü Törvényes és Igazgató-székekhez, maga fennebb
 tiltott *Decretuma'* értelmének a' felsőbbekben meg-
 nevezett Törvények és K. Erősitésék szerint léjendő
 meg-magyarázása végett, előre oly Rendeléseket té-
 tetni, mellyekből meg-tetsék, hogy nekünk-is a'
 Törvényes Tiszt-viseleőknek Lajstromába bé kell fér-
 nünk; nehogy, ha a' dolog külömben történnék,
 midön egész Hazánk egy felöll abban munkálkodik,
 hogy a' meg-terített Haza-törvényeinek el-vezett
 ereje

ereje vizsgálta-adattasék, más-felöll maga forgassa-fel, a' mi el-nyomattatásunk által, a' fundamentom-os Törvényeket, és így nekünk a' méltó és igaz Panaszokodásra alkalmatofság szolgáltattasék.

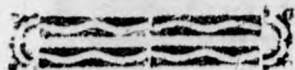
Az Erdélyi Fő-kormányozó-széknek, Aprilisnek 7-dikén 1790-ben, ezen Emlékeztető-írásra tett Váloszsa:

Mivel az Hazának fundamentomos Törvényei szerint, az Unitáriusok' Vallása-is ez Hazában bé-vett Vallások közzé számláltatik; és ezért mind a' Törvényekkel, mind az Igazsággal meg-egygyez, hogy rájok, mint külömben-is bizonyos, és a' több bé-vett Vallásokon lévőkkel Törvény-szerint egyen-lő *Prærogatívával* biró Hazánkfiaira, ha arra meg-kivántató tehetségekkel birnak, a' közönséges Hi-vatalokra léjendő alkalmaztatásban illendő tekintet légyen. Erre nézve meg-parantsoltatott e' mái na-pon minden Vármegyék *Officiolátussainak* közönsé-gessé tételés végett, hogy az ennek előtte már elő-re meg-határozott követezendő *Marchalis* Gyüle-sekben léjendő Tisztvifelők' választásának alkalmatofságával, az alkalmatos, és szükséges minémü-ségekkel biró Unitáriusokra-is egyenes tekintet lé-gyen. Mely, hogy e' képpen rendeltetett, tudtára adatik a' *Venerab Consistoriumnak*, maga ezen do-log felöll Mártziusnak 16-dikán 1790-ben a' Guber-niumhoz tett Jelentésire.

(NB. Ezen Emlékeztető-írásban, az 510 leve-len a' 4-dik rendben ezen szó helyett: *fel-állitván*, olvasni kell: *állitván*. Ugyan ott a' 20 dik ren-dben ezen szó után: *lévők*, olvasni kell: *közül*.)

Utolsó Jegyzések. — Repetatur.

Egy Ujjság Levelemben a' tétellett közönségessé, hogy vólt M. K. Test-örző, és All Hadnagy *Tiganetti* Ur, azon okból hogy Nemes ember nem vólna, ő Felségétől *Dévai* Posta-mesterséget kért legyen; mi-tel mint nem Nemes-ember, a' Test-örzők közzé
nem

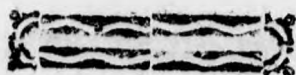
nem illenék. Valamint pedig az nem igaz, hogy ő a' *Dévai* Posta-mesterséget kérte, mivel már ő Fel-ségétől Temes-vári fő Posta-mesterséget kapott vólt: szintén így bizonyos az-is, hogy nem csak valóságos Nemes, hanem igen jó Nemes-is, és a' Temes-vári Posta-mesterséget-is érdemiért, nem pedig a' K. Test-örzőségre nem Nemessége miatt való alkalmatlanságáért, kapta.

Buda. — A' Nemes M. K. Test-örző Urak számára a' Pesten fellyül lévő ujj nagy épületben fog szállás készítettetni. — Az hol Pesten vagy Budán valamely ház Magyaroknak rendeltetett szállásúl, annak ajtaja egy Magyar kardal vagyon meg-jegeztetve, ott pedig az hol Német lészzen szálva, egy Spádével. — Pesten ezen hón. 3, 4, és 5-dik napján gyűlés tartatott, mellyen az Ország-gyűlésére ki-rendeltetendőeknek száma 3-ra határozatott, úgy pedig, hogy azok között 1 Kath. 1 Ref. és 1 Luth. legyen. Ez szerint a' Kath. részről V. Ispány *Szily*, a' Luth. részről *Pongrátz Boldisár*, a' Ref. részről pedig *Darvas Ferentz* Urak váloztattak, kik a' 24-dik tartatandó gyűlésben fognak bé-esketetni, és tanuságot venni.

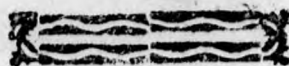
Tudósittás.

Jelentetik a' Nemes Magyar Közönségnek, hogy Doktor *Détsi Sámuel* Ur' *Osmanógrafiájának* 3-dik része-is immár tökéletességre ment, és 50 árkufookban ki is nyomtattatott. Egyedül az ezen Részhez ragasztandó Föld mutató-kártyának (*Mappának*) készítése akadályoztatta ennek eddig való le-küldetését. Mihelyt ez készen fog lenni, a' mely egy két hét alatt meg-esik; azonnal le-fog az ohajtott munka inditatni. Melyről maga az Erdemes Iró rövid idő mulván el-nem mulatja a' Nemes Közönséget tudósítani.

Költ Bétsben 11-dik Májusban 1790.

A' bölts Türedelemről.

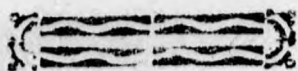
Mellyik Királly jobb, az-é a' ki tudja és szereti a' hadakozást? vagy az a' ki roszsz katona, és a' békeféségnek kedvellöje? — Az első gyözedelmeskedni szokott ellenségeinn, szélefiti az ország-nak határait; vagy leg-alább háboruságot indit szomszédjaival, és azután tegye-bé az ajtót, a' ki utánna marad, és húzza ki a' követ a' kút fenekéről. De a' békeféség szeretö, ha roszsz katona, elkerüli az háborut, vagy ha mások meg-támodják-is, jó vezérekre bizza országainak oltalmazását, 's annyi mint ha maga jó katona volna. — Legjobb a' bölts Király; mert ez mind jó katona, mind pedig a' békeféségnek kedvellöje. — 4-dik *Gustávus* a' *Svétziai* Király jó katona; mert jó Generálissai vagynak: maga pedig meg-mutatta tavaj, melly szépen le tudja tsendesíteni az országának különböző Rendgyei között való egyenetlenséget, és ez által helyhezette magát abba az állapotba, hogy ma az *Oroszokra*, arra leg hatalmasabb Tsá-zárságra, szározon és vizen fegyvert ránthat. — Az *Anglus* jó katona; *de bölts és tsendes-is*: még ma is, mikor már majd az egész világot egyik a' máliknak hájába akasztotta, 's tsak nem maga-is kéntelenítettik az hadakozásra, akkor is tsak ugy akar hadakozni, hogy mások még észre se vegyék. — *Bölts türedelem!* — *Fridrik* amaz nagy világi Keresztény Bölts, ugy beléje oltotta a' *Braunsvájgi Uralkodó Hertzegbe*, 's *Möllendorfba*, kik mostan a' Királlyal együtt a' *Pruszszus* tábornak fő Generálissai, a' *Filosofiát*: hogy midön a' Törökkel a' már le iratott frigy-kötésre léptenek, és neki arra kötelezték magokat, hogy az *Orosz és Auszriai Ud-varral*, mind azt a' mit azok a' Töröktől el-vette-nek, visszsa adattyák, akkor sem felejtették el az egyezésnek alája való írásra 5 egész hónapot há-tározni; hogy ha az alatt kéntelenek találnának más goubolatokra menni, lehetne a' dologba vál-

toztatást tenni. — De hol lehet ma nagyobb Filo-
sófus katonákat tanálni, mint a' Lengyelek között.
Ezek már egészen által látták 's kivált a' *Fridrik*
Tanítványaitól meg-tanulták, hogy a' Filozofia nem
a' nagy kiáltásban áll; mert ugy *Kakas* volna leg-
nagyobb Világi-bölcs és a' *Trombita*. Millyen rég
állanak már *Krakkonál* el-kezdve *Gallitzia* és *Lo-*
domeria mellett holtszan, el egész *Polhiniáig* tábor-
ban, mintha a' *Siléfiában* fekvő *Pruszszus* katonákat
az *Ukrániánál* fekvő *Orosz Kozákokal* öszve akar-
nák lántzolni: még is senki sem tudja mi a' tzel-
lyok. — Ezek a' dolgok noha nem ujjságok, még
is figyelmeteliséget érdemelnek: de a' máj világ-
ban leg nagyobb figyelmeteliséget érdemel még is —
a' *Szeretet* — a' jó türelem. — Ennek meg-bizonyítá-
sára semmi erőtség nem kívántatik. Minden tud-
ja azt, hogy az ördög, ha valamit véghez nem
tudna vinni, arra a' szeretetet venné-fel elzközül,
és el-érné tzellyát. — Leg-elevenebb példáját le-
hetett pedig látni a' mi Századunkban a' Szeretet'
erőtségének némelly országok között, és azoknak
Királyai között. — Az *Anglus Király* olyan e-
rösen szereti *Angliát*, hogy született *Német Hanno-*
verai Valasztó Fejedelem lévén, és Német-ország-
ban a' leg-szebb darab részt birván, még is születé-
sének földjét még nem látta életében, hanem az
idén készül annak látogatására. — A' *Párisiak* a'
nagy szeretet miatt meg-nem szenvedhették azt,
hogy az ő Királyok, nem *Párisban*, hanem *Versá-*
liában lakják, holott ez alig vagyon 2 mértföldets-
kére Páristól, és ha akartanak, minden órán meg-
jelenhettének tiszteletére. — De ne mennyünk melz-
sze: egész Europa meg-esméri és tsudállya a' Ma-
gyar Nemzetnek az ő *Királydhoz* való szeretetét.
Soha, míg a' világ lézen, és a' történt dolgok
írásban olvastatnak, ki-nem töröltethetik a' Nem-
zeteknek emlékezetekből a' Magyaroknak ezen mon-
dása — *hajjunk meg a' mi Királyunkért!* — Ha a'
Frantz és *Anglus* Nemzet szereti a' maga Királyát,
mondja-meg nekem akár ki, nem a' maga halznát

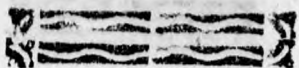
keresi abban-is? nem kereskedik-é a val-is? — Al-
tal látták ők azt már ezerszer, hogy ha a' Király
közöttök lakik, több haszon származik abból az
ország gazdagítására, mint ha az országnak min-
den szegejuka kolduló Barátokkal volna teli. Ha
az ő Királyok közöttök vagyon, mint Attyok az
ő alatta-valóinak, azoknak minden hibáit mint fia-
nak, jobban esméri és orvafollya; minden jövevé-
nyek oda tsalának; minden más Udvaroknak Kö-
vettyei őket gazdagittyák s a' t. — De ki volna
az, a' ki a' Magyaroknak azt mondhatná, hogy
ők a' magok Királyait valaha e'-fele magános
haszonra való tzélozásból szerették volna. Szol-
lyon az ő édes Anyok *Mária Theresia!* és hiszi
egész Europa, hogy egy szováért és közöttök va-
ló megjelenéséért, a' Magyarok éretie, véreket és
minden tehetségeiket fel-áldozni nem sajnállották.
Mit nem fog a' Magyar Nemzet örömében el-kö-
vetni, midőn egy néhány hétek múlva, Édes An-
nyát az el-felejtethetlen *Mária Theresiát* II-dik *Leo-
poldban*, nem Posonban, hanem az országnak kel-
lős közepette Budán, egész Királyi Familiájával
edgyütt valóságos Magyar köntösben szemlélheti.
Oh bár tsak a' Magyar világnak egy ilyen szeren-
tsés kezdete, hasonló szerentsés századokat szülne!
— Mintha látnám, már előre képzelem azoknak az
elmés Magyar fejeknek jól meg-gondolt szülemé-
nyeit az Ország-gyűlésében — a' két Magyar Ha-
zának tsupa hó hátán épült képzelődések miatt okoz-
tatott együtt való meg-nem egyezhetéseiknek el-
enyészését — a' külömbb külömbb-fele Isteni tisz-
teletekből származó gyűlölségnek földre való le-ta-
podtatását — látom a' Papok sziveinek ujra való
formáltatását — azoknak a' külömbb külömbb-féle
tsatornáknak bé dugatását, mellyeken eddig orszá-
gunkból a' Dunánál sokkal nagyobbban folyt ki-fe-
lé a' kints — egy szoval nem egyebet láthatok,
hanem látom az Anglus bölts türedelemnek fel-épü-
lését. — Mitsoda ez az *Anglus türedelem?* — val-
lyon az-é, hogy az Anglus Református, Katholi-

cus 's a' t. nem veri egyik a' máfikat agyon, azért
 hogy — — — — —

Éppen nem: nállok a' vallásbéli egyenetlenség több
 mint gyalázat, a türedelem pedig melzfzebb ter-
 jed. — Az ő türedelmek, politika türedelem. Nál-
 lok minden a' mi az országot gazdagittya, türe-
 delem. Ok mikor nállok még jó és elég Fabriká-
 lok nem vóltanak, másunnan tsaltak: nem hogy
 azokat magoktól elidegenítették vólna. Ezeket a'
 magok nemzetekké tettek 's már ma őket ezek gaz-
 dagittyák. A' kik nállok azokat a' drága posztó-
 kat készittik egy részint Németek, Flandrusok 's
 más *Belgák*. Ezek - is jó szível mulatnak nállok;
 mert jó szabadsággal élnek közöttök, noha nem
 tanátsofoknak vitték őket oda. Az ő türedelmek
 még a' juhokra is le terjed: magoknak Spanyol-or-
 szágból vittek juhakat, 's az-olta nekik terem leg-
 jobb gyapjak Európában. — Ha valamelly nem-
 zetet, mint p. o. a' Németeket, magoknál némelly
 dolgokban alább-valóknak tartanak, azokat még
 sem üldözik: szolgáltatták magokat velek, vagy
 leg-alább kereskedéft inditnak közöttök, 's tsalnak
 rajtok a' mit lehet. — Egy szóval minden, vala-
 mi Angliának belső erejét neveli, az mind *Anglus*
türedelem.

Londonban a' Királytól és annak titkos Kabi-
 nétyától fogva, az országnak minden Ministerei,
 Parlamentumai 's más egyéb nevet viselő Itélő-
 székei, ugy egybe vagynak gyűlve, hogy ha az
 ember akarná tudni mit tsinálnak, nem mondhatna
 egyebet, hanem hogy mint meg annyi ravalz kí-
 gyók, Angliának aranyot fúnak. — A' leg-nagyobb
 türedelmek abban áll, hogy minden féle nemzete-
 ket magokhoz édesithessenek. Ebből a' következik,
 hogy akár Frantzia országban, akár Belgiumban,
 akár Hollandiában még valaha támodás indult, az
 országból el-költözött gazdagabb Fabrikálok, Her-
 tzegek, Grófok 's a' t. menedék helyeket minden-
 kor Angliában tanálták, 's kintseknek nagyobb ré-
 szét ott hagyták. — A' nemzetekre nézve éppen
 nem

nem személy vállogatók: ha ma egy hajójokat akár melly nemes nemzet 2 Million akarná meg-vásárolni 's holnap az *Erdélyi* Tzigány nemzet száz forintal többet tanálna ígérni, bizonyosan ezeké lenne az elsőség. — Nem vólna az Anglus nemzetnek nagyobb gyalázat annál, mintha rolla az ujjságokban a' féléket írának, hogy magának nemzeti ruhát ez vagy amaz Német vagy Frantzia városban tsináltatott. — Mitsoda hafznát vette mind ezeknek tsak a' múlt esztendőben is? — azt hogy 18 Millio 513-ezer font Sterling áru meg készült portékát adott-el kész pénzen az idegen nemzeteknek: ezt pedig abban az esztendőben, a' mikor majd minden Europai más nemzeteket Svétziától fogva egész a' *Skutari* Basáig, a' legpufztitóbb egyenletlenség szegényített. — — — — (Bóldog türelem! — vallyon mikor válik az Anglus türelem, Magyar türelemmé? — A' kezdetit tudom akkor fogja venni, mikor az arany fonalat, ha mingyár olyan hoszszú lenne is mint a' föld abroncsa, a' magunk aranyunkból othon az hazában fogják készíteni — mikor azok a' derék Magyar Szabók 's Tsizmadiák a' Magyar köntöft othon varják, hogy ne kellefsék tsak miattok is 6 Millioval szegényedni az országnak — mikor azt a' kardot, melyet othon 3 for. meg-vehettünk vólna, nem kén-telenítettünk idegen helyen 6 arannyal vásárolni, 's magunkat le-nevettetni — mikor a' mi Orásaink nem kén-telenítettnek szám tábláért, (*Tzifferblatt*) óra-rugóért Bétsbe jönni — mikor által fogjuk látni, hogy ha a' magunk országát gazdagítani szándékozunk, a' körülöttünk lévő szomszéd nemzeteket magunktól nem elidegeníteni, hanem inkább hozánk édefsíteni kötelefségünk; kivált azokat a' kikhez még tsak óra rugóért is menni kén-telenítettünk — mikor vagy minden országunk boldogságát munkálódó mesterségeket országunk fiaival gyakoroltatunk, vagy ha ezt nem akarjuk, mi-is mint az *Anglusok*, magunk közzé a' *Németek* közzül tsalunk — mikor által láttyuk azt, hogy ha a' jég-

első

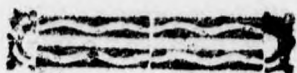

első valamely határon keretül megyen, egyik embernek sem kérdezi a' vallását, hanem az Unitáriusnak gabonáját úgy el-tsépele, valamint a' többi szomszéd Keresztényekét. — Mikor ezek 's több más e' féle *türedelmek* nállunk a' magok kezdeteket vették, akkor mondhattuk osztán, hogy már most le felé foly a' Duna, Német-országból Magyar-orzszágra, nem mind eddig vízszá-felé. — De a' mellyek mind jövendőben fognak meg-esni: most pedig ezek

Az ujjabb történetek.

Béts. — Így következik szóról-szóra azon F. Kegyelmes K. Rendelés, mellyel II-dik *Leopold*, az Uralkodóhoz bé-küldtetni szokott, a' Tiszteknek magok viseletek iránt való Lajstromát el-törölte.

„ A' szomorú tapasztalásból tudjuk, melly fekete színekkel festetett légyen-le sok híven szolgált Tisztviselő, a' magok viseletek Lajstromának bé-küldetése által, a' véle edgyütt szolgáló Tisztektől; vagy pedig a' fellyebb valóktól most a' magok hasznoknak kereséséből, most gyűlölségből, majd egyéb rossz szélből el-vádoltatván, szerentsétlenné tétetett; sőt éppen azok mozdittattanak el helyekről a' kiknek hívségek és alkalmasságokról magának a' Közönség leg többet ígérhetett volna: melly szerint hogy ennekutánna a' Státust, és a' mi Hívünket érhető el-nyomattatások előre meg-akadályoztathassanak, az e' féle Lajstromoknak hozánk való bé-küldetését el-töröllyük, és bizonyosok vagyunk, hogy ennek el-töröltetése által, minden Királyi igazgató székeinknek jól-gondolkodó Tagjai, hasonló háládatosságra fognak indittatni, minthogy ezen Rendelés azokról a' Tiszt-viselőkről szól, a' kik mint már ért emberek a' Státusnak hasznát által láthatták, és a' kikben *Mi*, bizodalunkat kegyelmesen helyhezettük. — *Leopold Béts* 24 dik Apr. 1790.

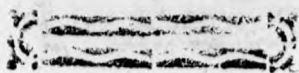

Hertzeg Kóburgnak Apr. 28-dik napján Bukarestből tett tudósítása-szerint, az *Orsova* fel-adatajának punktumai e' következendők — (***) Az oszromaltattaknak nemzetségekkel és minden magok mozdulható jószágaikkal együtt szabad elmenetel engedtetett: ellenben minden a' mi a' Tsászárnak tulajdona volt, ágyukból, egyéb-féle erősegekből, hadi-készületekből, sajakából, fegyveres hajókból, akár mi féle élésnek neméből, Kassa pénzből állatt, ott hagyatott, a' várnak erőlségei által adattanak, és Apr. 17-dikén dél-előtti 10 órakor a' kapuk a' miéinkeknek által engedtettenek — Az Afiszony embereknek és gyermeköknek meg engedtetett, hogy portékáikkal együtt, bizonyos tsendes és megbizott embereknek gondvifelések alatt, mind addig Orsovában maradhasanak, míg az őrizeten lévő Törökök ki-takarodtanak. — El-költözésekre hajók mi töllünk rendeltettenek. — Meg engedtetett, hogy el-menetelek után biztosaikat hadhasák hátra, kik eleségeiket 's egyéb el-adó portékáikot, a' mi nem a' Tsászáré volt, el-árulhasák. — Minden Keresztény jobbágyaiknak és azoknak, kik a' *Mahomed* vallására által állottanak volt, velek el-menni szabad volt, és egy-is vizsgálta nem tartattott. — Apr. 20-dikán indittattanak 9 vigyázó sajakáktól kísértetve 32 hajókon Viddin felé Fő-Igazgatójának ezen egész útozó seregnek, Obestlájdinánt *Mahovátz* rendeltetett. Nagyobb hátorságnak okáért ketten a' főbb Törökök közzül kezesnek nálunk meg-tartattanak, hogy a' többek az úton valami tilalmas dologra ne vetemedjenek és minden hajóink kísézőink bántódás nélkül vissza jöhessenek. — Mikor hajóra ültenek 4 főbb és 10 All-Tisztek rendeltettenek részünkről az ő meg-számláltatásokra: kiknek meg-jegyzések szerint, voltanak köztök 2 két-ló-farku Basák, fok fő Tisztek, 1927 hadakozó férjfiak, és ezek közzül 48-an Spáhiak. — A' betegeknek, afiszonyoknak és gyermekeknek száma ment 816-ra: és így mind együtt 2740 lelkekből állottanak. — Ennek alkalmatossággával 2 töllünk hoz-

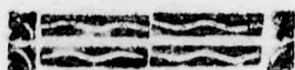
hozzájok által szököttek kézre kerültenek, és 55 fogjaink szabadságot kaptanak — Az *Erfébeth* várában és Orsovában tanáztatott ágyuknak száma 161 darabokra mégyen, ezen kívül tanáztatott 1485 mázsa puska-por is, 's több egyéb féle hadi-készületek, és 2200 mérő el-romlott haszon vehetetlen Köles. (**) — Eddig vagyon a' Hertzeg Koburg tudósítása.

Meg-esvén a' Városnak fel-adása iránt való edgyezés, *Bataglia* és *Bentzur* 2 Kapitányok Viddinhez küldettenek, kik az oda való Basától meg kérdének, hogy az *Orsovai* Törököket szándékoznék-é befogadni? külömben a' miénkek meg-ígérték vólnékiek, hogy ha a' Viddiniektől bé-nem fogadtatnának, a' magok hazájokba bántodás nélkül elbótsáttatnának. El-érkezvén ezen Kapitányok a' Törököknek szélső vigyázattyokhoz *Déli* Basához jelentették magokat, és kéredzettek a' Viddini Basához. *Déli* Basa bé-szállitván őket egy Oláh Papnak kajbájába, izent az alatt a' Viddini Basának, hogy meg-engedi-é a' Német Tiszteknek hozzája való menetelét? melyre a' Basa azt izente, hogy nem; hanem kísértesenek *Brégova* nevü faluba 2 mértföldre a' Timok vizitől, 's maga fogna hozzájok oda menni. El-kisértetvén ide 60 Törököktől, ugyan tsak itt sem tanálták a' Viddini Basát, hanem *Mehmed* Basa el-vévén töllök a' Levelet, maga vitte Viddinbe. Az alatt mig 3 napig az Oláh Papnál a' valószra várokoztanak így éltenek: — Kenyér helyett az *Oda Aga* jó gazdaságából, kire *Mehmed* Basától bizattanak vólt, ettenek hamuba sült Török-buza pogátsát (Erdélyi nyelven Málét) Riskásával és Lentsével elegyes levelet, napjában egy félig meg-főtt tyúkot és egy sült kokast jól meg-hamvazva. Ha szalmát vagy szénát kértek magok alá, illyen feleletet vettek *Oda Agától*, hogy nékik a' lovaknak sintsen mit egyék. A' Viddiniek tsak ugyan el-fogadták az Orsovaiakat: mindazonáltal 3 napi fegyver-nyugváft kívántanak, hogy mivel az Afzizonyokat magokhoz bé-nem fogad-

gadhattyák, költöztethessék el őket az alatt valahová. *Déli* Basa jó részt 700 ad magával kilérte vizsgálja a' mi Tiszteiket, és midőn Gen. *Lichtenbergtől*, ki is itt jelen volt, megértette volna, hogy az 3 napokon bizonyosan nem fognának tőlünk háborútatni, így áldott-meg bennünket — 350-szer ágyon és jégéllyen-meg benneteket az Isten. — Az Orsovai Basa volt egy 12 ezrendős gyermek: az ő Nagy Attya vette el még az fellyebb való háboruba tőlünk Orsovát, melly érdemiért annak Basájává tétetett volt: az Attya is következett utánna, ki is tavally meg-halálozván, ugy adatott ezen 12 ezrendős kis Töröknek a' Basaság. — Az Orsovaiaknak, hogy olly vitézen oltalmazták magokat, meg-engedtetett, hogy 3 ágyut magokkal mint tisztségnek jeleit, ki vihesenek.

A' melly sereg Törökökről emlékeztünk volt a' minap, hogy *Bosznia* felől *Krestiniánál*, a' *Szluini* és *Ogulini* Regementtyeinknek határjai között béütöttek volna, már most bizonyosok vagyunk, hogy akkor probájokkal semmire sem mentenek. Egyik részek egy *Furián* nevű falura réá ütött, de senkit a' lakósok között ott nem tanálván, egyéb kárt nem tehetett, hanem égetett: egy vigyázóházban 36 Szeresánusokat tanálván, azokkal volt minden probája, kik közzül 2 meg-sebelsített, egy pedig meg-öletett. — A' *Travniki* Basa is arra vett lok ígéretekkal a' múlt hónapnak közepe táján valami 300 Szeresánusokat, hogy majd mikor földért 's kenyérért a' Várba fognának menni, essenek néki az ott fekvő népünknek, öldölsék-le mind edgyül edgyig, 's ofztán adják által néki a' Várat. Már az egész dolog ki volt tsinálva: minden ágyuhoz három három személyt rendeltek ki magok közzül; másokra pedig azt bizták, hogy azok az *Unna* vizén lévő hidat rontsák el hirtelenséggel, ne hogy segítségük érkezhessenek a' Vár-bélieknek. Tsupán két nappal tudhatták meg a' miéink ezen praktikát. — Elérkezvén a' Szeresánusok, a' Várat zárva 's fegyveres néppel meg-rakva találták,

's le-kellett rakni a' Vár kapuja előtt fegyvereiket; úgy kapták-ki 'földjokat és kenyereket. A' dolgot bővebben kezdték részünkről vizgálni; de mivel a' *Haranbasák* vissza szöktek vólt már a' Törökökhöz; tehát a' köz-emberek-is el-botsáttattak.

A' *Sléfiái* széleken mind jobban jobban kezdenek mozgani mind két részről a' katonák. A' folyó hónapnak 4-dikén minden-féle pénzes Kafsák parantsolatot vettének, hogy dolgaikat rendben szedvén vigyázzanak; arról való rendelést pedig, hogy ha a' szükség kívánnya mit tévők légyenek, Gen. Májor *Borostól* várjanak. A' *Hadik* Húszárok a' leg-első parantsolatra készen állanak. *Troppauhoz* egy mértföldnyire 4-ezer Horvátok *Kelts* és *Oderau* tállyán szállottanak-meg. — A' *Pruszus Király*-is 20-dikra *Breszlóba* váratik. — A' mondatik, hogy Bétsben a' múlt hónapnak közepe táján, egy *Pruszus Kurir*, a' Törököknek 6 héti fegyver-nyugvást kérvén, azt a' valózt kapta vólna: hogy 6 napig való nyugvás sem adatik. Már most igaz, hogy *F. M. B. Laudon* nints *Bétsbe*. Minek-előtte a' napokban el-indúlt vólna, úgy beszélik, hogy bizonyos asztalnál ezt mondotta vólna: — *el-mengyek egy kevés idő-töltésre a' Sléfiái és Gallitziai szélekre, onnan pedig Hadersdorfba* (ez a' maga faluja) fogok vissza jönni.

A' *London* és *Béts* között fenn forgó környül állások, mellyek ugyan még tsak bizontalanságok, úgy lehet hogy kevés idő múlva egész Europa figyelmetességit magokhoz fogják húzni. — Még a' *Nagy Fridrikh*-is félt vólt, a' mint a' munkáiból ki-tettzik, az *Anglus* frigytől. — A' Bétsben lévő *Angliai Követ*, *Lovasi Rend-béli Nemes Kajth Ur*, minden nap arról teszi a' mi *Udvarunkat* bizonyos-sá, hogy az *Anglus Udvar* semmit inkább nem kíván, mint a' békeségnek vellünk való fenn tartását: sőt azt-is beszélik, hogy kereskedés-béli edgyezésre-is kívánna vellünk lépni. *Londonból* 24-dik Apr. írják, hogy az *Austriai Követ* az *Angliai*
Ki-

Királynénál lett volna Audentzián. Egy Audentzia, egy egyfzeri bé-botsáttás kevés Historia: de tsak ugyan igaz az, hogy a' ki feleséget keres többnyire az ház Gazdaszízonyánál szokott elébb tapogatozni 's a' körül szokta a' fárt tapodni.

A' Belgiumi fő Tanátsnak Titoknakja *Vanajpen* még *Vandernoot* is a' mint mondják *Littikhben* jártanak; mit kerestek ott pedig, ez utánn fogjuk meg hallani: hanem a' mi azt illeti, már rég minden tudja, hogy némelly tartományai Belgiumnak szeretnék magokat Littikkel a' Prufszus katonáknak Péter-képek által öszve késeztetni, és vélek frigyet kötni 's egy Közönséges Tárfaságot tsinálni. — Már ha mind így, nem sokára azt-is hallani fogjuk, hogy a' *Poglitzai* 2 falutskából álló Közönséges-tárfaság a' *Nagy Mogollal* frigy kötésre lépett, vagy ha az nem akar véle, hadat izent néki.

A' Svétziai Király már a' Finniai széleken, személlye-szerint jelen vagon, és tüzelesen kezdi a' hadakozást. Az Oroszoknak 2 Pafszusait Aprilisnek 15-dikén Báró *Armfeld* vezérsége alatt el-foglaltatta: melly alkalmatofsággal 2 ágyuját az el-lenségnek sok élés és egyéb - féle készületeivel edgyütt, mint egy 14-ezeri Rubelt éröt el-vétette: egy Orosz Májort 80-nad magával el-fogott 's a' t.

Oláh-ország-felöll most semmi ujj történetek nem érkeztenek, azon kívül, hogy az ott telet *Splényi* egész Regementye olyan parantsolatot vett, melly szerint a' Dunán által menvén, ezen hónapnak 1-ső napján *Négotinnál* állapotják-meg. — Ha szinte azt nem reméllyük is, hogy Generál *Potemkin* még az idén *Miklos* napját Konstantzinápolyban ülhesse-meg: de elég az, hogy az egész Orosz hajós sereg most már a' Fekete-tengeren arra-felé vette úttyát.

magad szive kötelez, mind kettőről ezen Ns Vár-
megyét szived, és gondolkodásodnak bölts módgya
bizonyolsa télzi.

Az Esküvés után.

Le-tetted tehát hitedet Méltóságos Fő-Ispány
Ur, meg-ragattad e' Nemes Megyének kormányát,
viseld ferfiúi meg-tántorithatatlan allandósaggal, én
Tegedet Felséges Urunk Nevében székedben a' hoz-
zája törvényesen tartozó minden prærogatívákban,
és haszon vételeiben a' réam haritatott hatalomnak
erejével ezzel bé iktatlak, és e' Nemes Rendeknek
meg-eggyesültt akarattyából vélek egyetemben fel-
kiáltok: *Vivát!* — „ Vallyon lehet é ennél szebb
Magyarság, miért tehát még-is olly kedves a' Ro-
mai Déák nyelv, Országunk, 's Nemzetünk egyik
pusztítója.

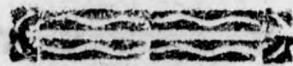
Buda. — „ Ns *Fejérvármegye* Zászlóallyát, N.
Győr, Moson és Komárom Vármegyéknek Zászló-
allyaik váltották fel, Májusnak első napján, a' Ko-
rona örzésben. A' Győr 's Moson Vármegyebéliek-
nek egy a' Formaruhájok, ugymint: arannyos vi-
lágos kék mente, fekete prémre; a' mentével egy
szin nadrág, és sárga Mellyre való. A' *Komárom*
Vármegyeieké pedig, egészszén Frantzia kék, aran-
nyal gazdagon ki-hányva. Mentéjek prémje szürke
Muszka bárány bőr. — A' Győr és Moson Várme-
gyebélieknek Fő-Vezérek: Gróf *Eszterházy* Já-
nos Ur; Kapitánnyok: *Hunkár* Mihály Ur; Adju-
tántjok: *Sáry* Sámuel Ur; Zászlótartójok: *Börtsi*
Imre Ur. — A' köz Nemesek' neveik így követ-
keznek: *Tot* Lajos, *Andráffy* Mihály, *Török* János,
Györgyi Péter, *Vörös* János, *Matkovits* István, *Sza-*
lai Péter, *Zsitkovszky* Sámuel, *Hamar* Lajos, *Tö-*
rök Ignácz, *Hangyás* László, *Scultéty* Károly, *Nasz-*
vady Josef, *Trummer* János, *Móró* Ignácz. — A'
Komárom Vármegyebélieknek Fő-Vezérjek: Gróf
Eszterházy Károly Ur, Kapitánjaik: *Tajnay* János,
és *Ghiezy* Ferentz Urak; Adjutántjok: *Nyáregyházi*
Nyári

Nyári Ignácz Ur ; Zászló tartók : Ordody Antal Ur. — A' köz Nemesek pedig e' következők: Gálos Sándor, Karátsonyi Pál, Kürti Pál, Laky Sándor, Kulitza István, Kürti Josef, Milkovits Lajos, Ordody István, Tajnay Antal, Karátsonyi István, Nagy Imre, Fekete László, Galambos Mihály, Mits Ferentz, Szokolay István, Csepi 'Sigmund, Szabó 'Sigmund, Illés János, Póts Ferentz, Arady János, Laky Gábor, Majthényi János, Banko Ferentz, Somogyi Josef, Komiszvárius Arady László, Trombitás Vizer Ferentz.

Lipto Vármegyében Apr. 26-dik napján tartott M. Gr. Illésházy Ur ő Excellenciájának, mint ezen Vármegye örökös Fő-Ispányának igazgatása alatt, a' Tiszt valóztatás. A' valóztatott Uraknak nevei a' következők — Első V. Ispány, öregebb Rákovtzi István, Kath. — Másod V. Ispány, Pongrátz István, Luth. — Első Notárius, ifjabb Szentiványi Pál, Kath. — Az hadi-adónak bé szedője, Okulitsányi Antal, Kath. — Vármegye Perceptora, Kubinyi Elek, Luth. — Első Fő-Birák, Smeretsányi Antal, Kath. — Kubinyi Mihály Luth. Matyasovtzi György Kath. — Ifjabb Turanszki Josef, Luth. — V. Birák, Kiszel Mátyás, Tanesali Jobb Josef, Palugyai János és Turanszki Antal. — Esküdted, Rády Antal, Jobb Gergely, Lehotzki Imre, Andahány Mátyás 's a' t.

Pozson Vármegyében Apr. 27-dikén esett a' Szék ujittás. A' valóztatott Tiszt Uraknak nevei így következők. — Első V. Ispány, Benyovszki Mihály. Másod V. Ispány, Galgotzi Antal. — Első Notárius, Simándy György. — V. Notárius Topoltsányi 'Sigmund. — Második, Tsehfalvai Josef. — Fizetés nélkül szolgáló V. Notárius, Klobosutzi Josef. — Közönséges Perceptor, Szászi Adalbert. — Fő-Birák, Dokai Mihály, Takáts Sándor, Farkas Sándor, 'Sidó Josef, Vermesz Sándor, Sterpenszki János. — V. Birák, Nagy István, Palóffy Antal, Tibery György, Tsömötz Pál, Kultsár Tamás, Homoki Sándor. — Vege lévén a' gyűlésnek,

nek, Fő-Ispány Gr. *Pálfi* János Ur ő Excellenziaja a' Kantzellárius Gr. *Pálfi* Károly ő Excell. Palotájában 80 személlyekre, a' maga Udvarában pedig 30-ra parantsolt asztalt terítettetni. — Ezen a' napon a' Pofoni Vármegye Bandériája, Gr. *Amadé* Ferentz Ur vezérlése alatt, egész gálájában mutatta magát. — A' *Báts* Vármegye Bandériájának felállítására a' *Kolotsai* Ersek Ur 1000 forintokat, a' *Bajai* Közönség 20 aranyokat, V. Ispány *Kováts* Ur pedig 12 töt, a' *Bajai* Pap Ur ismét 12-töt 's mások 2 — 6 tot ajándékoztanak.

Az Heves Vármegyei gyűlésből 15 dik Apr.

Jó Uram! — Jelentek szivemnek egészsz örömevel az Urnak egy olly nevezetes példát, melly bizonyára egész Hazánkban tekintetet és követést érdemel. E' pedig a' most folyó hónapnak 12 dik napján az *Egeri* nagy gyülekezeten tartattott *Heves* Vármegyei építő-szék. Mert abban, az ő nagy hazafiságáról és valláshoz való nem tettett, de igaz buzgóságáról Hazánkban esmeretes nagy érdemü Püspök 's Fő Ispány bölts vezérlése mellett, a' Protestánsok Ordinárius és Substitutus Vice-Ispányoknak, Fő és Vice Szolgabiráknak, Perceptoroknak, Esküdteknek, 's Commissáriusoknak ki nevezetvén, ki-vévén a' két Vice Ispányságot, majd minden hivatalra valóztattak. Sőt, a' mi igenis leg-inkább méltó a' meg-jegyzésre, még aztat is önön magam nyertem-meg ő Excellenziajától — mert azzal igazán dísekedhetem, hogy különös kegyességgel és bizodalommal hozzám vífeltetni méltóztatuk — hogy a' Notáriusok nevezése ő Excellenziaját a' szokás-szerint illetvén, második V. Notáriusnak *Borbély* Josef Urat Reformátust maga denominálta. Tábla Biráknak pedig minden érdemeiket vallásra való leg-kisebb tekintet nélkül nevezte ő Excellenziaja. „

Ebből a' Levélből és Nagy Erdemü T. *Io grátz* Boldisár Urnak a' Kurir 471 dik oldalán ki-adatott Közönséges Beszédgyéből gyanithattuk, példásnak kellett lenni ezen szék ujjításnak.

Költ Bétsben 14-dik Májusban 179

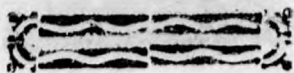

Egyik Német-oroszági Német Ujjság-író némelly képze-
lődéseit, mint ujjságot a' következő jellvül
való irással botsátotta világ elébe

A' VITÉZ MAGYAROKNAK.

Méltónak itéltünk némely gondolatokat belölte közleni
az Erd. Olvasókkal.

Ki-nyitotta vala rózsás kebelét a' kellemetes Ta-
vasz, bujálkodó szinekkel virítanak vala a'
rétek, amott a' kertekben telet képzeltek a' gyü-
möltök fáknek hóval vetélkedő virági, vidám ortzá-
val járkált *Flóra* az *Elizéumban*, és bőv áldást hir-
detett a' felső Világnak: erre a' kedvetlen *Eolus*
meg-rázta borzos szakállát; alutt eddig a' hadako-
zó *Márs*, ekkor pedig fel-kelevén, lábaival tapodta
meg a' réteknek gyenge virágit, el-taszította a' bőv
*Flórá*t, fel-ment a' *Ditsőség*' *Templomához*, és ott
ezt írta, kartzoló vas pennával a' *Végezésnek* értz
Táblájára: Háboru van — Sohajtözva olvasták
ezt az *Elizéumi* lelkek, kapta a' *Hir* trombitáját,
és ki repült a' pusztitásnak hirdetésére, beszélte a'
hazug *Merkurius*, hogy ki vagynak már közsörülve
a' *Pruszszus* és *Lengyel* öldöklő fegyverek. — Ezt
hallván az öreg halál, hátára vevé kaszáját; hoz-
zá foga *Kháron* is hajójának foldozásához, kiáltoz-
ták azonban a' parthoz ujjonnan meg-érkezett vi-
téz lelkek *Kháronnak*, hogy siessen a' hajóval! Ösz-
ve szaladoztak rémülve lok lelkek a' parthoz, a'
tisztos öreg *Sz. István Király*-is tsendes lépésekkel oda
érkezék; de hallván a' hartznak kiáltását, fel-hevü-
le benne a' régi Magyar tűz, kezébe vevé Királyi
páltzáját, és kéré *Merkuriust*, hogy vigye-ki őtet
még egyszer a' felső Világra. Jó ízivel ajánlá ma-
gát *Merkur*, és kevés pertzentés múlva *Buda Vára*
felibe érkezének, ott meg-állá *Sz. István*, és így
szólla a' Magyarokhoz: — *Vitéz Nemzetem!* Hal-
játok az én ízomat! Vólt olyan idő, mikor a' T

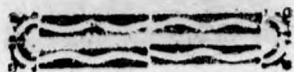
Királyi páltzátoknak, Boznia, Szervia, Horváth-ország, Dalmátzia, Oláh-ország, Moldova, Gallitza, Lodomeria, 's a' t. meg-hódolt: kitsoda szaggatta-le e' drága gyöngyöket a' *Ti* Koronátokról? Emlékeztek é *Szulimánra*, a' kinek a' *Ti* egyenetlenségtek nyitott útat meg-hódolástokra? A' belső vissza-vonásoknak a' *Mohátsi* vefzedelem vólt 1526-ban következése; ugyan az egymás között való egyenetlenségtek vitte 4-dik *Mahomedet* Bétsig; és gyogyulhatatlan sebeket okozott Néktek 1683-ban. 's a' t. Légyetek egygyet-értők, türeelmesek, és ugy munkálódhatjátok a' Hazának igaz boldogságát. A' Természetnek ajándéki bőven találtainak *Ti* nállatok, bányák, bor, búza 's a' t. — Testeteket *Bellona* elméteket *Minerva* mindenekre alkalmatofsá tette. Mutassatok nékem egy Tartományt a' Föld' gollyóbífsán, mellyet a' Természet bővebben meg-ajándékozott vólna, mint a' *Ti*éteket! Hát ki akadályoztatja még-is a' *Ti* boldogságtoakat? A' kereskedésre alkalmas *Duna* folyó vizének, avagy nem a' Török Tsászár parantsol é? 's a' többi.

Hofszafon ezen Ujjság-irónak gondolatait nintsen mért ide írjuk: elég az, hogy soha nem vólna könnyebb a' Magyar Nemzetnek mint most, a' maga méltóságát mozdulhatatlan fundamemorra helyheztetni. — Most az ideje, hogy meg-erősítessék 1-ször a' nyelvnek gyakorlása. El-értük azt az idő pontot, a' mellyben az a' Nemzet, mellynek nyelvét egy darab ideig tanulni kéntelenítettünk, fülünk hallattára meg-vallya, hogy ő fokkal kéntelenebbnek láttya magát jövendőben a' Magyar, mint a' Frantzia 's más idegen nyelveknek tanulására. Sőt bizonyos az-is, hogy az első a' Német Fejedelmek között II-dik *Leopold*, ifju Hertzegjének a' Magyar nyelvet taníttattya. — Most az ideje 2-szor, hogy meg-erősítessék az egy forma Magyar ruhának vifelete: melly izép dolog lenne, mikor akárhol egymást, azonnal meg-esmérnök, ki, mel-

mellyik Vármegyebéli, 's melly szépen, és hasznoson ki-lehetne idővel tsinálni, hogy a' mire tsak szükségünk volna, idegen földre semmiért se menne pénzünk. — Szebb egy zekés Magyar tsak fekete szőr tsákóval-is, jó lovan jó fegyverben, akár mitsoda-féle más Nemzet-béli rozfsz lovan kiulódó Gavallérnál. — 3-szor, hogy már egyszer siraftuk meg azt az időt, mellyben közöttünk ellenségünknek, a' Hit-béli egyenetlenség adott vólt eszközt arra, hogy a' Magyar, magát magával üldöztetse, árultassa, öleltsse, vágassa, rontassa, 's ellenségünk azon tzélljához jusson, mellyről maga ereje által nem is álmodott volna. — Mi lenne tehát belölle: ha az hitnek dolgaiban mindazokat félre tennök, a' mellyek a' Nemzetben hasonlást okoztak, és tsak azok mellett maradnánk, a' mellyek az idvefségre el-kerülhetetlenül szükségesek? mi lenne, ha Sz. Aldozatot 's minden Isteni tiszteletet Anya nyelvünkön tennénk? mi lenne egy szóval, ha az idegont tsak azért, ha Vallásunkon vagyon, a' Vallásunkon nem lévő Atyánkfiánál elébb nem betsülnök? hanem az hivatalokat Törvényünk-szerint egyedül tsak Atyánkfiái között osztanók, 's akármely Vallásnak-is fogvatkozását idegennel nem pótolnók.

Bétsből most, a' széleken táborozó népeinkről, majd semmit sem írhatunk. — Az ifju Hertzegek közzül a' 4 öregebbek, kik ezen hónapnak 14 dikén meg érkeztenek vala, magokat 16 dikán, a' Bétsi örvendező népnek a' *Praterben* meg-mutatni méltoztattak. A' Felséges Aszfszony-is, *Laxemburgból* Pénteken estvére érkezék-bé ide Bétsbe, minek utánna Felséges Hitvefsével II-dik *Leopoldal* együtt ott künn ebédeltének volna, ki oda ő Felségének eleébe azon napon ki-ment vólt. — Ma egy igen nagy tüzi-játék fog itt tartatni, mollyben Belgrád ostromoltatásának és meg-vételének képzelgetése fog ki-mutatatni.

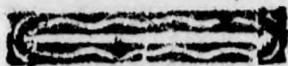
Királyi páltzátoknak, Boznia, Szervia, Horváthország, Dalmátzia, Oláh-ország, Moldova, Gallitzia, Lodomeria, 's a' t. meg-hódolt: kitsoda szaggatta-le e' drága gyöngyöket a' Ti Koronátokról? Emlékeztek é *Szulimánra*, a' kinek a' Ti egyenetlenségtek nyitott útat meg-hódolástokra? A' belső viszsa-vonásoknak a' *Mohátsi* vefzedelem vólt 1526-ban következése; ugyan az egymás között való egyenetlenségtek vitte 4-dik *Mahomedet* Bétsig; és gyogyulhatatlan sebeket okozott Néktek 1683-ban. 's a' t. Légyetek egygyet-értők, türeelmesek, és ugy munkálódhatjátok a' Hazának igaz boldogságát. A' Természetnek ajándéki bőven találtainak Ti nállatok, bányák, bor, búza 's a' t. — Testeteket *Bellona* elméteket *Minerva* mindenekre alkalmatósá tette. Mutassatok nékem egy Tartományt a' Föld' gollyóbífsán, mellyet a' Természet bővebben meg-ajándékozott vólna, mint a' Tiéteket! Hát ki akadályoztatja még-is a' Ti boldogságtoakat? A' kereskedésre alkalmas *Duna* folyó vizének, avagy nem a' Török Tsászár parantsol é? 's a' többi.

Hofszafon ezen Ujjság-irónak gondolatait nintsen mért ide írjuk: elég az, hogy soha nem vólna könnyebb a' Magyar Nemzetnek mint most, a' maga méltóságát mozdulhatatlan fundamemorra helyheztetni. — Most az ideje, hogy meg-erősítessék 1-ször a' nyelvnek gyakorlása. El-értük azt az idő pontot, a' mellyben az a' Nemzet, mellynek nyelvét egy darab ideig tanulni kéntelenítettünk, fülünk hallattára meg-vallya, hogy ő sokkal kéntelenebbnek láttya magát jövendőben a' Magyar, mint a' Frantzia 's más idegen nyelveknek tanulására. Sőt bizonyos az-is, hogy az első a' Német Fejedelmek között II-dik *Leopold*, ifju Hertzegjének a' Magyar nyelvet taníttattya. — Most az ideje 2-szor, hogy meg-erősítessék az egy forma Magyar ruhának vifelete: melly szép dolog lenne, mikor akárhol egymást, azonnal meg-esmérnök, ki, mel-

mellyik Vármegyebéli, 's melly szépen, és hasznoson ki-lehetne idővel tsinálni, hogy a' mire tsak szükségünk volna, idegen földre semmiért se menne pénzünk. — Szebb egy zekés Magyar tsak fekete szőr tsákóval-is, jó lovan jó fegyverben, akár mitsoda-féle más Nemzet-béli rozsz lovan kialódó Gavallérnál. — 3-szor, hogy már egyszer sirafruk meg azt az időt, mellyben közöttünk ellenségünknek, a' Hit-béli egyenetlenség adott vólt elközt arra, hogy a' Magyar, magát magával üldöztetse, árultassa, ölelse, vágassa, rontassa, 's ellenségünk azon tzélljához jusson, mellyről maga ereje által nem is álmódott volna. — Mi lenne tehát belölle: ha az hitnek dolgaiban mindazokat félre tennök, a' mellyek a' Nemzetben hasonlást okoztak, és tsak azok mellett maradnánk, a' mellyek az idvességre el-kerülhetetlenül szükségesek? mi lenne, ha Sz. Aldozatot 's minden Isteni tiszteletet Anya nyelvünkön tennénk? mi lenne egy szóval, ha az idegent tsak azért, ha Vallásunkon vagyon, a' Vallásunkon nem lévő Atyánkfiánál elébb nem betsülnök? hanem az hivatalokat Törvényünk szerint egyedül tsak Atyánkfiái között osztanók, 's akármely Vallásnak-is fogvatkozását idegennel nem pótolnók.

Bétsből most, a' széleken táborozó népeinkről, majd semmit sem irhatunk. — Az ifju Hertzegek közzül a' 4 öregebbek, kik ezen hónapnak 14 dikén meg érkeztenek vala, magokat 16 dikán, a' Bétsi örvendező népnek a' *Praterben* meg-mutatni méltóztattak. A' Felséges Alsószony-is, *Laxemburgból* Pénteken estvére érkezék-bé ide Bétsbe, minek utánna Felséges Hitvessével II-dik *Leopoldal* együtt ott künn ebédeltének volna, ki oda ő Felségének eleébe azon napon ki-ment vólt. — Ma egy igen nagy tüzi-játék fog itt tartatni, móllyben Belgrád ostromolhatásának és meg-vételének képzelgetése fog ki-mutatatni.

Erdélyből Károly Fejérvárról Máj. 1-ső napján.

— Ezen Nemes Alsó Fejérvármegyének N. Enyed Várofsában Szent György Havának 26, 27, 28 és 29 dik napjaiban tartaték igen számos szép Nemes-ség megjelenésével a' Közönséges Vármegye-gyűlése M. Báró *Kemény Pál* Ur ö Nagysága, mint ezen Nemes Vármegye Adminiftrátora Fő-székezeése alatt (*Marchalis Congregátzio*), mellyben a' Nemzet maga régi ösi örökös szabadságát vilziza nyere, maga szabadosa minden szemelly válogotás nélkül Tiszteket valófzta, azokat a' régi hitlés formulája szerint töfztént bé esketé, 's ujj hivatalokba bé iktatá: — Fő-Birák lévének: *Vajna Antal*, és *Pávai Ferentz* Urak. — V. Ispányok: *Gillyén János*, és *Gyujto Sándor* Urak. — K. adó-szedők: *Sárdi János*, és *Nagy Rákosi Josef* Urak. — Notáriusok: Fő. *Bardotz Adám*, és V. *Sárpataki Gyögy* Urak. — Arendæ Perceptor: *Fofzto Ferentz* Ur. — Archivárius: *Pál Beniam* Ur. — Vármegye Fiscálisa: *Kováfznai Kováts Sigmund* Ur. — Iró Déákok (Cancellisták) *Pállffi István*, és *Ferstenfzki Sándor*. Ezeken kívül 18 V. Szolga-Birák, 18 Conductor Commiffáriusok. — Ezen valófztott Tiszt Urak között, mind a' 4 külömböző névvel neveztetni szokott Erdélyi jó Keresztények tanálatnak elegenden.

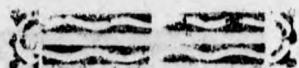
Szeged 10. Máj. — Méltó dolognak tartom, hogy Nemes *Tsongrád* Vármegyében tett rendelkezéseket is a' Publicummal közöllyük. Itten ezen szabad Királyi Városban Méltóságos Gróf *Pálfi Leopold* Fő-Ispány Ur Præfidiumja alatt 21-dik Aprilisben tartatott ezen T. N. Vármegyének, a' régen ohajtott állapotra állítása, 's egyenlő akarattal — T. *Kárász István* Ur, Vice-Ispánynak tétetett. — Fő-Szolga Birák: *Balogh* és *Kárász Imre* Urak. — Generális Perceptornak: *Kohay Mihály* Ur. — Fő Notárius: *Bellorits Josef* Ur. — V. Notárius: *Marfövfzki Josef* Ur. — V. Szolga-Birák: *Belitzai* és *Bartza* Urak. — Esküttek: *Adamovits* és *Marfövfzki Ferentz*. — Ord. Fiscális: *Adamovits János* Ur. —

V. Fiscális: *Szluha* Ur. — Alsó sorok: Méltóságos Gróf *Pálfi Ferentz*, *Kubik Mihály Péter*, *Marton Dávid*, *Bogyó Mihály* Urak. — Ordin. Physicus: *Schrant* Doctor Ur. — Nacionális Oskolák Inspector: *Szablik István* Ur, olly szándékkal rendeltett a' T. N. Státusok által, hogy ezen Nemes Megyében az hajdani formára állítsa a' Magyar Ifjúságnak oktatását.

Ugyan azon hónapnak 26-dik napján ezen Szabad Királyi Városnak is Restaurátzioja tartatott T. *Kárász István* Ord. V. Ispány Ur Præsidiumja alatt, 's választottak *Müller Sebestyén* Ur, Nemes Városunk Birája. — *Dugonits Adám*, Polgár Mester. — *Müller Rochus* Camorás. — Fő Notárius: *Szeheres Mihály* Ur. — V. Natárius: *Virág Josef* Ur. — Senátorok: *Hody Imre*, *Pálffy*, *Rosa Vintze* vizsza tettek, *Szilber* és *Vékes* Urak ujjonnan választottak, Első Fiscális, *Zombori*. Második *Mateitska*, *Janko György* Exactor. Mint szorgalmatos gondviselője és fundátora az Ajtatos Oskoláknak ezen Nemes Kir. Városnak Elő-járója Ns. Magi strátus, tapasztalván, hogy az ujjított módja a' tanulásnak nagy hátra maradásokat okozott a' Nevendék ifjúságnak elő-menetelében, T. *Szablik Istvánt* régi mód szerint Oskolák Præfectusának rendelte, a' Normális tanítása fel bontván az előbbeni szokást a' Tudományok oktatására vizsza térítette az említett Præfectus által, ki is Májusnak első napján ezen gondviselő Fundátorok ditséretes szándékát, mind az ajtatóság, mind pedig az oktatások folyamattában végbe vitte.

Ketskemét 10-dik Májji — Pünköszt Havának 4-dik napján temettetett-el *Kun Sz. Miklóson*, Hazánk egyik igen nevezetes Tisztes Vénnye, Néhai fő Tiszteletű Superintendens *Virágh Mihály* Ur: kit mind azok, valakik Püspöki Igazgatása alatt voltak, különösen pedig a' helybéli Ref. Ekklesiának minden Tagjai, valóságos lelki Attyoknak tartottak, 's mindenkor is neveztek. Sőt, a' kinek vi-

dám

dám öregségének, és régi, de mindenkor elméjében lévő tapasztalásból származott, bölts, és ritka ujjságokkal tellyes beszédeinek tsudálására, Országunknak Naggyai közzül is, fok által-menő Méltóságok magokat meg alázták; és így a' ki megérdemlette, hogy ezen egy néhány soroknak olvasásával, melyek emlékezetére emeltetendő Kövére általam készítették, egész Hazánk előtt esmeretes legyen.

Itt

nyugofszá-ki magát
a' Szelid, a' Buzgó, a' Bölts
Szönyi V I R A G M I H A L Y-nak
Nagy Leike mellől ki-fáradt
romlandó Részze.

Töltött

K. Sz. Miklósi hiv Pásztországában *L*,
attól vett meg nyugvásában *IV*,
végig viselt Püspökségében *XXXIII*,
Zombori Judittal
IX gyümöltsü házasságban *XXXIII*,
Öri Fábán Kristinával VI,
kétzeri Özvegységben *XVI*,
elztendöket,

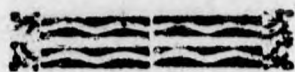
Meg látván Hazának *LXX* Leikekre
telt szaporodását,

Pátriárkai Bujdosásának
LXXXVII elztendök után
végett vetett

MDCCXC-dik elzt, Pünk. Hav. I. napján.

Péts 7-dik Máji. — A' közelebb el-múlt hónapnak 7-dik napja vala az az örvendetes nap, melyben Fő-Ispány *Végh Péter* Ur ő Excellentiája Præsidiuma alatt, Gróf *Eszterházi Pál* Diæcesarius, *Nunkovits György*, 's *Petkő Josef* Tituláris Püspökök, 's számos Uri Méltóságok jelenlétében, ezen Nemes Vármegye a' Tiszt választás véget öszve gyült, ő Excellentiája örömét leg-először ki-jelentette, hogy a' Státufokot olly rendel öszve gyülni látta, és ujjolag Fő Ispányi-székében viszsa helyheztetett, kit is Nagy Præpoft *Nunkovits György* Ur különös Magyarsággal ki-dolgozott beszéddel megtisztelt, mellyben II-dik *Joséf* hamvainak közönte Nemzetünk szent szabadságinak viszsa térítettését, azután a' Tiszt választás kezdődött Ord. Vice-Ispány *Kajdosi Antal* régi hivatalyában meg-erősített, Substitutus V. Ispánynak pedig a' Fő-Ispány 's Clerus akarattya ellen *Petrovsky Sigmund* tétett, Fő Notárius *Pethő Imre*. — 1-ső V. Notáriusá *Gaszner András*, 2-diknak pedig *Strobl Josef* választott. — Az eddig vólt 5 Kerület, 6-ra fel-ösztatott, 's mindenikben egy Fő 's egy V. Szolga-Birák, 's két Esküdtek illy rendel választattak. — A' *Mohátsi* Kerületben Szolga-Birák, *Bésán János*, és *Kardos András*. Esküdtek, *Petritzky László*, és *Marsalki András*. — A' *Pétsi* Kerületben Szolga Birák: *Madarász János*, és *Demeter Ignácz*. Esküdted: *Hajmási Josef*, és *Erős Gergely*. — A' *Baranyavári* Kerületben Szolga Birák: *Szokobja Jakab*, és *Dálovits Pál*. Esküdtek: *Barthos Josef*, és *Balogh István*. — A' *Siklósi* Kerületben Szolga Birák: *Boda Josef*, és *Nagy Imre*. Esküdtek: *Zarka Mihály*, és *Koller Ignácz*. — A' *Szent Lörintzi* Kerületben Szolga-Birák: *Mészáros Pál*, és *Kapuvári János*. Esküdtek: *Deli János*, és *Farkas István*. — A' *Hegyháti* Kerületben Szolga Birák: *Hersching Arnold* és *Lauro Ferentz*. Esküdtek: *Szászi Mihály* és *Fekete Máthé*. Perceptorokká, *Jeszenszky Emmanuel*, és *Rátz Josef*; 's Exactorrá, *Kalmár Ferentz* tétettek. — Alsősoroknak nevezettek: *Bésán Im-*

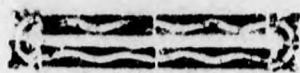

Imre, Czinderi Rochus, Bésán Gábor, Bezeritzkő vagy Ország István, Szülő Antal, Salamon Sándor, Strobl Jakab, Mihálovits Josef, Jeszenszky Antal, Meltzer János, Tanyi 'Sigmund, Bálovits 'Sigmund, Boda Imre, Kisfaludi Josef, Jeszenszky Emmanuel, Erdödi Andras, Nunkovits Ferentz, Hegyi Imre, Kováčovich János, Rätz Josef, Pertz el Ferentz. — Fiskalisok: Kisfaludi Josef, és Pákozdi László. — Commissáriusok: Baloskó András, Radovits Károly, Máthé György és Kovács István. — Cancellisták: Rosás János, és Szentzy István. — Inzsiner: Eisenhut vagy Vaskalap Mihály. — Vármegye Hadnagyá: Csik Imre, Stráfa mesteré pedig Bálovits Ferentz lett.

A' változtást el-végezván, különös rendbéli parantsolatok, 's Vármegyék repræsentációji, 's Ország-gyűlésére hívó Királyi Levelek el-olvasztattak, 's Ord. V. Ispány Kojdótsi Antal, 's Consiiliárius és Assessor Czinderi Rochus Ablegátusoknak rendeltettek, 's Deputatio állittatott, melly által az Országgyűlésben elő-adandó terhei a' Vármegyének kikerestessenek, azután a' Püspök Urnál, a' Vármegye Palotájában pompás ebéd tartatott; az elsőnél 56, az utolsónál 140 különös rendbéli személlyek meg-vendégeltetettek, estve pedig különös mulattságokban töltetett az idő.

Aprilisnek 20 dik napján ki-múlt itten e' világból Sauska Kristián, Fő-Propinciális Comissárius, életének 44-dik esztendejében, 's meg-hidegedett tete Sombregen a' Familia Kriptájában, különös solemnitással el-temettetett. — Mi is a' Bandériumban nyakra före készülünk, és 25-dik Májusban útnak indulunk. Szabó, Gombkötő, Chirurgus, Szüts, Szigyártó, Lókopetz, 's Kardcsináló, az Ötvesekkel könyökig turkálnak a' pénzben, egy jó fogású rezes kardért 24 aranyot, egy jó állású paripáért 270 forintot örömeft adunk. Az itten lévő Académiabéli ifjuság, a' Nagy Váradi, Zágrábi, Posonyi és Kalsai Académiákkal corespondeálnak, hogy a'

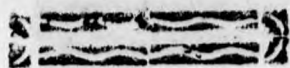
Diat.

Diætára ők is megjelenhesenek, a' két utolsónak még nem vették felelettyeket, a' második szegénységével mentvén magát, elégtelen a' kérésekre, a' Váradiaik mennyibe töltek lehet kérések szérint a' Diætán megjelenni kívánnak, valamint a' Vármegyék, ugy ők is *per Fratres, Servos & Amicos* subscribályák magokat.

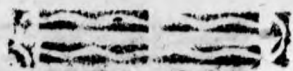
Pestről azt írják, hogy a' N. M. K. Test-örző Sereg számára, a' nagy ujj épületben készítették a' szállás. Ezen lemenő sereg 121 személyekből fog állani u. m. Gen. Báró *Splényi*, az Obester és Fő Strásmester *Finta* és *Sooki* Urak, 4 Kapitányok, 60 Test-örző H. Urak, 1 Káplán, 1 Auditor, 1 Számtartó, 1 Elés mester, 1 Seb-gyogyító, 1 Furir, 1 Dobos, 6 Trombitás, 1 Kapunn-álló, 1 Profosz, 1 Traktér, 34 Húszárjai a' N. Test-örző seregnek és 4 Házi-szolgák.

Buda 12-dik Máji. — A' múlt Vasárnap téteték-bé a' Magyar-orzági Sz. Koronája a' Budai Kastelynak azon egyik szobájába, melly fok szerentsétlen bujdosásai után való örökös nyugodalmának helyéül rendeltetett. Kárdinális és Ország Primásza, Hertzeg *Battyáni* Eminentziája, az Ország fő Birája Gr. *Zitsi* Károly és a' Koronának örzője Gróf *Nádasdi* Urak Excellenzijok és igen fok más nagy Méltoságu Nemes Urak valának jelen ezen alkalmatofságon. — Meg-nevezett Hertzeg és Primás *Battyáni* Ur Eminentziája 11 dikén ezen hónapnak, a' K. Hellytartó Tanátsnál instálláltatott, melly alkalmatofsággal, minden Tanáts és Titoknak Urak jelen lévén, Gr. *Zitsi* Károly Ur Excell. a' Primás Ur Eminentziájához egy beszédet tartott, mellyet a' Primás is viszszonozván, azonnal hangzani kezdett a' hármás kiáltás — *éllyen a' Primás!* — Ezen hón. 10-dikén váltotta-fel a' Pofoni N. Bandéria Gr. *Várkonyi Amadé* Ferentz Urnak vezérlése alatt, a' Komáromi és Györi Bandériát a' Korona örzésben: 11-dik pedig bé-érkezett a' Nyitra Vármegye-béli N. Bandéria-is, mellyet Gr. *Várkonyi Amadé*

Amadé Antal Ur vezérel, és a' melly a' Posoniva változtatva fogja a' Koronát örizni. — A' Poson Vármegyei Bandéria-béli Uri Méltóságoknak neveik a' következők. — Fő-Vezérek Gróf *Varkonyi Amadé* Ferentz Ur. — Kapitány, *Batsáki* Vendelin, és Adjutánt *Orosz* Lázló Urak — 2 Zászló-tartók *Smertnik* Imre és *Udvarnaki* Antal — és a' Közönséges Hadnagy Urak, u. m. Gróf *Varkonyi Amadé* Thadeus, *Kudits*, *Szantha*, *Batsáki* Lőrincz, *Molnár*, *Gáll*, *Krafztenits*, *Somogyi*, *Udvarnoki* Ignátz, *Petoki*, *Topoltsányi*, *Bittó* Ignátz, *Smertnik* János, *Ernyei*, *Petötzy*, *Pálásty*, *Bitto* Joákhim, *Kubitzai*, *Takáts* Miklós, *Tsehfalvay* — *Buszintzkay*, *Takáts* Jolef, *Késmárki*, *Csiba* Urak. — Ide tartoztanak még 5 Musikások és fok vezeték lovakat vivő lovas-legények. Egy-forma öltözete ezeknek és egész készülete méltóságos, és a' tzelhoz, melly végre fel-állittattanak igen illendő. Ezen hónapnak 1-ső napján az egész Nemes Bandéria *Nyárasdon* a' Fő-Iszpany Ur Excell. jofzágában ingyen vendégeltett-meg. Másod nap *Gutta* nevü helységig folytatta a' sereg az úttyát, az hol az helység' *Papjátol*, *M. Prény* Urtol igen nagy szivefsséggel fogadtatott. Éppen étel ital közben érkezett-meg ezen Tisztelendő Urhoz azon *Staféta*, melly szerint a' Posoni T. Kanonikusok Káptalannyánál Kanonikusnak jelentetett; melly hir egy közönséges *Vivát* kiáltásra az egész mulató sereget fel inditván, a' tántz és mulattság egész késő éjzakaig tartott. — Komáromban hasonló örömmel és tiztelettel fogadtatott ezen N. Bandéria.

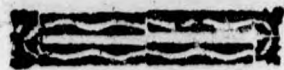
Kementze. — *Honth Vármegyében* 13 dik *Máj* — „ Méltóságos Gróf *Szapáry* Pál ö Nagysága, T. *Honth Vármegyének* Adminisztrátori Hivatallyában, a' múlt hón. 12-dik napján, díszesen és számos Uri Rendek jelenlétében installáltatván; méltoztatott azon hónapnak 14-dik napján, ezen T. *Vármegyének* Tiszt-épitő-székét-is tartani: mindazonáltal a' Köz meg-egyezés előre meg-nem készül-

szülvén; vólt Ord. V. Ispány *Majthény* László Urnak minden jó Hazafiak' izives örömére lett ujjabb választásán kívül, a' dolognak további folyamotya elébb nem mehetett; 's annak okaént az egész Gyűlés ezen alkalmatossággal félbe szakadt.

Azonban a' fenn említett M. Gr. Administrátor Ur, itten ujjra megjelenvén: egy értelemmel a' T. Státusokkal, nem tsak a' T. Vármegyének minden Tisztyeit, a' múlt Hétfőn, különös hasonlás és Vallás-béli külömbbség nélkül, szerentsélsen megválasztatta; hanem a' többi Publico-politica dolgokat — sőt még a' Criminális Causákat-is, maga előülése alatt, köz megelégedéssel elintézven; ki terjedt szép Tudományának, nagy tapasztalásának, országos dolgainkban 's Törvényeinkben való jártosságának, és — a' mi leg-főbb, 's meg-betsúlhetetlen — emberi 's Hazafi szeretetre hajló érzékeny szivének, nyilván való jeleit ki-mutatta.

A' fenn nevezett; 's ez-előtt való Gyűlésen, Ord. V. Ispánynak ujjra váloasztatott, *Majthény* László Ur után; e' következő rendel váloasztattak mostanában a' többi Tisztek; u. m: Kiss-Honthi S. V. Ispánynak, *Róth* Ferentz Ur. — Nagy Honthi S. V. Ispánynak, eddig vólt Fő-Szolga Biró, *Baloghy* Mihály Ur. — Fő-Notáriusoknak, egy forma Characterrel 's fizetéssel; *Mártonffy* István, és *Bótz* János Urak. — Nagy-Honthi V. Notárius, *Halátsy* László Ur. — Más rendbéli Nagy Honthi V. Notárius, egyzersmind Archivariusnak-is, *Fekete* Károly Ur. — Kiss-Honthi V. Notár. *Kubinyi* Lajos Ur. — Honorar. V. Notáriusoknak nevezettek; Nagy-Honthba: *Nyáry* Ignácz és *Tihanyi* István Urak; Kiss-Honthba pedig, *Kováts* Mihály Ur. — Generális Perceptoroknak, egy aránsú Characterrel és fizetéssel váloasztattak: *Bory* János, és *Fosztjánfszky* Mihály Urak. — Exactornak, *Butsy* János Ur. — Fő-Szolga Biráknak; a' Báthi Járásban: *Bodhorszky* János. — Selmetziben: *Jeszénfszky* István, — Bozokiban: *Ebetzky* Sámuel, és *Lipthay* Sandor

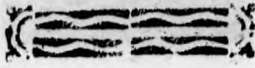

Sándor Urak, egy forma rangal 's fizetéssel. —
 Kiss-Honthban pedig: *Kováts* Antal Ur. — Vice
 Szolga-Biráknak valóztattak; a' Báthi Járásban:
Hodofsy László. — Selmetziben: *Horváthy* Péter. —
 Kiss-Honthban: *Retsky* István Urak. — Fő Com-
 missáriusnak: *Gegő* Antal Ur. — Ord. Fiskálisnak
Fiska Dániel. — V. Fiskálisnak, Nagy-Honthban
Haan Ferentz — Kiss-Honthban, *Vitzian* István
 Urak. — Particuláris Perceptor Báthi Járásban:
Brunsvik 'Sigmund. — Selmetziben: *Horváthy* Jo-
 sef. — Bozokiban: *Buotz* Sándor — és Kiss Honth-
 ban, *Abonyi* János Urak. — Ord. Esküdtek; Bá-
 thi Járásban: *Óváry* Imre, és *Patzalay* Gergely. —
 Selmetziben: *Szinretsányi* Elek és *Kevitzky* Sándor.
 — Bozokiban: *Datso* Pál, és *Loktsanszky* András.
 — Kiss-Honthban: *Kubinyi* Dániel, és *Pongrátz*
 Tamás Urak. — Magazinális Commissár. Báthi Já-
 rásban: *Szakállós* Imre. — Selmetziben: *Máttyás*
 Pál; — Bozokiban: *Ilgo* Pál. — Kiss-Honthban
 pedig: *Ruthényi* Mihály Urak. — Tábla-Birák
 nevezettek 28-an.

Ország-gyűlésre Követeknek köz akarattal vá-
 loztattak: Ord. V. Ispány, *Majthény* László. —
 Kiss Honthi S. V. Ispány, *Róth* Ferentz, és *Sembery*
 András Urak.

Ez szerint tökéletesen el végezvén minden dol-
 gait, annyiszor ditsért Mélt. Gr. Administrátor Ur;
 hogy a' közel lévő nevezetes Ország-gyűlésére ma-
 ga-is el-készülhesen ő Nagysága; mái napon az
 itt maradott N. Várnegye Tisztveitől nyájalsan 's
 érzékeny szivel el-bútsúzott; 's minvájunknak, igaz
 tisztelettel való szives szeretetét el-nyervén, Hazája
 felé el-ment.

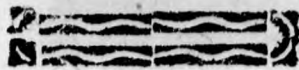
rice

n :

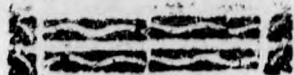
n

Rofia lyuk.

1870
1871
1872

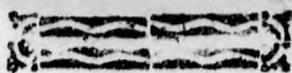

Az Ausztriai háznak Felséges Ura, II-dik *Leopold*, egy 13 dik Aprilisben, ezen folyó esztendőben költ Udvari kegyelmes rendelése által, nem tsak a' Bétsi Császári Királlyi, mind két Confession lévő Protestáns Consistoriumokat, méltóztatott kegyelmesen meg erősíteni az Eklésiákkal együtt, és az ez-előtt gyakoroltatott Vallás-béli szabadtsággal egyetemben; hanem, ezen kegyelmes rendelése ő Felségének, hűséges jobbágyi sziveinek meg-nyugtatásokra, 's vigasztaltatásokra, már le is ment, mind a' Felséges Prágai Guberniumra, mind pedig nevezetesen, a' Tseh-orzági Helvetica Confessiot tartó Superintendentziára, addig-is, míg ő Felsége, ezen Országban lévő Reformáta Eklésiák dolgaiban állandóbb rendeléseket tehetne. A ző Felsége, ezen nagy kegyelmének Homágiális meg-köszönésére, 's azon Eklésiák, könnyebb, és jobb rendben lehető szedhetésére, egy arra készített Plánummal, és alázatos instántziával együtt, bé-is érkeztenek Bétsben, azon Eklésiáknak érdemes Deputásai, T. T. *Szeöts* Sámuel, Superintendens, és *Fazekas* György, Generális Notárius Urak, kik-is, az itt lévő Helv. Confessiot tartó Consistoriumnak egyet értésével edgyütt, ő Felsége eleiben, a' személyes meghalgatásra várakoznak.

Ugyan azon Országban lévő, két Reformáta Eklésiák számokra egy nagy szivü, és kegyességü Erdélyi Gróf, kinek el-felejtetheten nevét, még most, önként el-halगतjuk, két rendbéli Communio-hoz való drága, arany edényeket, és igen gazdagon és mesterségesen, arannyal ki-varrót keszkenőket ajándékoza; mellyeket-is, a' fenn említett nagy érdemü Deputátus Urak, az itt lévő Helv. Conf. tartó Consistoriumtól, hol eddig, le-téve vala, által-is vevének, olly meg-határozással, hogy; annak edgyike, a' Viszokai Reformáta Eklésiánál maradjon, melly-is, a' Superintendens mostani lakó-helye. Erről másszor bővebben.

Egy Kereskedő a' minapiban ide Bétsbe egy 5 esztendős-korú Gyermekeket hozott, a' ki *Furlaniának Mossal Sz. Lörintz* nevezetü falujában, közel *Goritzia*hoz és *Aquilejához* szegény paraszt szülöktől született: e' két esztendőig szopott; 's azon idő alatt se nem járt, se nem beszélt; midőn harmad-fél esztendős-korában járkalni kezdett volna, számba sem vette az Attya' 30 fontnál nehezebb szántóvasával elé 's hátra futkározni. Most már magassága 3 láb és 9 uj; vállainak szélessége 13 ujnnyira terjed, kezei és lábai ismosok; ujjai rövidek, de tömöttek 's tsontosok: kezeivel fel-emel egyfzersmind egy mázsát, 's karjai között széltiben hordoz két 10 — 12 esztendős Gyermekeket; sőt azt is lehet itt Bétsben látni, hogy ezen gyermek egy más-fél mázsánál nehezebb vasas katonát minden erőlködés nélkül fel-vészen vállaira, 's alá 's fel futkározik velle a' néző-szobába, az hová az embereket 10 — 20, 's 30 krajtzár fizetésért botsáttya-k-bé a' nézésre.

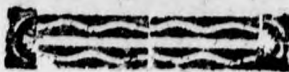
Béts Várofsa a' Felsőges Királyi Familiának el-
érkezésétől fogva egészen meg-elevenedett:
kivált képpen a' F. Királynénak és Hertzeg Afzszonyoknak meg-jöveletektől fogva, a' *Mária Theresia*
kedves emlékezetü arany ideje, mindeneknek szivekben meg-ujjulván, egy néhány esztendőknek minden emlékezete el-velző-félben vagyon. Midőn a' Felsőges Afzszony az Auszriai széleket elérte volna, bizonyos helyeken hintójából a' lovak ki-fogattanak, és az örvendező emberektől vonattanak: a' szüntelen való öröm kiáltás, és az ő Felsőge tisztelére emeltetett Ditsősleges Kapuk, egy valóságos innep napot képzeltettenek. — A' mint már tudják, meg-érkezvén ő Felsőge Vasárnap dél-tájban 3 Hertzeg Afzszonyokkal, u. m. *Mária Annával*, *Mária Klémentinával* és *Mária Amáliával* Luxemburgban, *Ferentz Fő* Hertzegtől kísértetve, és ott a' Királlyal edgyütt ebédelvén, még azon napon dél után elébb *Schönbrunban* kotsiztanak, az honnan este együtt Bétsbe jöven, a' Bétsi néptől igen sűrű öröm kiáltások között fogadtattanak-bé. Tegnap előtt pedig ő Felsőgek u. m. a' Király és Királyné a' 4 idősebb Hertzegekkel edgyütt, Hertzeg *Kaunitz*nak a' maga *Mária Hilf* nevű külső városban lévő kertjében látogatására valának. — — A' leg-gyülölségefebb nevet viselt Adó-fizetést, és a' földes Urak' ujj-módi szolgáltatasának formáját egy Királyi Kegyelmes parantsolattya által méltotztatott ő Felsőge közelebbről *Gallitzia* és *Lodomériára* nézve is el-törteni. Ez vólt az a' dolog, melly az *Auszriai Ház* alatt lévő Országokat bizonyos esztendőknek száma alatt leg-nagyobb tereh és nyughatatlanság alá helyheztette vala: és ugyan ennek el-töröltetése léfzen az, melly rész szerint már eddig is II dik *Leopold*nak nevét minden alatta valóinak szivekben, azzal a' kedves emlékezetel iratta bé örök időkre, hogy ő Felsőge nem tsak Királya, hanem Attya-is fog alatta-valóinak lenni, El-fogja az 1790-dik esztendő egynéhánynak 1780-tól

304

tól fogna törteni az emlékezetét-is. — Minden helyekről úgy jönnek az hírek, hogy az ő Felsége Kegyelmes és Atyai Rendeléseinek követői mindenütt, valamint a' Földes Uraknak, úgy a' föld-mivelőknek tökéletes meg-elégedéseik.

A' Királyi Hely-tartó Tanátstól ezen hónapnak 8-dikán olyan rendelés tétetett közönségesé, melly-szerint ő Felsége az Országnek hasznára és a' föld-mivelésnek elő-menetelére kegyelmesen meghatározta, hogy a' Magyar-orzági gabona, ide értvén a' Zabot-is, az Auszriai Tartományokba ismét bé-hozattathassék, úgy szintén a' gabonából való Ser és pálinka főzés iránt való tilalom-is eltöröltessék; úgy mindazonáltal, hogy ez csak azon helységeekben engedessék-meg, az hol a' tavallyi aratás az egész esztendőre elégséges gabonát adott.

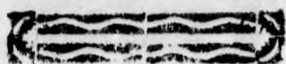
Serviából ezeket írják. — A' Timok vizén 3 hidak készítettének: ezen fellyül pedig Isvorul és Praova között a' Dunán keresztül egy, melly az Oláh-orzágból Serviába való által járásra szolgál. — A' Viddin ostromlására rendeltetett sereg két felől vezetetik; mind két részről, u. m. egy felől Gen. Gr. Klerfétől, más-felől pedig Staadertől vezéreltetve, a' Timok vizéhez meg-érkezővén; ezen hónapnak 10-dikére volt az által-menetel rendeltetve; mellynek 3 csoportban kellett meg-esni: 16-dikán pedig ezen hónapnak, el-kellett az ostromnak kezdődni. — Ezen Seregnél a' folyó hónapnak 5-dik napján, már meg-érkezett volt Hertzeg Koburg-is: Belgrádnak fő Komandérozója pedig F. M. Gr. Vallis, 2-dik Májusban 32 ágyukkal és egyéb hadi-készületekkel meg-rakatott hajókat indított a' Dunán le-felé az említett sereghez, és az hová a' Generálstab-is közelebből el-indult. — Orsovából azt írják, hogy a' melly 161 ágyukat a' Törökök ott hagytanak, azoknak egy részét töltünk az 1737-dik-béli háboruban, a' más részit pedig az 1788-dik-béliben vették volt el: melly szerint azoknak a' miéinket tovább-is jó hasznát vehetik.

berik. — Orfovának ostromoltatása alatt részünkről 5232 ágyu lövések estenek, a' Törökök részéről pedig 9393. — Még nem tudatik mi okozta volt a' *Kládovai* puszkaporos Bástyának fellobbanását. Ez a' Törököktől tavally elvétellett puszkapor volt: mikor a' lobbanás esett, éppen a' fájinnya választatott a' darabolabbaktól, 's már nagy része a' fájinnyának másuval is herdatott volt szerentsére: tsak ugyan 1 Hadnagy és 26 közember elvétellették általa életeket, és sokan sebessittetnek meg. Kevés házak romlattanak körülette öszve; mivel az ereje a' puszkapor tsapásának a' Duna felé esett. — Azt mondják, hogy H. *Koburnak* által adatott légyen az egész Török ellen való tábornak igazgatása: B. *Ladon* Excellentiája pedig olyan tökéletes hatalmot kapott, a' millyennel mostanság egy *Austriai* Feldmarsall is nem ditsekedhetett. Hertzeg *Hohenloheról* pedig ugy beszéllnek, hogy hirtelen való terhes nyavallyát kapott volna. — Ezen napokban 2 Nemes M. K. Testörző Kurir Urak u. m. Hadnagy *Rétsei* Ur *Berlinből*, és Hadn. *Vas Neapolisból* szerentsélen vizsgálva érkeztenek.

Erdélyből Szebenből azt írják: hogy a' N. Szász Nemzet, több szabadságainak vizsgálva nyeresé közt, egy F. K. Rendelés által a' *Comes Nationis* nak választására is szabadságot nyervén, ezen Hivatalra M. *Bruckenthal* Mihály Ur, a' *Fogarasi* Kerületben eddig volt K. Commissárius választatott. — Egy sebess szárnyann érkezett bizonytalan hír ilyenképpen zeng: hogy Hertzeg *Koburg* és *Potemkin* a' Nagy Vezért *Oláhországban*, hirtelen minden hire 's akarattya ellen ugy annyira megszorították volna, hogy ő, sem elé, sem hátra, sem jobbra, sem balra nem mehetvén, magát a' nemis reménylett veszedelemtől igen bajasan fogja megszabadittani, de ennek igazságáról most jót nem állhatunk.

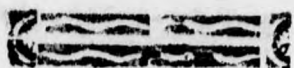

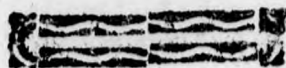
A' Morvában fekvő Armádiának erősfittésére Lengyel-országból 8, 's Tseh-orzágból-is 8 Batalion rendeltetett. Azon Armádiának száma 88 ezerből áll, a' mellyben többnyire nagyon gyakorlott, és már a' leg-keményebb tüzet ki-allatt vitézek vagnak, és ha ugyan tsak a' dolog valóságra fogna kerülni, mindenkor vagnak ezek olyan erőben, hogy a' játékon olyan tsavarittást tegyenek, mellyet a' velek ellenkező fél még nem-is reménylhetne. Lehet velek viaskodni; mert egy részről a' mostani Fejedelemhez annyira vonszik szivek, hogy érette akármit is véghez vinni tellyes örömmel tselekesznek, más részről velek vagon a' próbált vitéz *Laudon*, a' kiben minden reménységeket helyheztetik, alig várják azt a' szempillantatot, melyben a' magok vitézségeket ismét meg mutathassák, nevezetesen a' Gránátérosságban lévő vitézi tűz legnagyobb erőben égvén jó szüretet, jó aratást reményl. Az ellenséget ölni, vágni, rablani, leg-kis-lebbet se irtózik, 's mint a' szároz föld az elsőt, ök-is azon alkalmatosságot nem kisebb ohajtással várják, hát ha még Magyar Regiment volna ottan, mit nem lehetne felöllek reményleni? ámbár Magyar lovaság is kevés vagon, de vagon fok Regiment, a' kik a' kopatz Török ellen viaskodtának, 's most-is tellyes erőben vagnak, 's ha azok Ispotályban nem mennének, a' friss levegő égvén viaskodni batran fognának. Éleszti öket azon vitézi tüzre hazájokban, a' dolgoknak mostan sokkal jobban való folyása hogy sem eddig. A' Király-is hozzájuk igen kegyes; mert első Májustól fogva kenyeren kívül minden napra 8 krajtzárt ad 'földul, tudják ök, hogy Magyar-orzágról visznek oda szalonnát, bort, 's egyeben semmit se busúlnak.

Morvában mind a' föld népe, mind az Uraság, 's mind a' Papság igen jó kedvű, örvendeznek a' mostani bölts Király igazgatásának 's ditsőséges országlásának.

A' Pruzszustól a' maga katonái el-szökni nagyon kezdettenek, tudják nállok, hogy a' Magyarok

rok a' magok Királyokat szeretik, rettentí őket a' Magyaroknak ellenek való menetele. Hogy a' Török háboruba a' fő szedéshez igen hozzá szoktak és senkinek pardont nem adnak, annak meg-gondolása őket nagyon meg-irtóztatta. Sokkal tanátszóbbnak tartják azt az utolsó veszedelmet a' szökés által meg-előzni, és azt időnek előtte el-távoztatni. — Ő Felsége minden Prufszustól hozzánk által szökött katonáknak, a' kik nállunk szolgálatot vesznek, 50 forintokat rendelt. A' jó hír, és 50 forint, 's a' mellett a' Magyaroktól való félelem sokat hozzánk édesítt. — A' Morvában fekvő Armádiában egy Kapitány Ur, a' maga Proprietárius-sa, nemzetét sokak felett valóban szerető Gr. *Pálfi* János Ur ő Excellentiájától olyan parantsolatot vett, hogy a' maga meg-esmért 's tapasztalt dexteritátságára bizott két Magyar Nemes Kadétokra különös vigyázással légyen és iporkodjon, hogy őket mentől hamarább, a' fő tífztségeknek el-vifelésekre alkalmasokká tégye. — Oh Egek! de szent gondvifelés: ezt az Urat lehet mondani igaz Atyának, a' ki a' maga nemzete-bélieknek olyan szorgalmatoson vifeli gondjokat. Ritka valóban az ilyen gondos Magyar Ur, a' ki a' Magyar Nemes Ifjaknak elő-meneteleken ugy iparkodna, mint Gróf *Pálfi* János Ur ő Excellentiája, bizonyítják ezt a' maga Regementiben majd mind Magyar Nemes ifjaktól vállogatott Fő tífztségek. Azon két Nemes Ifjak közül, kikhez ujjonan ő Excellentiája maga Kegyefségit, már parantsolatot adván, mutatni méltóztatott, egyike születésire nézve Ketskeméti *Sárközi* Sigmund, másika *Udvarnaki* Posony Vármegyéből való jeles ifjak, 's olly jó indulatuak, hogy akárki a' maga gyönyörüséget e' két ifjuban méltán helyhezetheti, a' hadi gyakorlásokban-is a' már régen gyakorlott katonáknál leg-kifsebben-is nem lévén alább valók.

*A' ditsőségesen uralkodott II-dik JOSEF Császár
halálát néző Versek.*

JOSEF Atyánk, 's Kintsünk! bal akár jobb szemre
tekintsünk:

Érdemed egy kerek ég, 's nints kerekén neki vég;
Virtusodat déltől nézzem, vagy, az északi széltől:
Virtusod olly nap erő, melly szememet leverő;
Nap, napi törvénnyel, ragyog és tisztit, tsuda fén-
nyel;

Tüzzel emélt, melegit, érlel, ezekben segít:
Josefem! így által, nap-fényt tudományba tsináltál;
Tűz szeretetbe valál: kár hogy el-ólta halál!
Köz szeretet lántzát, mint emberek Angyali sántzát,
Josefi tűzbe kötéd, 's jegyre nyakadba vetéd.
Jót igen érleltél, 's sok rozfszat eméltve tüzeltél:
Így ha napot szemelem, *Josefi* Székbe lelem.
Földi sok Országának te valál feje, 's lelke Világnak;
Virtusod és példád, élni Világnak, adád.

A' Koronát híven, nem fön viseléd te, de híven:
Mint ki Király igazán, nem mutogatva, Hazán.
Példa serénységben, szelid és nemes ész nyereségben,
Josefem! élni tudál; lám Europa tsudál.

Türni, valóságban te tudál, leg-főbb Uraságban:
Engedelem 's hatalom, *Josefi* ritka halom.

Rendes az élésed, köz vólt te magad viselésed:
Virtusod úgy maradott, *Josefi* jelt ez adott.

Vólt magas a' Széked, de fejed le hajolt vala néked,
'S porba szegénnye baját, mint Atya, látta, raját.
Népedet el-jarád, 's ügyeit kebeledbe bé zárád:

Porba gyerek ha fel-allit, útat elődbe talált.
Szem Sasi két főben te valál, tsendes 's had időben:
Dolgoza szem leg-elől, Sas helye 's útja felől.
Nagy Nemes elmével, nem *Márs* hadi görbe sze-
mével,

Tifzteidet te tevéd, 's *Argusi* gondra vevéd.
Josefi sors várúl, te veled *Themis* él vala párúl:
Bért mikor osztogatád, érdemi fontra rakád.

Nem magadért éltél, nap 's gyertya szokást viseltél:
Köz halzonért ragyogál, 's így magad ám ki-fogyál.

Fény arany almában, és gyöngy az arany Koronában,
Sőt, te valál Koronánk, 's *Josefi* Kedves Atyánk.
Summa szerint szólván, 's a' dolgokat egybe tsa-
tolván :

Josef Atyánk leve holt, a' ki napunk maga vólt.
Hát mi ma mit tégyünk? nints *Josef*! azért hová
légyünk?

Ebbe nagyobb mi bajunk, mint ki beszéllye jajunk!
Nyögve azért sirunk; hittel mi azonba, de biránk:
Josefi vig napi dél, Nagy *Leopoldba*, fel-él!

Epitaphium.

Vere qVater seXto Cæsar, ter postea qVinto
Vere MonarCha, Ioseph, seDe bILVstrIs, obIt. *)
Hic fuerat Patriæ Pater: Orbis amor, speculum, spes:
Exemplum, Virtus, Austriacumque decus.
Jam cecidit Corpus! Vivatque Iosephica Virtus!
Hæc fuit Imperio: sol quod, in Orbe suo.

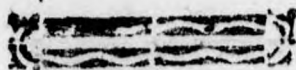
*) Ezen Chronodistichonra ez az observatio lehet:
hogy 1-szor: a' számos betűkkel ki-jövéen az 1790-dik
esztendő, mellyben II-dik *Josef* B. F. Cs. meg-
hólt; 2-szor: két-felől kezdvén a' Chronodistichon-
ban nevezet szerint ki-tett számokat számlálni, ki
jő a' B. F. Tsászár életének ideje, additio ál-
tal, így:

24 tavalzi, vagy esztendő s vólt mikor R.
Tsászárrá lett.

15 tavalzra vagy esztendőre lett azután Mo-
nárchává.

10 esztendeig, vagy, tizre menőig, vólt Mo-
nárcha.

Sa. 49. Ennyi esztendőig élt kevés hijján. To-
vábbá 3-szor: Ha ellenben ezen számokat, melyek-
ből a' B. F. Tsászár élete ideje, per addit. ki-jő,
meg-forditva utol kezdvén, subtrahalom az 1790-
dik

dik esztendőből; tehát így, a' B. F. Császár életének minden állapota ki-jő, per subtractionem így: —

1790 halálának esztendeje

-- 10 Monárchasága.

1780 Monárhává lételének esztendeje.

-- 15 Monárhává lételtől R. Császárrá létéig.

1765 Romai Császárrá lételének ideje.

-- 24 R. Császárrá lételekor ennyi esztendő volt.

1741. Születésének esztendeje.

Más Epitaphium.

Thensa rapIt CorpVs ! perItetqVe, Ioseph ! tVa
VirtVs ;

HæC erat IMperlo : soL qVoD, In Orbe sVo.

Vagy másképpen.

Vrna tegat CorpVs , perItet VItVte IosephVs !

HIC erat IMperlo : soL qVoD, In Orbe sVo.

Magyar hadi Versek.

Hartzra Magyar Népek, ti Vitéz 's elevenn hadi
Képek !

A' Török itt jön elől; vett sebe gyötri belől.

Szólva Törökséghez: ne talám több kell vereséghez?

Néha, seb őlt szaporit, 's több sebet egyre borit.

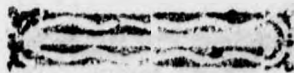
Ugy lehet a' törvény: meg-emész, Török! e' ha-
das örvény;

Vett sebed erre jeled, 's ezt kebeledbe leled.

Ugy de, ha még artzal fenekedsz, 's fenyegetsz tsu-
da hartzal:

Hunnusi váll ma fel áll, 's hisz: nyereségre talál.

Raj-

Rajta tehát Hivek, Magyar ivenk, erős hadi szívek!
 Jó Haza, drága tanyánk, biz ma fíjakhoz, Anyánk,
 Édes Anyák élnek, mint fák, fíjaikba ki kélnék;
 Hát: ha fíjak maradunk, lelket Anyánknak adunk.
 Méhek, igaz gólyák, lám fészkeket, Anyyokat olyak:
 Így tselekedj, akarom: jó haza - földi karom!
 Szívet azért végyünk, 's Anya - méhünk hiv raja lé-
 gyünk;

A' Haza-gond szaporúlt, 's hunnusi karra borúlt.
 Régi Vitézséged, Magyarom! légyen nyereséged:
 A' Magyar ér, hadi vér, 's lélsz Törökökre Vezér.
 Már Törökök tudják karodat, keseredve vajúdják;
 Mert mutatád, 's hitet ád, fokba vitézi tsatád.
 Kurta Magyar mentéd, hogy *Márs* hadi szárnya,
 jelentéd;
 'S tsak Magyar öltözeted gyöz, ha nyakadba
 veted.

Hunnusi kar 's kard rág, valamennyire hág, Törö-
 köt vág:
Jupiter ott tsikorog, hunnusi kard ha forog,
 Hunnusi test nem reft, neki test árnyéka vitézt fest:
 Két Magyar, öt Törököt, üz, 's bé nyomozva,
 le-köt.

Mondhatom egy szóval: Magyarom! birsz fok hadi
 jóval:

Lát Török oldala kint, tsak, ha Magyarra tekint.
 Többnyire, nem vérrel, hirrel gyöztél, Magyar-írrel:
 Hidd Magyar! e' nevezet, gyözödelemre vezet!
 Kenve kerék kúton forog, és jól törtt poros úton:
 Így te mehetsz szaporán, törtt hadi próba során.

Régi *Khotzim* Várát, éhvel ki nyitánk kapu zárát:
 A' Törököt ki-vevénk, 's ötet odábbra tevénk.
 Moldva, Török kárán, kesereg, *Fokfánja* határán;
 Hartz fokát-itt le-nyesett, félve fok útnak esett.
 Mint tsuda nézőben, az Oláh-orzági mezőben:
 Száz-ezer álla Török, 's meg buka: hir ez örök!
 Hát Belgrád mit mond? tudom, itt-is vólt derekas
 gond:

Vár de kezünkbe került, 's gondba Török keverült.

Mind ezek így lévén: Magyarom! Zászlód ma ki-
tévén :

Hunnusi kard 's kar erő, hadd ne legyen heverő!
Hunnusi természet! kit imád nap-költ 's nap-e-
nyészet:

Földi vitézi hegyed, tsillagos égbe, tegyed!
Köz 's Nemes emberség, igazán mind hunnusi vérség!
Mint Magyar, úgy hadakozz; hogy Haza-bets-
be lakozz.

Ugy de, mivel hadban halfz, bizva karodba 's lo-
vadban; (*)

E' ne legyen hadi Kints: Isteni kézre tekints!
Rest-is imádsággal hogy győz, de te nyersz fura-
sággal!

Mint *Telamon*, (**) te ne mond: e' nem okos ha-
di gond;

Más neked ember társ, de ha más nem, 's vagy te
vitéz *Márs*:

Ezt, ne magadba keresd, Isteni kézbe szerezd!
Hartzra lovad készül, de az Ur, szabadítani részül
Kell; (***) mivel, ő koronáz, tart, meg-öl, és
meg-aláz.

Mondjad azért Hóldnak: (****) hogy, az Urnak 's
Nagy *Leopold*nak,
Tábora vagy: (*****) Hadnagy legyen az Ur maga
Nagy! (*****)

Tsch-országban Kiseli Ev. Ref. Prédikátor T. Sz.
által.

(*) 'Sólt. 33: v. 16, 17.

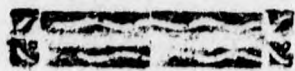
(**) *Telamonius Ajax*, ki-is intetvén az *Attyától*,
hogy, a' hadban, kivált az Isteni segítséget kér-
je; ezt felelte: hogy az Isteni segítség által a'
restek-is győznek. Ő pedig, u. m. bizik, hogy az
Isteni segítség nélkül-is, fog győzni.

(***) Péld. 21: 31.

(****) t. i. a' *Töröknek*, kinek-is, hóld a' *izimere*.

(*****) *Birák Könyve* 7: 18, 20.

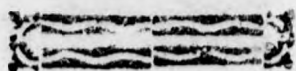
(*****) 'Sólt. 46: 8, 12.

A' Nyitra Vármegyei Ns. *Bandériának*, melly mostanában a' Polonival együtt Budán a' Szt. Korona mellett való vigyázatot tartya, Erdemes Ns. Tagjai, a' következő 42 Uri személlyek. — Fő Vezér Gr. *Varkonyi Amadé* Antal Ur — Kapitányok, Gr. *Traun* Ferentz és *Majthényi* János Urak. — Fő Hadnagyok, Gr. *Berényi* 'Sigmund és *Horváth* János Urak. — Adjutántok, Gr. *Berényi* Ferentz, Gr. *Berényi* Gábor és *Nagy* Antal Urak. — Szállás Mesterek, *Bartakovits* László és *Tzarnoki* György. — Zászló-tartók, *Húszár* Adám, és *Blaskovits* 'Sigmund — és a' több Hadnagy Urak u. m. *Benkovits* Josef, *Beznak* János, *Bilik* János, *Divéki* Ignátz, *Detzö* Jul., *Frankner* Ignátz, *Farkas* István, *Gilányi* Adelb., *Ghétzi* Péter, *Horváth* Károly, *Kereskényi* János, *Kubovits* László, *Lauro* Káspár, *Netzbuth* Pál, *Kadványi* Sándor, *Rudnyai* György, *Szelefsy* János, *Sándor* Miklós, *Szendrey* Josef, *Szentiványi* Mihály, *Szülle* János, *Simontsits* Sándor, *Szlovatsék* Károly, *Szászi* Károly, *Szeless* János, *Tomka* Ignátz, *Teberi* Gáspár, *Vranovits* Josef, *Tzarnotzay* Mihály.

Gömörben a' Vármegye-béli hivatalokra valósztatott Nemes Uraságoknak neveik a' következők: — Első V. Ispány, *Szakhári Király* Ur. — Másod V. Ispány, *Mariafsy* István Ur. — Fő Notárius, *Kiss* Károly Ur, V. Notáriusok *Tsapári* András és *Tornallyay* Károly Urak. — Gen. Perceptor, *Sturman* és *Boda* Márton Urak. — Fő-Birák, *Madarafsy* László, *Török* Josef, *Fáy* Benedek, *Lubik* Antal Urak. — V. Birák, *Szontag* Adám, *Kubinyi* Gáspár, *Tsaky* István, *Darvas* Gábor, *Mumhárd* Márton. — Az Ország-gyűlésére rendeltettek, *Pletrikh* László és *Mariafsy* István Urak. —

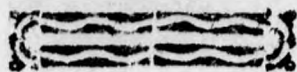
Minekutánna a' Nemes Maros-székek edgyesítettett *Kuküllö* Vármegye egymástól ujjolag elszakasztatott, 's a' közelebb el-múlt hónapnak Aprilisnek 22-dikén az elébbeni Székek helyre való állítása végett azon Nemes Székek gyűlése tartattott

tott volna, a' Felséges Királyi Guberniumtól azon Gyülekezetnek Præselsévé küldettétvén Mélt. Gróf Kemény Farkas Ur ő Excellentiája, minek-előtte a' Nemesség a' Tiszt választásra lépett volna e' következendő Beszédet tartotta ő Excellentiája.

Tekintetes Nemes Szék !

Ezen a' N. Vármegyéktől mind törvényeire bizonyos tekintetben, mind pedig gyökeres szokásaira nézve megkülönböztetett díszes nevezettel, hogy annak régi valósága 's értelme szerint élhetek valaha, annyival nagyobb vizafztalásomra vagyok, mennyivel bizonyosabb, hogy ez előtt szinte ő elszendőkkel annak meghomályosíttására, vagy, mit mondgyak? eltemetésére nem kitsin érzékenységgel a' felsőbbek rendelése által, kételen elköznek felvétetvén, azon terhes parantsolatban elkövetett erőszakos fáradozásomat mind titkon, mind nyilván bántam, és lindettem; örülök tehát, hogy az édes Hazánkot veszedelmeztető szélvésznek tsendesedésével néhai Felséges Urunknak Boldog Afzfzony Havának 28-dik napján költ, 's már mindenekkel közé tétetett ditsőséges vallás tétele, a' tántorított ujjiítások el-törlésével mind megvont Neveiket megadta, 's meg-elevenítette, mind pedig a' kormányt az 1780-ban gyakorlott lábra állítani igazságosan parantsolta. Mely szerint valamint hogy akkori kedvetlen munkánkot valójában Tornak állítottam, ugy itten mái napon lett megjelenésemnek tzeljät olly örvendetes Keresztelőnek tartom, 's vallom, mellyben a' nével együtt a' Nemes Széknek öröksége 's hatalma is meg-került; 's ohajtom lelkesítse örökös birtokában állandóul a' mennyei irgalom minden tökéletes jóra, kivált mái napon, mellyen régi törvényeinek 's szép szokásainak meg-elevenítésével arra kell törekednie, hogy magának olly Tisztviselő Elöljárókat válasszon szabad akaratya szerint, kiknek bölts, igaz, és tsendes vezérlése alatt tzelozott boldogságát elérhesse. Nem kitsin dolog ez T. Nemes Szék, 's nem olly könnyü,

nyü, a' mint arrol gyakori tapasztalásom szerint sokan vélekednek: Lélekben járó állapot ez, melyet ha különös emberi tekintetből, vagy szeretettől, vagy gyűlölséges haragtól megvakítottva megvetünk, az egész emberi társaságon, 's az egész Nemes Szék lakosain kegyetlenkedünk, 's hibás elzökzei vagyunk tsalhatatlan-szerentsétlenségünknek. Jó szivre, egyenes indulatra, szelid természetre, elmebéli értékre, és külső tekintetre kell függesztünk elménket, hogy a' választásban meg ne tsaljuk magunkat, 's olyanokra esék választásunk, kik tudnak, mernek, és akarnak; tudgyanak kormányozni, de szelidül, 's hatalmakot szeretettel mérfékellyék; Elöljárói szükséges Rangokat türhetlen göggel ne vesztegessék; Társalkodások mindeikkel legyen illendő, sem alaton, sem fenn-hézó; tudgyák a' Haza javát a' Királyhoz való hűséggel úgy egybe kaptsolni, hogy egyiket a' másiktól meg nem különböztetve, mind két részben héjánosoknak ne találtathassanak; könnyörüllyenek a' szegényeken, legyenek elnyomattatásokba pártfogásokra készek, 's ne tekintsék soha a' személyt, melynek dolga vagy baja eligazítására megkerestnek, hanem vizsgállyák-meg az ügyet, annak mivóltához képest, tegyék az igazság finormértékével meg-edgyező itileteket minden tétovázás, félelem, és kedvezés nélkül; bátorlodgyanak ki kelni az igazság mellett; halgatással ne nyögjék-el a' serény hamisságot; ne palástollyák a' rosszat, 's a' jót jutalom nélkül ne hadgyák; ne legyenek sem a' közjóra tzelozó, 's azt közelittő elzöközöknek, és módoknak illő fel-fedezésében némák, sem azoknak, ki keresésében restesek; ne tántorittassanak-meg különös haszontól az egyenes útnak követésében; se pedig a' közönséges jóra elintézett tökéletes ügyeket meg ne höjköltesse vagy atyafiság, vagy barátság; akarattyok szüntelen a' közboldogságra törekedgyék, mellynek kiki külön külön részese, ne lankalzza azt se a' szükséges munkától való únalom, se a' dolognak önként való folyamatott

engedő tunya puhaság. Ime T. Ns. Szék! rövid-
den le-abrázoltam, millyen ember kívántasék a'
gátra, ki ne csak oktatni, hanem jó példájával az
alatta valóit a' követésre is édesgetni tudgya: vis-
gállyuk-meg szorosán, ki érdemelye ezen tulajdon-
ságaira nézve hozzá hajló indulatunkat, 's proba
kövé téven el-intézett szándékunkat vigyázzunk,
ne hogy ez vagy amaz különös, 's nem köz-vég-
ből magunknak hizelkedő képzelődésektől el ragad-
tatva oly lépeft tegyünk, mellynek vízfza vonása
nehéz. Ugyan-is itten nem vagyunk a' magunk-é,
hanem a' Köz-társaság-é. Ennek épületes, 's ál-
landó szeglet követ velsük-meg ma, és ugy fogjuk
bizonyoson tapasztalni, hogy a' közönségnek iga-
zán használva, magunknak külön külön jól szol-
gáltunk. 's a' t.

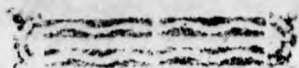
A' Nemes Magyar Nemzetnek Rágalmazóihoz.

Ez a' leg-nemesebb *Nemzet* 10 esztendeig siratta
árvaságát: annyi idők alatt véres gönyv-húllatások
hömpölyögtek minden napokon az igaz hazafiak-
nak el-epedett szemeikből. Nem eshetik-é hát már
ma fokkal keservelebben, midőn boldogságának a-
lig sugárlani kezdett fényét, az irigyeknek ezer 's meg
ezer rágalmazása, minden ki-gondolható módokon
homályosítani kívánnya? Üfőkös hazugságok ko-
holtatnak, vagy leg-alább némely különös szemel-
lyeknek gyengeségek hiresítettik-el, és az által az
egész *Nemzet* bélyegesítettik, vagy talám az a' fé-
lők által meg a' Fejedelem-is a' *Nemzet* ellen in-
gereltetik: holott a' *Nemzet*, Fejedelmének nagy
lelkében bizvan, a' felékről még nem-is álmodo-
zik 's niutsen is semmi oka réa. — Nem sajnál-
nak ebben a' reitben a' Magyar Ujjság leveleknek ír-
ói semmit inkább, minthogy az ő írásaikat, csak
Magyar Hazafiak olvassak, 's ez szerint némely
idegen nyelven Iróknak szemteleuségeiket meg-nem
tízolhattyak: mert el-hihetik azt, hogy külföldben
az ő idegen lelkeik-is mosatlan nem maradnak.

Igen jól vagyok, hogy éppen Hazánknak Anya városában *Budán* vagyok egy olyan jó lelkű *Német Ujjság-író*, a' kit, a' Magyar Nemzethez való szeretet ollykor ollykor réá vészen, szemtelen Iróknak szemtelenségeikért való érdemes meg-dorgálására. Hozzá való háládatosságnak okáért, és azért hogy láthassa minden, melly nagy szamárfülü hazugságoknak koholására-is réá mégyen az irigység: ide télszük szóról szóra az említett Ujjság-írónak, egy ezen hónapnak 12-dikén költ meg-jegyzését — így következik. „

„ Bátorrágot vettek magoknak némely kül-földi Levelek bizonyos időtől fogva, Magyar-ország iránt némely mocsokra fokadni; midőn ő rólla, vagy egészen hazug költeményeket beszélttenek, vagy leg-alább némely magános embereknek tseledeteket úgy hirdették-ki, mint az egész Nemzetét, és igen tsűf szinekkel festették-le. Nem itéllyük méltónak lenni, hogy az efféléknek meg-táfolására le botsátkozzunk: mert ezeket úgy-is minden láttya ellenkezőképpen lenni. Az ollyan hír pedig, a' mellyet egy úgy nevezett *Grézi Paraszt Ujjság* tett közönségesé a' 34-dik szám alatt, ilyen-képpen „ *Debretzenből írják a' Privát Levelek Apr. 21 dikén, hogy ezen népes M. városban 30 ezer darab Pruszsus fegyverek, és ugyan annyi kardok tanáltattanak legyen, mellyeknek egy része ezen napokban Péterváradra érkezett. Nem kevesebbé igaz az-is, hogy ugyan Magyar-országra 6 Millio Pruszsus pénz küldtetett: és most azon vagynak, hogy ezen pénz azokban a' városokban, mellyekben le-tétetett, fel-kerestessék. Debretzenben, vagy pedig annak környékében, már tizen az elsőbkek közzül, kik Pruszsus kézre kovátsoltanak, el-fogattanak: különösen pedig ezen summa nem kész pénzül, hanem Bankó-tzedulákban és Vexel-levelekben fogott volna járni* „ — Az illyen hír, így szól tovább a' *Budai Ujjság-író*, nem tsak meg-táfoltatált, hanem gyűlölséggel való meg-vettetéft érdemel. A' millyen kevélsé foghattya-meg azt az ember, hogy 30-ezer

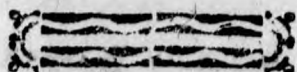
legy.

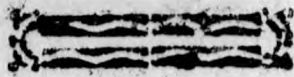
fegyver Pruszziából *Debretzenbe* hozattathassék észre vehetetlenül: éppen olyan kevésbe lehet által látni azt is, hogy miképpen botsáttathassék, egy ilyen leg-hamissabb hazugságnak műhelyében koholtatott meg-bántó hír Ujjság-levéiben, mely meg vizsgáltság alá vagyon vettette, világ eleébe, és a melly után ezen hirt más közönséges Levelek is, mint p. o. *Minden Europai* ujjságoknak lummája, a *Bétsi Mindennapi level's* a t. közönségesen ki irtanak.

A' Tseh és Morva-orzági, ugy a' Gallitziai Sergeinkről egyebet az elébb és hátrább való mozdulásoknál nem hallunk. — A' Német-orzági Fejedelmek leg nagyobb nyughatatlanság alá vagyon rekelztetve. Nemellyik a' Pruszszusai Szeretné tartani; de még máig is el nem felejtődött a' nép között a' 7 éltendő háboruban szolgált *Pandurok* nak pardont adni nem tudó kegyetlen bajulása. Málók ismét az Ausriai Udvar mellé adnák jó szivel magokat, de rettegnek az ezer fejű Pruszszus Politikától. Leg szerentséfebbnek tartya magát az, a' melyiknek hűvése olyan, hogy könnyen maradhat edgyik részre sem hajlónak, vagy *Neutrálistának*. A' *Saxoniai* Váloztó Fejedelemtől azt mondják, hogy készül hazul, még pedig ha tsak a' tsupa beszédnek hinni lehet Tseh-ország-felé, és annyira mondatik *Neutrálistának* lenni, hogy azt fogna egyenesen a' Pruszszus és Ausriai Udvarok között ellenségének ismérni, a' mellyik előbbször a' *Saxoniai* földre lépnék. — Prágából írják, hogy a' *Pruszszus* és a' *Mi* Udvarunk között, olly egyezés volna munkában, melly szerint ha tsak ugyan ki tanálná magát ütni a' hadakozás, minden kereskedésre és gazdaságra tartozó helyek, Fabrikák, Fejértők, Feltők, Nyomtató műhelyek, sőt minden városok és faluk is, mellyekben Kereskedők laknak, a' pusztítás 'sátztöltés 's több a' fele ellenséges nyomorgattatástól meg-kiméltessenek. Ez így a' legkeresztényebb hadakozás fogna lenni: de nagy reménységün: vagyon, hogy semmi sem lézen belölle egyéb, hanem egy közönséges békeség.

Költ Bétsben 21-dik Májusban 1790.

Pünkösti Ujságok.

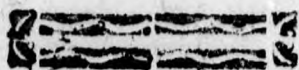
Austria. — Még minden napokon érkeznek az ujj hírek ezen fő Hertzegségből, melly nagy tisztelettel és szeretettel fogadtatott légyen ennek minden helylységeiben, az egészsz Királyi Familia. Az Ausztriai *Lombárdiának* fő Kormányzója fő Hertzeg *Ferdinánd* és az Hertzeg *Aszszony*, *Mántudig* mentenek előre, az hol a' folyó hónapnak 4-dikén az ifju Hertzegeket, 7-dikén pedig a' Királynét is az ifju Hertzeg Aszszonyokkal edgyütt bé fogadván, es Királyi módon látván, más nap útnak botsátolák. *Ferentz* fő Hertzeg a' *Muhr* vize mellett levő *Brukk* Várofsában tisztelte F. Királyné Annyát es H. Véreit, és attól fogva kísérte *Laxenburgon* keresztül, *Bétsig*. — Ö Felsége, az ifju fő Hertzegek mellé, 3 ujj Kamarás Urakat, azok között pedig Gr. *Eszterházi* Imre ö Nagyságának az esmeretes Húszár Regiment Tulajdonosának 's *Veszprém* Vármegye fő Ispányának Fiját, Gr. *Eszterházi* Jolef Urat, 3000 for. fizetéssel rendelte; kinek valamint lakása az Udvarban, ugy asztala-is a' nagyobb Hertzegekkel együtt; ö Felségénél vagyon. *Bukorestből* ezeket írják. Hertzeg *Koburg* az itt fekvő hadi néppel, Májusnak 8 dikán szállott ki a' mezőre a' *Mavrojényi* szép nyári épülete mellé; az hol Felséges II dik *Leopoldhoz* tartozó homágiunokat le tettek. Ugyan ezen hónapnak 20-dikán pedig *Orsova* egyezés által lett meg-vételéért is a' Hertzeg *Koburg* pompás palotájában Sz. Mife tartatott sűrű ágyú es apróbb puska lövöldözések között. Ezen Várnak környékén vigyázó vitézeink; már *Viddin* fele el-nyomultanak: *Brajla*-is körül vétetett; es ott vagyon ama híres Orosz Vezér Gr. *Suvarov*-is. — A' melly sereg *Koburg* alatt *Gyursov* alá nyomúlt, annak egyik szárnyát F. M. L. Báró *Splényi* Gábor; a' másikat pedig Gen. *Karajtzai* fogják kormányozni.

Midőn Marsra készülnének N. *Barkó* vitézei, azon N. seregnek Táborig Káplánnya T. *Török* Krisztof Ur, hathatós sziveket gyúllasztó beszédet mondott, 's meg-mutatta nékik: hogy az Isten ditsősége, a' Felséges Királyunkhoz való kötelesség, az édes Hazához való szeretet, és tulajdon örökös nevek kívánniak, hogy valamint eddig, ugy ez után-is vitézi módon hartzollyanak.

Két jeles ujítás történt most nem régiben Ns. *Barkó* Regementtyében: 1-ső. A' Tiszt Urak, kik ez előtt kalapot hordoztak, most a' N. Regement Uniformísa-szerint zöld tsákót, fekete tollal; parádében pedig kótság tollal fognak viselni: mind azért hogy az ellenségtől olly könnyen mind ez előtt meg-ne ismértessenek, mind azért hogy a' Húszárokat nem kalap, hanem Tsákó illeti. 2-dik: Mivel a' köz-katonák, a' karabinnak, sem ütközetben sem máskor hasznát nem vehették, sőt nagy alkalmatlanságokra vólt nékik, azért ezen haszontalan teréhtől meg-menekedtek, és csak az egy pár pifoly marad-meg nállók, mellyeket munkákon vagy vigyázaton bal oldalokon fogják hordozni, máskor pedig a' szokott helyen tartani. Mind a' két ujítást köszönheti a' N. Reg. elsőben Hertzeg *Koburnak*, a' *ki-is különös szeretettel viseltetik a' Magyarokhoz, a' minthogy a' nyelvet-is alkalmasint érti, és beszéli.* 2-szor köszönheti, a' mostani ujj Regement Komendánsának Obester *Quietovszkinak.*

Ugy láttzik mintha a' Porta nem akarná magát csak a' Pruszszus óltalomra bizni: minden felől jönnek a' hírek, hogy egészsz erővel nyomúl

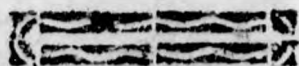

Jussuf Basa a' Nagy Vezér a' szélek-felé; leg-nagyobb erejét pedig a' *Timok* vize körül táborozó seregeinkre fordította, az hová szemöllyesen 60-ezeret vezérel. — A' Bétsi Közönség már 14 napja, hogy valamelly véres ütközetről beszéll, melly a' *H. Koburg*, *Potemkin*, és a' Nagy Vezér népe között esett volna. Mi ez iránt nagyon kételkedünk.

Frantzia-ország. — A' Frantziáknak fényleni kezdett napjok, ismét homájosodik, mellynek fundamentdmát a' Papi Rendnek meg-bolygatása vetette meg. — Az *Anglus* és *Spanyol* Udvarok között a' leg keményebb tűz vagon gyúladó félben. Tudjuk hogy nem régiben, az *Északi Amerikai* tengeren a' *Kaliforniai* partokhoz nem meszíze, egy alkalmatossággal 2 hajókat, mászor ismét annyit a' Spanyolok, bizonyos *Anglus* Kereskedőktől el-vetenek. Ezen hajókat ugyan, a' *Mexikoi* Vitze Kormányozó annakutánna el-botsátotta; de tsak ugyan ugy ölzve szövődött és fonódott az ólta ezen dolog (mellyet a' jövő Kurir fog bővebben elé-beszélleni) hogy ezen 2 tengeri Hatalmafságok között tsuda ha rövid idő alatt igen kemény tengeri tsata nem fogja ki-ütni magát.

Hazánkot illető dolgok.

A' *K. Hellytartó Tanátsnak* Májusnak 7. dikén költ Rendelése szerint, a' *Pesti* Univerfitásnál, el-kellett ezen hónapnak végével az esztendei tanulásnak, a' szokott meg vizsgáltafokkal edgyütt, végezödni. Ugyan ezen Rendelés szerint, a' jövő esztendőben *Novembernek* elején fog a' tanulás ezen Univerfitásnál el-kezdödni, az hol ezentul az *Seb-orvaslási* tanító Professorok a' magok tanitafokat, rész-szerint *Deák*, rész-szerint pedig *Magyar* nyelven fogják tenni.

K Ö N N Y V - Ö Z Ö N

az az:

**Ama' Virtusaiival maga Nevének Tzedrus oszlopat
érdemlett Felséges Királynak, Második *Josef*
nek meg-firatása. — — *Misköltz* 19-dik Már-
tzius. — — — *Nagy Ferentz.***

**Sirj Magyarom! Véred' fedező Fejedelmi Vezéred'
Élete meg-rövidült; föld vala teste, ki-dült.**

Josefedért, vizben le-merült szemed' árja, sok ízben
Habbal omoljon elé szád' üres árka felé.

Jajra ki nyisd szádat, keseregd zokogással Atyádat,
Vizbe legyék ajakad, hajtsd szomorura nyakad.
Fusson öröm töled, 's az égész Europa felőled!

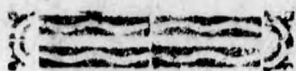
El-hiszi, sirsz igazán 's gyász ván ez árva Hazán.
Nintsen Atyád édes Magyarom! bizonyára negédes
Gög a' Halálba vagyon: mért lövi nyíllal agyon.
Melly idején meg-hólt, de hamar bé-fedezte po-
ros bóit!

Gyors szekérébe futott napja fetétre jutott.
Virtusait tarták szem előtt az Egek, 's nem akarták
Hogy mi velünk azokat Lelke közölje sokat.
Terhek' alá szállott Feje, Válla helyébe' meg állott:
Már bajait le-tevék rólla, kezekre vevék.

Fáradozásának kebelekkbe' jutalmat adának,
Sár Koronája helyén más van az égbe fején. —
Sirj Haza! nints terhet viselőd, magadat le-teperhet;
Meg kevesült az erő, nem vagy emelni merő.

Josef, erős Atláért követett, soha hatra hanyatláért
Nem tudá látni, ha szált rá baj, alatta meg-ált.
Élete folytában ezt hányta vetette magában;
Mint sokalittsa javunk; valja-meg a' mi szavunk.
Ugy Izereté népét, valamint tsak ugyan maga képét,
Kész vala síroi jaján Szive segite baján.

Mennyi szegénységgel teve jól, bizonyitom az Éggel;
Szóljatok oh kegyelem' részeli rendre velem!
Mig üle Székében, ki-nyitott Fejedelmi fülében
Oh! de sok el-hagyatott árva nyögése hatott!

Arva tehát búsúly, lehet életeden szomorú Súly,
Nints az Atyád veled, el-zárta halotti fedel.
Ő maga vólt néked bajaidba' szabad menedéked,
Bús ügyeden könyörült, szive javadnak örült.
Öt keseregő Vallás, Szeretet, Tudománybéli-Hallás,
Oskola, Türedelem írjatok edgybe velem!
Búra le-hajtsátok fejetek; mivel a' ki reátok
Gondot tarta nagyon, meg-hala, vége vagyon.
Ugy szeretett végig titeket, hogy ugyan tsak az édig
Szivvel emelni akart, két Sasi szárnya takart.
Tsak gyarapítástok vala tzélja 's a' helyre hozástok:
Értetek izzadozott, míg igaz útra hozott.
Látta-is azt mind ég, mind föld, mire tzéloza
mindég;

Mint mi javunk' nevelő bölts Atya, ment-is elő.
Tzedrus örök Táblát neve érdemel (a' ki tovább lát
Mint maga, és ehez ért valja-ki jól) tsak ezért:
Négy különös Vallást kötözött Szeretetre, javallást
Igy teve: mind elegyes légyen az, a' mi kegyes.
Türedelem! szitstsad-ki tüzed' közepét bizonyítsad;
A' szeretet' mutatott lángja, de megszűze hatott.
Mennyi kemény Szivet meg-emészte; sok emberi
mívet

Tett hamuvá szaporán, szélnek ereszte korán!
A' Szeretetlenység, az a' hajdani rút ldegenség,
El-vesze *Joséf* alatt, szám-ki-vetésbe szaladt.
Ember az Emberrel a' Hitért ki-kötött vala perrel;
Ebbe se törjük agyúnk, tsendes akolba vagyúnk!
Boldog időt látunk, mivel a' ki kegyes, mi ba-
rátúnk!

Emberi kéz nem öl-el, kergete; már meg-ölel!
Mind ezeket véghez vivé maga *Joséf*, az éghez
Lelke nagyon ragadott, 's az fegedelmet adott.
Mint maga választott Hivének ajánla malasztot,
És néki dolga felől nyújta tanátsot elől
Támogatá Testét, nem akarta siralmas el-estét,
Hogy mi velünk bajokat türne, ki-álna sokat.
Edgy tsupa sár Hajlék, soha jobbra se' balra se'
hajlék,
Vólt e' Hazába szemes, Lelke felette nemes.

Már oda van, meg-hólt; noha bölts Fejedelmi Ki-
rály vólt,

Élete' meg-szomorúlt napja, fetétbe borúlt.

Öt soha nem látjuk! ha tehát örök útra bocsátjuk;

Hagyjuk el ösztönözött bús szemek' árja között.

Drága nevét írjuk szívünkre, szemünk' ha ki-sírjuk:

Hajla Kegyelme felénk; velsük örökre belénk.

Tsókol azért szájunk, mi szerelmes elébbi Királyunk,

Érted özönbe leszünk, gyászt mi magunkra ve-
szünk

Tested ugyan töllünk nyugalomra tevődik előllünk.

Virtusaid fora, kéz nagy Neved' oszlopa lesz

Irva belénk lészel, soha hired ugyan nem enyész-el

Hóltig-is emlegetünk, semmibe rád se vetünk.

Légyen igen lágyon feküvésed azon poros ágyon

Mellyre Halál feketett, hogy kebelébe vetett.

Josef Atyánk már menj! — de helyetted ugyan kit
ád a' Menny

Ez szaporitja jajunk', már ki segíti bajunk?

Az LEOPOLD léssen, kit az Ég maga Székibe
tészen

Mint Fejedelmi Vezért; gyászos ügyünkhöz Ez ért.

Léssen Ez Oltalmunk, nagy öröme tseréli liral-
munk,

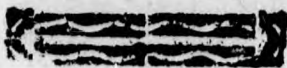
Léssen Atyánk 's egyebünk, Ő köti-bé mi sebünk.

Mond Magyar ezt: légyen nyugodalma ha Székibe
mégyen!

Aldja-meg így szavad Őt: élyen igen sok időt!!!

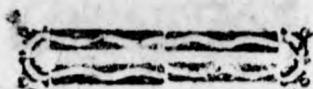
A' Patakfalvi Ördögnek Historidja.

Sz. Udvarhely 12-dik Máj. — Mártziusnak 9-
dik nadján ki-hirélödvén, hogy az irt faluban egy
köz-rendü szabad Székely házában Ördögök kvar-
télyoznak, ennek látására az köz nép szakadatlan
jelent, és láttatott hogy követs, ló-ganéj, éget tsont,
a' nélkül hogy ki által, szüntelen hanyatik azon
házban; a' házbéli Gazdaszszony beszéli szomorú-
an: hogy az ő házában egy gonosz Oláh, valami
kis pénz el-vetésével két ördögöt hagyott, mel-
lyek

lyek kitsin még ártatlanság állapottyában Leánykájától ottan ottan látatnak, az edgyik szederjes Német kaputhan, a' másik Török ruhában, mind a' kettő ki-fodrott bajuszszal, farkantjus tsizmában, lábok szárai olyanak vólnának mind a' lúdnak, láb fejei mint a' lónak kerekök; a' kis Leányka-is ezent vallya, sött ábrázattyának 's egész testének különös állásban való helylyhetésével bizonyítani láttatik. A' nép meg-rémül, könyörögnek, a' Sz. erekjék oda hozatnak, de arra sem tekintvén az ördögök, a' vivőnek szemeit fővénnel eltöltik, és kövekkel meg-hajgálják. Így folyván a' dolog 5 napokig, annak hiteles vólta annyira gyarapodott, hogy már azon Hellységben akkor jelen lévő Nemes Uraságok sem kételkedvén semmit-is benne, gondolkodni kezdettek miként lehetne azon ördögököt onnan el-idézni. E' szerint a' Vármegye T. Officiolátusának bé-jelentetik, 's azon történet fok erősségekkel bizonyitattik. Sőt a' Vármegyebéliektől, ottan gyakran történni szokott külömbb külömbb ilyen színü példákkal világositattik, kik közül egy bizonyos *Be — G — Ur* nyilván tagadta hogy ördögök vólnának, hanem mostanság meghalálozott valamelly nagy Lelkek, kik sohuvá bé nem botsátatván, kéntelenek ezen látható Világban imitt amott széllyel keringeni.

Így lévén a' dolog, az Officiolátus jónak látta a' fontolatlan bal vélekedések további akadállyára nézve valóságos ki-kerestetését; e' végre a' 2-dik V. Ispány Ur, és több tagjai az Officiolátusnak a' két Ref. Professor Urak, a' két Oskolabéli Ifjuság a' Város nagy része, Szolga Birák, Vármegye Kapitánya katonáival együtt, ki mentek az említett faluba, és az nap után következő éjtszaka, az ördögségnek valóságos mivólta ki-tanáltatódott, és az ördög (melly a' Ház Gazdászonyából állott, árestáltatott. — Kérdésre vonatván, maga-is meg-vallotta, hogy a' kő és egyéb hányásokat maga és gyermekei tették, melly által az ördög hirt azért inditották, hogy Férje öreg Attyát jó lakó

kó házától el-ijesztek, és az ház egészen nekik maradjon. — Ezért 24 órai áreftom után tettett az N. Officiolátusnak ezen Patakfalvi ördögöt, a' nyughatatlanúl váró közönség látására ki-botsáttani, kinek fejére egy igen ujjmódi hosszú Kakas tollakkal ki-rakott ördög forma sapka, vagy is *kanszvurst* forma süveg tétetett, és így a' Város utzáin meg hordoztatván kéntelenített mindenütt maga ki-kiáltani, hogy ő a' *Patakfalvi Ördög*.

Kassa 2-dik *Máy*. — Minekutánna az 28-dik Januáriusban költ Felséges parantsolatnak ereje mellett, ezen Városnak Magisztrátusa, és a' községbeliek, magokat az elébbeni lábra helyre állittattaknak lenni értették, úgy gondolkodtak, hogy a' régi, akár jó akár rossz, mind jóvá lesz és talpra áll, 's ezért-is, többnyire az olyanok kik eredeteket és Familiájokat meg-nevezni-is szégyenlenék, az eddig csak szinből 's kéntelenségből mutatott Vallásbéli türelmet ki-irtván, azon munkálkodtak, hogy hová hamarébb Szék ujjitás tartatván, minden Protestánsokat, a' Hivatalokból ki-veessenek 's ki-rekeszszenek.

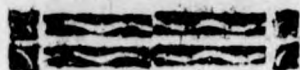
De mivel szerentsétlenségekre, a' Felséges Kir. Helytartó Tanátsnak bölts előre való látásából, Méltóságos Báró *Vétsey* Miklos Camerális Adminisztrátor Ur az meg-efendő Szék-ujjitásnak végbenvitelére Commissáriusúl rendeltetett, a' mit akartak el-nem érhatték, noha minden módot el-követtek. Mer elő szedvén holmi régi, és a' Protestánsok ellen költ parantsolatokat, azokat az említett Commissárius eleiben terjesztettek, olly vakmerő jelen-

tés-

téssel, hogy ők magokat azoknak értelméhez akar-
nák alkalmaztatni, és semmi-féle Hivatalt Protes-
tánsnak viselni nem engednének; de itt-is nevezett
Commissarius Ur, a' ki azon kívül, hogy kérések-
kel ellenkező parantsolatot vett, egy igaz Lelkü,
az embert nem Vallásáért, vagy személyéért, ha-
nem érdeméért szerető igaz Magyar vér, fel-tett
kivánságoknak leg-kisebben-is helyet nem adott,
's azon kívül sokan a' Katholikus Polgárok között
is szándékoknak ellent mondottnak.

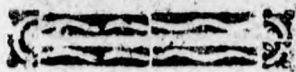
Látván azért amazok, hogy szándékok nem tel-
lyesedik, a' Szék ujittást, mellyet ez előtt nyakra
főre sürgettek, a' jövő Ujj - esztendő napjára el-
halasztották. Oh szerentsétlen *Egész!* mellynek illy
ki-vető részei-is vagynak. Bezzeg hijjába hallották
ezek amaz nagy méltóságú Báró *Ortzy László* Ur
ő Excellentiájának ezen Ns. Abaúj vármegye Fő-
ispánnyanak az egyességre intő és serkengető drá-
ga szavait, kinek Kormányá alatt tartatott említett
Vármegye Építő-székin 23 Katholikus és 18 Protes-
tánfok lettenek Tisztekké. Melly ekképpen történt
dolgot bizodalmas jó Uramnak a' végre kívántam
tudtára adni, hogy ki-botsátandó Levelében az
illy motskos mosdókat hasonló Keszkenővel meg-
törölgetni, 's az által a' közönséges egyességet,
mint az Ország boldogságának egy leg-szükségesebb
fundamentomát meg-erősíteni ne terheltesen.

M. Vásárhelly 18-dik Máj. — Igen szép vá-
losz adatott itt nem meszse ki, egy Szász faluban
nevét bizonyos okokra nézve most el-halgatom. Az
egészsz dolog így folyt: a' fennebb említett falu-
ban

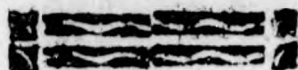
ban bőzönséges edgyezésből egy Mészárosfot fogadnak a' falu számára, a' ki minden héten egy Marhát vágjon: a' Mészáros kötelelségit folytatta, de kevés Szász vévén a' szokás-szerint a' húft, el-nem adhatta az egészsz marhát egy héten, hanem más hétre-is meg-tartotta, de az idő melegedni kezdvén, a' hús bűdösödni kezdett; tehát instál a' falú Elsőinek, hogy ereszszék el, mivel ő ezután kárba marad, a' húft szagja miatt el-nem adhatván. A' falu Esze ilyen valóft ad: Meg-engedtetik a' Supplicánsnak az idő melegülése miatt, hogy ezután csak fél marhát vágjon egy héten: ez-is szép resolutzio vólt: — — Tegnap egy Koronkai Czigány felesége innen haza-felé menvén, egy Sertés a' Városi tsordából el-akart véle szökni *Koronkába*, de a' Pásztor észre vévén, hogy a' Sertés de'sertálni akar, nem hagyta, hanem el-fogta, és a' Czigán-nét is bé-kisérté a' Magisztrátushoz: a' hol midőn kérdőre vonatott vólna, hogy miért akarta a' Sertést el-lopni, azt felelte: ő, tudja az Isten, soha se lopott, 's akkor-is csak ugy kísérté a' Sertés ötét, pedig eleget üzte vizsgálja. De a' dolog ki-került, hogy a' Czigánné mind kenyeret húllatott, a' melynek a' nyomán ugy ment osztán a' Sertés utánna. Már gondolom, hogy meg-fogják néki parantsolni, hogy mászszor ha észre veszi, hogy vele akar szökni a' Sertés, adjon hirt, hogy meg-ne engedjék néki el-szökni.

A Tokai ijesztőfő. — Egy bizonyos Szöllős Gazdá sokat veteményezett az ő Szöllei allyában, ja' hol hogy a' madarak kárt ne tegyenek, fel-akasztott

minden-féle Afzszonyi rongyokkal meg-rakott reves tőkét ijesztőnek, eztet meg-látván a' másik, el-hirekte a' Városban, hogy egy Világ szép Afzszonyia nevezetű, *Koplató* nevű Körtsmában *Esaplárosné*, a' ki más Legénnyel ennek-előtte egy-hónappal el-szökött vólt, magát-fel akasztotta, azért, hogy az Ura nem akarta többé magához fogadni, ennek az akasztó-fán függése végett sokan csak hamar sokann ki-szaladának, kik midőn az fel-akasztott tőkénél egyebet nem találtak, szégyenletekbe visszajövén, bizonyosnak állították a' dolgot, erre való nézve, minthogy nagyon sajnálták ezen hires Afzszonyt, még többen kotsikkal-is ki-menének szemlélésére; de fel-sültek — úgy, hogy még az apró gyermekek-is csoportosan öszve-gyűlvén sippal, dobbal tsúfollják az ilyen ujjság o-hajtó nézőket. — Ezen történetet egész Hegy allya el-hízi.

Szigetről, Máramaros Vármegyéből 13-dik Máj. — Méltóságos Hallerkői *Haller* Josef Ur ő Excel-lentziája, ezen hón. 5-dikén érkezett hozzánk szeren-tsésen; igen szép számú sok lovalságtól kísértetve. Hatodikán ültetett Fő-Ispányi Székében, M. *Pogány* Lajos Ur, N. *Bereg* Vármegyei Adminisztrátor által, ki-mondhatatlan nagy öröm, és vig kiáltások között. Hetedikén Nemes *Szathmár*, *Bereg* és *Ugotsa* Vármegyék, érdemes ki-rendeltyeinek jelen létebben, következendőképpen esett-meg az ujj Tisztoknek választása. — Ordinárius Vice Ispány lett *Pogány* Farkas Ref. Substitutus V. Ispány, *Szaplonczai* Josef Kath. — Ord. Notárius, *Móritz* István Ref. — Első V. Notárius, *Pogány* Péter Ref. Má-

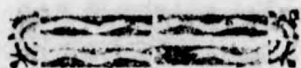

ban bőzönséges edgyezésből egy Mészáros fogadnak a' falu számára, a' ki minden héten egy Marhát vágjon: a' Mészáros kötelességit folytatta, de kevés Szász vévén a' szokás-szerint a' húst, el-nem adhatta az egész marhát egy héten, hanem más hétre-is meg-tartotta, de az idő melegedni kezdvén, a' hús büdösödni kezdett; tehát instál a' falú Elsőinek, hogy eresszék el, mivel ő ezután kárba marad, a' húst szaga miatt el-nem adhatván. A' falu Elze ilyen valózt ad: Meg-engedtetik a' Supplicánsnak az idő melegülése miatt, hogy ezután csak fél marhát vágjon egy héten: ez-is szép resolutzio vólt: — — Tegnap egy Koronkai Czigány felesége innen haza-felé menvén, egy Sertés a' Városi tsordából el-akart véle szökni *Koronkába*, de a' Pásztor észre vévén, hogy a' Sertés de'sertálni akar, nem hagyta, hanem el-fogta, és a' Czigánét is bé-kisérté a' Magisztrátushoz: a' hol midőn kérdőre vonatott volna, hogy miért akarta a' Sertést el-lopni, azt felelte: ő, tudja az Isten, soha se lopott, 's akkor-is csak ugy kísérté a' Sertés ötét, pedig eleget üzte vissza. De a' dolog ki-került, hogy a' Czigánné mind kenyeret hullatott, a' melynek a' nyomán ugy ment osztán a' Sertés utánna. Már gondolom, hogy meg-fogják néki parantsolni, hogy mászszor ha észre veszi, hogy vele akar szökni a' Sertés, adjon hirt, hogy meg-ne engedjék néki el-szökni.

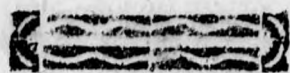
A Tokai újsztőről. — Egy bizonyos Szöllős Gazda sokat veteményezett az ő Szöllei allyában, ja' hol hogy a' madarak kárt ne tegyenek, fel-akasztott

minden-féle Afzszonyi rongyokkal meg-rakott reves tőkét ijesztőnek, eztet meg-látván a' másik, el-hirekte a' Városban, hogy egy Világ szép Afzszonyia nevezetű, *Koplató* nevű Körtsmában Csaplárosné, a' ki más Legénnyel ennek-előtte egy hó-nappal el-szökött vólt, magát-fel akasztotta, azért, hogy az Ura nem akarta többé magához fogadni, ennek az akasztó-fán függése végett sokan csak hamar sokann ki-szaladának, kik midőn az fel-akasztott tőkénél egyebet nem találtak, szégyenletekbe vissza jöven, bizonyosnak állították a' dolgot, erre való nézve, minthogy nagyon sajnálták ezen hires Afzszonyt, még többen kotsikkal-is ki-menének szemlélésére; de fel-sültek — ugy, hogy még az apró gyermekek-is csoportosan öszve-gyülvén sippal, dobbal tsúfollyák az ilyen ujjság o-hajtó nézőket. — Ezen történetet egész Hegy allya el-hízi.

Szigetről, Máramaros Vármegyéből 13-dik Máj.
— Méltóságos Hallerkői *Haller* Josef Ur ő Excel-lentziája, ezen hón. 5-dikén érkezett hozzánk szeren-tsésen; igen szép számú sok lovalságtól kísértetve. Hatodikán ültettetett Fő-Ispányi Székében, M. *Pogány* Lajos Ur, N. *Bereg* Vármegyei Adminisztrátor által, ki-mondhatatlan nagy öröm, és vig kiáltások között. Hetedikén Nemes *Szathmár*, *Bereg* és *Ugozsa* Vármegyék, érdemes ki-rendeltyeinek jelen létekben, következőképpen esett-meg az ujj Tisz-toknek választása. — Ordinárius Vice Ispány lett *Pogány* Farkas Ref. Substitutus V. Ispány, *Szaplon-tzai* Josef Kath. — Ord. Notárius, *Móritz* István Ref. — Első V. Notárius, *Pogány* Péter Ref. Má-

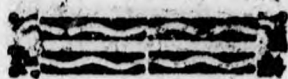
sodik V. Notárius, *Biró Joákim* Kath. — Generális Perceptor, *Hatfaludi Pál* Kath. V. Perceptor, *Darvay Gedeon* Ref. — Pártikuláris Perceptorok: *Drágus János* Kath. *Igyártó Mihály* Ref. *Moritz Imre* Ref. Exactor rationum, *Pogány József* Kath. — Fő Szolga-Birák: *Szaplontzay László*, Görög Vallásu. *Rednik István* Kath. *Réti Mihály* Refor. *Pogány Gáspár* Ref. *Kiss János* Görög vallásu. — V. Szolga-Birák: *Dunka Farkas* Görög vall. *Jódi László* Görög vall. *Budai Imre* Kath. *Csonka János* Görög vall. *Horváth László* Ref. *Markotsányi Ferentz* Ref. *Darvay Gábor* Ref. — Ord. Fiskális, *Vasádi György* Reform. V. Fiskális, *Mánn István* Görög vall. — Esküttek: *Szaplontzay István* Görög vall. *Gyenge József* Kath. *Petrovay Jonás* Görög vall. *Kudrits Mihály* Görög vall. *Vajda Gábor*, Görög vall. *Barna Antal* Kath. *Majos László* Ref. *Pojovits Miklos* Görög vall. *Sztán Mihály* Görög vall. *Markotsányi Imre* Ref. *Liptsey Ferentz* Görög vall. *Raksányi Sámuel* Reform. *Markotsányi László* Ref. — Regisztrátor: *Vanhay Mihály* Kath. — Commissárius: *Váradi Adám* Ref. — Tizedikben dél-után méltóztatott a' Kegyelmes Fő-Ispány Oskoláink látogatására magát megalázni; úgy tett minden vidám ortza mutatásából, hogy telyes elégséggel lépte-meg az Ifjuság serénykedése. Tizenegyedikben korán töllünk Béts felé vette útyát. Szokatlan örömet ezen Nemes Megyének az alázta-meg egész a' föld-gyomráig, hogy T. és nagy érdemü *Szaplontzay Pál*; Megyéknék volt hajdani V. Ispánya; éppen akkor költözött az örök-ké tartóságra; mikor mások őtet szép méltóságra emelni készek voltak.

Kalló 14-dik Máj. — Ezen hónapnak 10-dik napján itten ezen T. Nemes Szabolts Vármegyében Fő-Ispány *Sztáray* Mihály ő Nagysága Præsidiuma alatt Epitő-szék, vagy-is Restauratio tartatván, megjegyzésre méltó; hogy a' régi Magistrátusok közzül egy V. Szolga-Birótska sem maradott - meg a' maga helyyén; az ujjonan fel-állított Magistrátusok nevei tehát e' képpen következnek; ugymint: — Első V. Ispány *Szatmáry Király* Josef Ur Református, a' ki Ungvár Vármegyében-is el-választott első V. Ispánynak, Második V. Ispány *Vajai Ibranyi Farkas* Ur Catholicus, a' ki ugyan a' Státusoknak nagyobb részi votumával elsőnek választott; de Ifjuságát tekintvén önként által engedte az elsőséget; noha azon-is két óráig tartott lármája a' Státusoknak alig tudott le-tsendesíttetni; hat-szor-is fel-kiáltott, hogy ő az elsőséget által-engedi, 's annyiszor *Szatmáry* Urra való kéz mutatással-is jelentette azt, de hafzontalan vólt mind addig, mig maga személlyesen a' nép közzé nem ment, és nem tsendesítette, 's magát ki nem jelentette, hogy ő az elsőséget amaz előtt fel-nem vé-szi ifjabb lévén; ezen fiatal, de betsülhetetlen tudományu, szorgalmatofságú, 's hazájához hasonlithatatlan buzgosággal víleltető Urnak tulajdonithat ezen Vidék, és környék leg-többet, szabadsága ennyi időre-is visszsa térítésében. Ez munkálódott fáradozott, nem tsak ezen Nemes Vármegye résziről a' szabadság visszsa térítése iránt a' Repræsentátiok körül, de az itt körül belől való Vármegyékbélieket

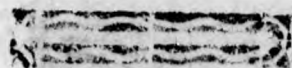

ket-is fáradhatatlan szorgalmatósággal ösztönözte, az egygyet értésre, segitette a' nagy Lelküségekben, és a' Hazafiúságot azokban is, a' kikben már hamva-is alig találtatott jó példájával, tselekedeti vel beléjek önteni leg-nagyobb kötelességének esméri: — Első vagy - is Fő-Notárius, *Vajai Ibrány* Miklós Kath. az említett V. Ispánynak testvére, 's mind ketten Ifju Legények, és nagy Lelkü Hazafiak, hasonló három testvéreikkel együtt. Második Notárius, *Osváth Lajos* Ref. 3-dik *Kallay Lajos* Kath. — Fő-Szolga-Birák: *Lövey Gergely* Ref. *Geneszy Lajos* Ref. *Komjathi Mihály* Kath. *Zoltán István* Ref. — V. Szolga Birák: *Barcsy Dániel* Ref. *Kruesay Károly* Kath. *Kallay János* Kath. *Jármy Abraham* Ref. *Dejcs Mihály* Ref. *Jósa Károly* Ref. *Erős Gábor* Kath. *Szűmegy Adám* Ref. — Esküttek: *Somjodai László* Ref. *Ormos Antal* Ref. *Marso Mihály* Kath. *Gulátsi Sámuel* Ref. *Vinkler László* Kath. *Szűcs János* Ref. *Pap János* Ref. *Olasz Antal* Kath. *Rätz Sigmund* Reform. *Szegedi Mihály* Ref. *Jarmy Gedeon* Ref. *Gátsay János* Ref. — Van még ezeken kívül a' Négy Járásban 8 Comissarius, azok is mind Reformátusok; mellyből meg-tettzik, hogy itten az egyenlőségre nem nagy vigyázat volt ez előtt: még mig a' Reformáta Religio tsak tollerata volt itten ezen Nemes Megyében a' Katholicus Státus mindenkor megtartotta a' Magistrátusi Választásban az egyenlőséget, és arra nagyon-is vigyázott, hogy az felebaráti Szeretetet azzal-is meg-bizonyíthassa; de ime vizsgálta adta most a' költsönt a' más rész nékie, mert alig hagyott az egész Magistrátusban, melly 48 Individumból áll 13-mat béiktatni; azokban-is nem arra vigyázott itt a' Státus, hogy alkalmas Subjectumé az Candidáns? hanem mitsoda vallású. Igaz ugyan, hogy itten felefebben vannak a' Protestánsok valamivel, de ha lokkal erősebbek volnának-is, még is az felebaráti Szeretetet meg-vetni nem kellene tanulhatnának, és példát vehetnének, azon Vármegyékből; a' kikben ámbár igen gyengék

gék légyenek-is a' Protestánfok, de az egyenlőség-re a' Katholikuskok meg is vigyáznak; ez előtt-is ki télt volna Szaboltsban-is Katholikusból az egész Magisztrátus, még-is hasonféle mindég a' Református Atyafiak közül választatott vigyázattal kellene tehát erre lenni, mert az ilyenekkel nem nagy gyökeret vér a' felebaráti szeretet a' Statufok között.

Pest 20-dik Máj. — Nagy örömmel szemléltük tegnapi napon dél-előtt Nemes Borsod és Abauj Vármegyék Bandériumának, Gróf Csáky Antal Ő Nagysága vezérlése alatt való bé-érkezését, mind az két Vármegyének világos kék mentéje fekete bárány bőr prémmel három sor sinorral, és veres lájblija; a' nadrágja pedig Abauj Vármegyének veres, a' Borsodiaké világos kék által kötött három sor sinorral ki-hányva. El-érkezett dél-utáni 5 órakor Nemes Zemplény Vármegyé Bandériuma-is Rhédey Lajos Ur vezérlése alatt, nem lehetett e-gész meg-elegedés nélkül ezen sereget szemlélni, mint az leg-probáltabb katonák igen szép renddel és tsendesen jöttek bé Városunkba, és igaz Magyar színű Nemes Uniformisak, ugy mint sárga tsizma, veres nadrág, fekete pulederrel, veres Horvath lájbli (melly éppen Dolmány formájú) 's fekete bárány bőrrel prémezett zöld mentéjék; minnyájunknak szemit magára húzta, és a' mi, minden jól gondolkodó Hazafiaknak leg jobban tettett tsupán tsak egy sor arany sinor, vagyon Uniformisokon, ki-vévén Tiszttyeiket, jól tudván azt, hogy hasznosabb a' Magyaroknak a' kész pénz, mint suttással tzifrázott ruha: 's tudván azt-is, hogy a' mostani tzifra ruháknak nem léssen az a' tulajdonságok mint régen az Izraéliták köntösseknek vala. Ha ezen seregek a' fekete süveg helyébe kalpagja volna szebet nálaknál alig lehetne képzelní.

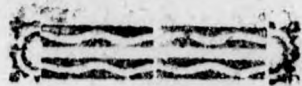

Utolsó jegyzések.

F. M. Báró *Laudon* 14-dikén ezen hónapnak az egész *Morva* országi nagy tábornál igen szép egyezésben való hadi gyakorlásbéli mozdulást tett. Jó reggel a' meg-nevezett napon az egész tábor a' milyen hosszsan nyúlik, éppen egy időben a' maga helyéről fel-kerekedvén, az Ország-széléhez 2 órányival mozdult közelebb. Már dél-után minden Regimentek, a' magok ujj ki-rendelt helyeken megvóltanak érkezve, és egyik Regiment-is a' másnak akadályára nem vólt, sem azt keresztül nem vágta. — Ennek látásán a' Pruszsus seregek olyan gyanuságban estek, mintha a' miéink *Slefiába* akartának vólna által nyomólni, melly miatt már némely külsőbb vigyázó seregeket visszsa-is kezdték vólt húzni. Midön ez történt, a' Pruszsusnak egy 120 főböl álló szélső vigyázó serge jött hozzánk *Troppauba* által, még pedig ugy, hogy a' köz-emberek a' magok Tisztjeiket-is magokkal által jönni kényszerítették: kik tsak ugyan töllünk *Troppauból* olyan bizonyság levelekkel botsáttattanak visszsa, hogy az hozzánk való által jövetelt kénteleniségből tselekedték. — Nevettséges szökés, mikor a' szökevényeket magok a' Tisztek-is kísérni kéntelenítettnek.

Minthogy a' mái időben, hol egyik Királyi Familiából, hol a' másikból fordul elő, vagy egyik Hertzegnek vagy Hertzeg Alfszonynak neve: tehát nem gondollyuk, hogy a' jelen való Kurir mellé zárt Toldalékkal, az E. Olvasók előtt valami kevés kedvet nem tanáltunk vólna.

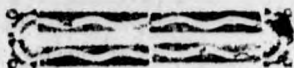
Költ Bétsben 25-dik Májusban 1790.

B E T S.

A Békefégről való kedves hir, ismét kezd, ha tsak lalsú szárnyakkal-is körülettünk repdéselni. — Prágából irják, hogy ezen hónapnak 14-dikén este 6 órakor, egy N. Magyar K. Testörző Kurir *Berlinből* ott jövén keresztül nagy sebességgel *Béts* felé, valami magános Levelket-is hozott Berlinből Prágába, mellyek által a' Prágaiak a' közel lévő békefégrnek reménységével el-töltenek. Az *Anglus* Király, ezen hírek-szerint, egyenesen ellenzi a' Pruszszusnak *Auftriával* való hadakozását: azt mondván, hogy ha itt ki-tanálná magát ütni az háború, ugy egész *Europának* beléje kellene magát elegyíteni. Azonban az *Auftriai* Követ *Berlinben*, még máig is egész bizodalommal follytat minden dolgokat a' Király előtt. — Söt olyan hir-is kezdte tegnap itt szárnyálni, hogy *F. M. Báró Laudon* és *Kollorédó*, a' *Kordonnak* megjárásából, tegnap szerentsésen vissza érkeztenek, vagy ha nem-is, minden órán vissza érkezendők. — *Bráhovából*-is a' *Sérviái* tábortól, 14-dikén ezen hónapnak azt irják, hogy még akkor a' mi *Sergeink* a' *Timok* vizén, a' nagy zápor elsők miatt keresztül nem mehettének volt, 's már most talám nem-is fognának keresztül menni. A' helyett, az három *Tsászári* hadakozó *Udvarok* között a' meg-egyezés volna munkában, melly iránt *Négotinál* fognának, az egyező-felek öfzve-gyülni. — Mind ezek olyan hírek, mellyeknek bé-telleyesedését minden jó hazafi kívánná: de még sem szüntek-meg az ellenséges tsaták.

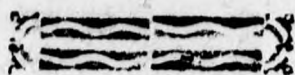
A' *Hadi Kantzelláriáról*, hadi-tudófitás tétetett tegnap előtt közönségessé: de minthogy nem nagy dolog, tsak a' *Summáját* teszfzük ide. — „ A' *Bihátsi Basa* mint egy 4-ezer alatta valóinak egy tézfével egy *Horváth*-országi szélen lévő vigyázó házunkra ütven, népének más részét *Lyubina* ne-

vü helység ellen fordította : de mind két részről igen kemény ellent állásra akadván, semmire nem mehetett, és midőn a' miéinkeknek segittségekre, egy felől Obester Gr. *Spork*, más-felől pedig Obest-lájdinánt *Jelachits* meg-érkeztenek volna, magát a' Basa azonnal vízfőzra húzta, 47 holtakat a' tsatázó piatzon, 7-tet pedig el fogva maga közzül nálunk hagyván. Az el-fogattaknak vallás tétele-szerint, többen is estenek-el közüllök, de vízfőzra vitet-tenek. A' miéinkek töllök 1 Zászlót, a' mellet pedig igen sok fegyvereket, Lántsákat, Jantsár késeket 's a' t vettnek-el prédául. Ők 12-töt öltének meg a' miéinkek közzül, és azok a' kik *Lyubinát* ostromlották, 2 faluinkat égették-el. „

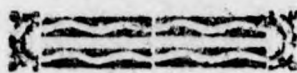
Midőn a' Bánáti Sergeink *Servia*-felé által mentenek, a' Duna mellett lévő *Koramneki* szoross és kösziklás utakon, sok veszedelmek között forogtának, kivált a' bágásiás szekerek. Az Agyuzók Generálissa *Vandersteppen* minden készüléteit, lovastól, szekerestől, és egy legénnyével együtt el-vezette. A' szekér magosan meg-lévén rakva, a' magos köszikláról mindenestől fogva egyszeriben a' Dunába esett, és oda veszett. Több e' féle szerentsétlenségek is történtenek. — A' mi Sergeink még eddig a' *Timok* mellett a' Törököktől semmit sem szenvedtenek : de annyival többet a' Legyekről, mellyektől a' lovak igen bajosan óltalmaztatnak. — *Viddinnél* a' legszébb és erősebb valami 80-ezerig való Török nép vagyon öszve gyűlve.

Lemberg. A' mi *Gallitziai* Sergeink eddig való helyeket el-hagyván, minden-felől közelebb nyomúltanak a' határ-szélekhez. A' Lengyelek is erősebben kezdenek mozogni mint eddig : kéttség kívül ez okozta azt is, hogy a' mi Morva-országi táborunktól a' *Gallitziai* sergekhez segittség rendeltett ; melly *Morvában* annakutánna, *Tseh*-országból pótoltatott-ki. — Nem régiben bizonyos *Lengyel* sereg *Gallitzia*ba *Szamosk* táján által ütven, az *Aultriai* határ-tzimert le-szaggatta, és sok szekér szé-
nát

nát magával el-hajtott. De panasz menvén a' mi résziünkről a' Közönséges-társasághoz, minthogy a' dolog nem annak engedelméből történt vólt: tehát a' Lengyel katonák a' mi népünk láttára meg-büntettek, a' Tiszt maga is, a' ki őket által vezérelte vólt, fogságra tétetett: az ezen a' részen igazgató Lengyel Oberflájdinánt pedig, az Auszriai határ-tzimer Sasot, maga fel állítani kéntelenített. Az el-vitetett lzéna 700 forintokkal fizettetett-ki.

Belgium. A' Flándrusok *Vandermersért* még egyenetlenkednek a' Brabántziaiakkal: a' békéltető *Vurmzer* Húszárok pedig, eddig jó részt meg érkeztenek a' *Luxemburgi* határokra, Fő-Strásmester Maximilián Gróf *Kolonits* vezérlése alatt. — Mi-ólta ezen Húszár sergetske, így irnak *Landshutból* *Bavariából*, Német-orzágon keresztül útozott, az-ólta minden Afzszony embernek Húszárral van tele a' feje, mindeu Német Leány jó szivvel lenne Húszár, vagy még inkább Húszárné. — Az úttyok a' Svétziai Körületen keresztül úgy vólt ki-tsinálva, hogy Májusnak 20-dik napján már *Svéviából* kikellett lépniek. — Az egész osztály állott, a' már meg-nevezett Gróf Májorból, 4 Kapitányokból 8 Hadnagyokból, 4 Strásmesterekből, 2 Furirokból, 2 Seb-gyógyítókból, 2 Trombitásokból, 2 Kovátsokból, 20 Káplárokból, 380 köz Húszárokból, 8 Szekerefekből, 1 Zászló-tartóból, 433 személylyekből: vólt velek 497 ló. — Az hol délre szállottanak-meg, ott tartozott a' gazda, minden legényre, a' Strásmesteren kezdve alá-felé, ebédre 2 font rozs kényeret, leveft, fél font főtt marha húft, valami hozzá valóval adni: melly vendégség minden közemberért 15 krajtzár kész pénzel fizettetett ki: az ital, a' reggeli étel és vatsora pedig, minden személylytől különösönn fizettetett. A' Tiszt Urak magok tartoztanak magokra gondot viselni. — Még nem hallottuk, se nem olvastuk, hogy több Magyar katonák mentenek volna Német-orzágon keresztül ezzel az úttal, a' Belgák ellen.

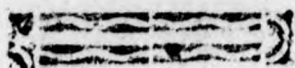

Anglia és Spanyol-országok mostani egyenetlenségeiknek eredete.

Az egész világ tudja, hogy mikor *Amerikának* nevezetesebb részei az *Europeiak* 's kivált a' *Spanyolok* előtt esmeretessé kezdettek lenni, akkor a' *Spanyolok* azt gondolták, hogy egész *Amérikanak* el-foglalásához jussok lehet; vagy pedig a' *Romai Sz. Széktől* erre valósággal hatalmuk is vólt. Ez akár hogy légyen — elég az, hogy ők az *Asia* és *Amérika* között lévő egész nagy tengert-is magokénak tartják lenni attól az időtől fogva, mikor azt egyik *Hellytartó* a' 15-dik Századnak vége felé, a' *Panamai* partról övig a' tengerbe belé állván, a' *Romai Sz. Pápanak* ajándékozásából, a' *Spanyol Udvar* számára, az *Urnak* nevében el-foglalta. — Ennek a' nagy tengernek az *Élzaki* részében, melly *Kaliforniai* tengernek hivattatik, két *Spanyol hadakozó hajók* egy darab idővel ez előtt széllyel járván, és valami *Anglus kereskedő hajók* ra akadván, el-fogták őket annak módja szerint, mint tilalmas helyen tanáltattakat. Az *Anglusok* pedig *Kaliforniának* ezen vidékében ez előtt 4 elz-tendővel, bizonyos esmeretlen helyet tanáltanak vólt fel, oda lakófsokat vittenek és kereskedést indítottanak, mint olyan helyen, a' melly esmeretlen lévén, nem a' *Spanyoloké* vólna. — Ebből a' következett, hogy az *Anglus Király* a' *Spanyolnál* a' hajóknak el-fogatása iránt, *Követte* által panaszolván, az előbbizör el-fogatott hajók ugyan el-botsáttattak: de azonban a' *Spanyol Követ*-is *Londonban* azt kívánta, hogy *Anglus Kereskedő hajók* többet *Amérikanak* arra a' részére ne mennyen. Az *Anglus Király* ellenben azt kívánta a' *Spanyoltól*, hogy ne csak el-botsáttassanak a' hajók, hanem a' meg-bántatásért is elég tétetődjék. Azonban a' *Spanyolok* az elég tétel helyett, hadakozó hajók' készítéséhez fogtanak, mellyet az *Anglus Király* észre vévén, a' folyó hónapnak 5-dik napján, két *Ministerjei* által az *Ország*nak mind két *Parlament*-

mentumait, u. m. Hertzeg *Leeds* által a' felső házat, *Pitt* által pedig az alsót, az egélsz dolog iránt tudósította. *Pitt* nem elégedvén meg a' Király izenetének a' Parlamentum elejébe való terjesztésével, az utánn a' dolgot ismét tikkellyenként felvette és megmutatta, melly nagy kárt és méltatlanságot húzna az *Anglus* nemzet magára, ha a' *Spanyol*nak e' féleket tselekedni tovább-is megengedné, ha a' *Spanyol* az Északi Amérikanak és tengernek megnevezett részeiben való uraságot egyedül magának tovább-is törvénytelenül megtartaná: 's több e' félek.

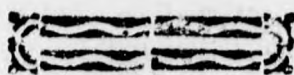
Ezen dolgokon mind a' 2 Parlamentum felindulván, a' Nemzet nevében, a' Királynak tökéletes segittséget ígért. A' tengeri hadi Tanács, azonnal minden-felé parantsolatokat botsátott a' hajós legényeknek gyűjtése iránt, és tsak *Londonban* 5 dik napján ezen hónapnak, ilyen hajós legények 3 ezerezen fogattattak öfzve. Azon nagy hajós seregnek, mely a' *Spanyolok* ellen a' Föld közép tengerre, Lord *Rodney* vezérlése alatt fog bé-evezni, edgyik 18 Linéás hajókból álló része, már az indulásra készen vagyon, a' más 14 hasonló nagy hajókból álló része pedig, igen fietséggel készittetik. A' *Gibráltári* első Inzsiner Kapitány *Moosz*, ugy minden más Tisztek-is kemény parantsolatot vettek, hogy haladék nélkül a' magok helyekre mennyenek. Ezen hónapnak 4-dik és 5 dike között való éjtszaka *Portsmuth* nevü ki-kötő-hellyből egy 6 Frégátokból álló hajós seregtske, olyan rendeléssel indittatott a' tengerekre, hogy az *Anglus* kereskedő hajókat az ellenség ellen oltalmazza, és a' meszfe lévő *Anglus* lakófoknak előre hirt vigyen, hogy azok magokat minden ellenséges réajok ütéstől oltalmazhassák. — A' *Spanyolok*-is 30 első nagyságu hadakozó hajókat szándékoztak Májusnak végére a tengerre ki-állítani, mellyeknek készittésén a' *Kádixi*, *Ferrol*i és *Kárthágénai* ki-kötő helyekben szünet nélkül munkálódnak. Némelleyek azt erősi-tik, hogy az *Anglust* ilyen hirtelen való hadi készü-

születre az indította volna, hogy éppen most a' Frantziát olyan állapotban érzi lenni, mellyben az, az egyenetlenség miatt, tsak nem a' vezedelemnek örvenyébe talszittatik, és így most az Anglus nemzet leg-könnyebben bolfszút álhatna, az Északi *Amérikában* el-veztett julsáért a' Spanyolokon, a' midön azok, leg-kilsebb reménységet-is magoknak a' *Frantzia* segítségére nem tsinálhatnak. Mások ismét ugy vélekednek, hogy az *Anglus* észre vévén a' Spanyol Udvarnak, az *Ausztriai* Házal való szoross frigyét, azért kötölödtzik beléje, hogy ezt amaz, a' Török ellen ne legithesse: vagy pedig, hogy a' *Spanyolok* kötölödtznének az *Anglusba* azért, hogy ő ne mehessen a' *Baltikum* tengerre, a' *Svédeknek* segítségül az *Orosz* ellen.

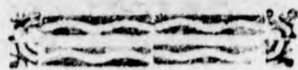
Stokhalomból írják, hogy a' *Finniai* Palszfuszokon Aprilisnek 14-dikétől fogva igen véres ütközetek mennek véghez, a' *Svédek* és *Oroszok* között. Edgyik Palszfuson Báró *Armfeld* nagy számu *Orosz* seregtől előll vétetvén, mind addig ostromoltatott, mig maga a' Király 9 Batalion gyalogsággal 's 2 Svadron lovasággal segítségére érkezvén, igen nagy vér ontással lett vége az ütközetnek. — — Ezen tsata 29-dik Apr. esett *Vilkialdnál*, és estvéli 6 órától fogva 10-ig tartott, az *Oroszok* közül valami 200-an, a' *Svédek* közül-is sokan estenek-el: az ő Királyok maga is valami gollyobisnak szelétől való ütést kapott. A' *Svédek* fogtanak-el két *Orosz* Tiszteket, és egy *Knorring* nevü Májort: ezen kívül az *Oroszoknak* 2 élés házait.

A' *Pétervári* Levelek szerint, ezen idő tályban más Palszfuszokon, igen keményen bántanak az *Oroszok* a' *Svédekkel*. *Niszlotnál* egy *Korsakov* nevü *Orosz* Generális, 15 oda való mért-földnyire verte viszsa őket; melly alkalmatossággal az *Oroszok* *Savolax* nevü tartományban bé-mentenek, és azt el-foglalták. — A' *Kymene* vize mellett a' *Svédzia* Király, egy *Denisov* nevü Generálisra ütvén, az *Oroszok* ugyan az ütköző helyet meg-tartották, de

de 174-en kőzzüllők el-estenek, és 80-nan meg-sebessittettek, a' Svédok kőzzül pedig a' hóltaknak és sebessenek száma 500-ra ment. — Ugyan a' *Kymene* vize mellett Generál *Sumsen*, 2 Battériájokat, 12 ágyujokat a' Svédoknek el-foglalta, és egy Obestereket sok köz-emberekkel és Tisztekkal edgyütt el fogta. — Egy ujjabb hir-szerint pedig Generál *Denisov*, a' Királyt erőssen meg-vervén, magát-is szinte el-fogta. — Illyen dolgok a' múlt hónapban igen sok helyeken estenek az Oroszok és Svédok között.

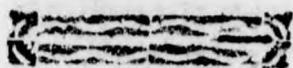
Frantzia-ország. Itt még meg-nem szűnt a' puszítás, és vér ontás: sőt még meg-lehet, hogy az utolsó tévellygés sokkal nagyobb lesz az elsőnél. Tsuda ha Frantzia-ország nem lesz az egész világ előtt eleven példája annak, hogy tsak *Filosofia* által vallás nélkül, soha egy ország-is bóldogul és állandóul nem igazgattathatik. *Frantzia-ország* mig tsak 2 részekre vólt oszolva, igen sokot ígérhetett magának: de már ma, midőn az Aristokratok egy felé, a' Pátrioták más-felé, a' Papok és azoknak követői harmadik felé vonnak, igen bajos a' segedelem, kitsid a' reménység. Ez az, a' mit az Anglus jól veszen észre: és könnyen beszéll a' Spanyolnak. — Nem régiben a' Frantzia Nemzeti-gyűlésben kérdés támodván az iránt, hogy kik tartathassanak ez után valóságos nemzeti szabadsággal élőknek a' Frantzia-országban meg-telepedett idegenek kőzzül, ugy határozottatott-meg a' dolog: hogy mind azok, valakik meg mutathatták 5 esztendőtől fogva való ott lakásukat, magoknak Frantzia-országban házat és örökséget szereztenek, vagy feleségül Frantzia Asszonyt vettnek, közöttök valami kereskedést vagy mesterséget üznek, mind ezek mind igaz Frantziák, ugy nézettefsenek és örökösön Frantzia nemzeti szabadsággal éllyenek. — Nem régiben arról-is kérdés támodván, vallyon nem jó lenne-é, a' Katholika vallást, közön-séges Nemzeti vallásá rendelni? a' Gyűlésnek 1200

tagjai között egy *Lámeth Károly* nevezetű fel-ál-
ván, hogy nem jó lenne a' nép előtt erről még em-
lékezetet-is tenni, a' következő okokkal akarta
meg-mutatni — *Mi*, úgy mond, az Evangelium-
nak minden kívánságait egy punctumig bé töltöttük
— mellynek nem elég példáját adjuk é minden na-
pokon? — Az Evangelium az emberek között va-
ló egyenlőséget kívánja. Hát a' mi rendelkezéseink
nem az egyenlőséget akarják-é jó fundamentomra
helyheztetni? — Az Evangelium a' kevélyeknek
meg-aláztatására szereztetett. Hát a' mi rendelé-
seink által, nem elég kevélyek aláztatának-még?
— Az Evangelium azt mondja, hogy az első lé-
gyen utolsó, és az utolsó első. Hát ezt nem töl-
töttük é bé eléggé? Sőt minden nap ezt hányják
szemeinkre ellenségeink. — De, így szoll tovább
Lámeth Károly, hogy rendelhetnök mi valamelyik
Vallási Nemzeti vallásnak, holott minden rendelé-
seinknek egyedül való fundamentomává a' szabad
gondolkodást, a' lelki ismeretnek szabadságát hely-
hezgettük. Ha a' Katholika vallási Nemzeti vallásá-
rendelnök, majd némely tartományokban a' dol-
got arra magyaráznák, hogy mind azt, a' ki nem
R. Katholikus üldözni kellyen. — Ezen gondola-
tok arra határozták a' Nemzeti-gyűlést, hogy ezen
dolog iránt való végezését, más időre halasztaná.

Avignonban a' Pápa *Frantzia*-országi jószágots-
kájában is, tsak úgy vagyon a' dolog a' mint lehet.
Az ott lévő *Eretnek-nyomozó-széken*, szinta szinta e-
rőt vészen, a' szabad *Frantz* gondolkodás. — Ju-
liusnak 18-dikára 30-ezer Nemzeti katonák fognak
Frantzia-országnak külömbb külömbb részeiből Pá-
risba érkezni, a' kik az ujj rendelkezéseknek egy tsepp
vérig való oltalmazására fognak meg-eskünni. E-
zeken kívül a' Nemzet hűségére Párisban meg-es-
küdött katonák 36 ezeren vagynak: és így 66 ezer
gyakorlott fegyveres nép, igen szép nép Páris körül.

Erdélyből. Létzfalva 16-dik Máj. — Ezen végső Hazánknak szélén, ama' közönséges jelenvaló időben uralkodni kezdett, majd csak nem egész Hazánkban el-terjedett szörnyü drágaság bennünket is annyira meg-ijesztett vólt, hogy már el-hitettük vala magunkal, hogy a' jövő aratásig egy Köből búzának az árra leg-alább-is 20 M. forintokra bizonyoson fel fog hágni; de meg-is történt vólna kétszég kívül, ha az Erdélyi Felsőleges Királyi Gubernium sok Atyai gondoskodásai között, a' szegénységre kegyelmesen nem tekintett vólna, és a' jelen lévő szükségnek veszedelméből a' szükölködőket ki-segíteni nem méltoztatott vólna; melly végett azon Felsőleges K. Gubernium, a' Fiscális Dézmáknak *Brassóban* lévő Magazinumait, a' szegények számára ki-nyitaván, igen türhető árron Haritskát, Törökbúzát árúltatni parantsolá, és pedigen csak vékánként, hogy a' vévők csak a' jelenvaló szükségben segethessenek magokon, nem pedig az által tárgyúl nyereséget vehessenek, és ebből következék csak egy két három heti Vásár napok után, hogy a' *Brassai* híres piatzon a' kenyérnek való búzának köble 6 és 7 M. forintokra le-szálla, tódült százanként a' meg-nyomorodott portzió szegénység, és Strásák nélkül még a' mérő Tisztek-is bizonyoson le-tapodtattanak vólna. Nints emberi nyelv, a' ki elé beszélhetné, hogy a' Vévő szegénység a' Királyra és a' felsőbbekre, az Egeket meg-halító keserves gönyv hullatásaik között, mennyi Isteni áldásokat öntötenek légyen, hát még a' szegény árván 's özvegyen maradt, *Háromszéki* katonánék, 's kiseded gyermekek? kiknek élelmekre azon gabonákból a' Tisztek Czédulájok mellett illendő segettség nyújtatott. Ennél nagyobb vigasztalás és segettség, az el-nyomorodtakra nézve az Egből mostani időben nem száthatott, minthogy ez egy aratás feléig el-fog tartani; bizonyára, ha a' Külső-országok Anglia, Frantzia-országok 's a' többi, a' magok szegényeikről ilyen módon gondoskodtak vólna, olly nagy végső vesz.

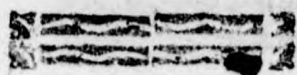

szedelmeken által menni nem kényszerítettének volna; Ebből által lehet látni, hogy Erdélyben is a' közönséges Hazánknak boldogulása ezen részről is virágozni kezdett; holott az előtt illy teménytelen gabonákat, vagy az árendások, vagy más 14 személyek, magok különös hasznokra gyűjtván, addig tartották, szaparították, addig éheztek a' nagyobb nyereségnek az árrát, hogy végtére gabonájok a' férgectől megvesztegetődvén éjszakáknak idején a' patakokban ki háyni, és azoknak megdugása által, a' Bratsai piatzot béteríteni kényszerítettének. Méltó dolog bizonyára, hogy jövődöre nézve az illetén legittségről országunk Kormányozói előre illendő gondviseleléssel legyenek.

A' N. Nyitra Vármegye Bandériumjának N. Uri személyeit közöltük volt a' Kurir 571-dik lapján az E. Olvasókkal: a' mellyhez még a' következő hozzánk beküldetett megjegyzésüket is hozzá kívántuk szóról szóra ragasztani.

„ Minekutánna a' Magyar Korona őrzése mellett Buda Várában szomszéd Vármegyék N. Rendei, szabott idejeket eltöltették volna, elérkezett Ns. Nyitra Vármegyében is M. Báró Ortzy László Ur ő Excellentiája Levele; mely által ezen (sok Tartományokban hires) Vármegyének Státusai, ezen tiszteletes szolgálatnak megtételére Bndára ezen folyó Május hónapnak tizedik napjára hivattattanak: tsudára méltó dolog! mitsoda készséggel, melly nagy számmal öszve gyülekeztenek a' Nemes Vármegyének Fő's Nemes Rendei, hogy az elrendelt napra megjelenhesenek; 's bizonyára el is lepték volna számokra nézve, Buda 's Pest Várasinak minden kvártélyait ha ő Excellentiája Ortzy László Ur, midőn az őrizetnek napját megírta, egyszer mind azt is nem jelentette volna, hogy az időnek rövidsége miatt (minthogy más Nemes Vármegyék is ezen tiszteletet megtenni kívánnák) Posony Vármegyével öszve kaptolsotásék; innen történt

tént tehát, hogy a' számos gyülekezetnek csak egy része M. Gróf *Várkonyi Amadé* Antal ő Nagysága vezérlése alatt küldöttetett — Öszve gyült ezen Nemes sereg 2-dik Májusban *Nyitra* Várofsában mind azért, hogy innen Buda-felé indullyon, mind pedig hogy rendekben osztatván, katoná gyakorláshoz, személlyesen-is, de fő-képpen Paripái szokásának; a' mint is számlálhatatlan népnek öszvetodulásában a' következő napon a' gyakorlás, (exercirozás) megtörtént ugyan, de nem kellett nagy fáradsággal megtanulni aztat, a' mit a' természet minden Nemesnek tulajdonított, nem különben hadi-szolgalatban forgott, 's próbált Tiszt Uraknak alkalmas módgya, könnyen véghez vihetett. Imé nyilván való jeleit tapasztallyuk, mit tehát a' természettel öszve kaptosoltatott gyakorlás; mert a' kik tanulni mentek ki a' mezőre, Mesterül tértenek vissza a' hadi rendtartásban. A' következő nap, midőn Nagy Méltóságú *Ghémessy* Gróf *Forgács* Miklós Ur ő Excellentiája Nemes *Nyitra* Vármegyének másodszor érdemes Fő-Ispánnya, Törvény 's Izabadságink fenn tartásában próbált Hazánkfia, ezen Nemes seregnek meg-visgálására M. Grófné *Aszfony* ő Excellentiájával *Nyitra*ra jött, ő Excellentiáját módos állásban közöntették, egyszerűsmind M. Karancs *Berényi* Gróf *Berényi* András Ur ő Nagyságát-is Mélt. Grófnéjával edgyütt, *Nyitra* Várában nagy sziveségű, 's barátságú Püspök ő Nagysága lakó helyiben fel-késértették, hol-is gazdagon készült ebédnél marasztattak. Más nap, az az Májusnak 5-dik napján ezen Nemes Sereg 2 Zászló alatt maga rendiben, trombiták harfogása, és tárrogató sípok hangzása mellett a' Nemes Vármegye Curiajától az öszvetodult népnek kísérelő sokaságával edgyütt megindula, mellyel az egész 's nagyra ki-terjedett Városnak lakói velek elmenni láttzattanak; valamerre ment ezen Nemes sereg, és valamelly Vármegyének határán által ment a' földes Uraktól mindenütt különös örömmel, különös sziveséggel fogadtatott, a' köz nép pedig el-

felejtkezvén szokott munkáiról, azoknak félbe hagyásokkal öszve futott, 's a' kifergetés által a' köznapot innepnek szentelte. Hofzszas volna le-rajzolni, minémü tisztelettel fogadtattak Komjáti Mélt. Gróf *Zichyi* Sigmondné *Aszszony* ő Nagysága által Ivánkán, Surányban, 's a' Vármegye véginn Ersek Ujvárbán; hól-is mindenütt vagy benn lakozó földes Uraktól, vagy azoknak fő Tisztjeitől Magyar Nemzethez illő barátsággal fogadtattak. El-hagyván Nyitra Vármegyének határát Májusnak 8-dikán Esztergon szabad Királyi Városban Nemes sergünk bé-érkezett, az holott-is (minthogy fekete sellyem vázsony felső ingekbe öltöztek, hogy a' portól ruhájok óltalmaztasék) a' Mátyás Magyar Király hajdoni fekete serginek íteltetett: bizonyítá is a' Nemes szabad Királyi Város hozzájuk való tiszteletit, a' midőn a' Város Udvara mellett vigyázó hajduság által fegyverben álva köszöntetett; szállások aránt semmi gondjok nem vala, és az Uri meg-vendégelésben-is semmi fogyatkozás nem volt; mert arról a Nemes Tanáts illendő rendelkezést tett vala, 's a' Nemes sereget fő Tisztelendő *Aradi* János Ur, az Esztergomi Nemes Káptalanak érdemes tagja, barátságoson 's igen gazdagon meg-vendéglette, barátságos jó kedvinek és sziveséginek szüneti nem vala, 's végre M. Gróf *Sándor*-né *Aszszony* ő Nagysága által Nemzetünkhez különös hajlandóságának bizonyíttásául az egész seregvatsorára elő-hivattatott. Az Uri vatsorát követte a' Komédia nézés, ezt a' Város vállagatott szépeivel való tántz, melly-is az éjtszakának nagyobb részit el-fogta, más nap pedig reggel ujj tisztelet és köszöntés jeleivel Esztergom városától el-bútsuzván ezen folyó hónapnak 10 dik napján Buda Várában szép rend-tartással bé-érkeztenek, az holott-is az ujj Városban a' szállások szüke miatt tsak meg-pihentek, 's onnan *Pesire* által menvén rendelt szállásokat el-foglalták, annak okáért, hogy a' Nemes sereg a' Magyar Koronának ohajtott tiszteletit megadhassa a' Nemes Bandérium a' Dunán által költözött,

zött. Ezen N. Bandériumnak világos kék ruhája aranyas készülettel, Kótság tóllas kalpagja, 's arany paszomántal környékezett Tsákója, oldalakon lévő kardoknak szíjjain függő fekete Frigiai munkával írott tarfolyak vala, mellyeknek a' közepinn három hegyen ülő vigyázó bagoly vala ki-varva, díszes Paripáikon pedig paszamántos veres takarók valának, mellyeknek szemlélése sok ezer nézőknek szivekben örömet, reménységet, de egyszersmind félelmet-is önteni láttzatott. A' szolgálatnak idejét két Atyafi Vezér ugy osztatta egymás között, hogy két nap Pofony, más két nap Nyitra Vármegye Bandériuma a' szokott s'rá'sálásnak helyeit elfoglalta, 's kötelességében olly tsendesesen 's példáson eljárta, hogy mind a' két Városnak fő, 's köz-rendjeitől betsültetett 's tiszteltetett.

Nyilván való dolog, hogy a' mi leg-hellyesebb gondolatainkat-is az elő-adásnak mentől szebb köntösisbe öltöztetjük, annál kedvesebbek azok mások előtt, mert az észnek ugyan fő képpen, de mellőseleg az ioynek, és füleknek-is kedveket kell keresnünk. Tsak nintsen igaz valóságos kedve a' Magyar Muzsának Déák notára tántzolni; a' rendek végén való egy forma hangzással pedig, melyre a' Magyar nyelv természet-ízerint igen alkalmas, majd tsak nem mindenkor azon egy nyomba lépdéntsélni igen kedvelli. A' következő gondolatokat, az ész-is érti, a' fülek-is tsömört nem kapnak belőlök.

Fiad-falva. — 1. Halljad gyászos homály után

A' jó Hazafiság' után

Uj fényre lépett Haza!

Gátsi Gróf Forgács Miklósnak

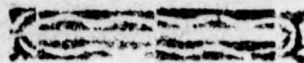
Probált Hazafi Hérosnak

Erdeme hogy jött haza.

2. De mint kelljen erről szólni

Jere kezd Musám! lantolni

Régi Magyarok hangján,

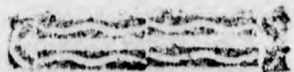

Tsak hogy könnyebben végezd el,
Ne menj fel, és ne is kezd el
Tős, és gyökeres Rangján.

3. Mert ámbár szerenrsés nagyon
A' ki nagy Nemzetből vagyon,
De azért nem nagy maga;
Tsak érték száll másra vérrel,
De nem ősi érdem bérrel,
Nem a' virág, tsak szaga.
4. E' nagy Fiadnak hát a' mi
Tulajdona, már az a' mi
Szemünk előtt több ennél,
Melly Kegyes, Igaz, és Bátor,
Bólts, az ilyen szük ma bátor,
Tudva vagyon mindennél.
5. De mint, bár rogyogva égnek,
Kilsebb tüzeit az Égnek
A' nap fénnyel meg győzi?
Ugy e' nagy Páriotánknak
Más Díszét, Édes Hazánknak
Szerelme, megelőzi.
6. Mellyről míg Hazánk boldog vólt,
Sok száz-ember olly gyakran szólt:
Mint rekegés tavaszszal
De mihelyt izivatagabb szél
Érkezik, el-halgat, és fél
Szines, félénk, ravaaszszal.
7. Magyar arany szép Szabadság!
Merő Tigris fene vadság,
A' ki nem keferüli
Szép virágid' el-hullásit,
Tárgyid' végső pufztulásit,
Hanem inkább örüli.
8. Lám országos Fejedelmünk,
Kitől eredt e' sérelmünk
Ő-is végre meg-szána,
'S akarván hiv népe javát
Vizsza mondá minden szavát,
Melly velünk rokkszúl bána.

9. De mig, el-nyomatott Haza!
A' fok erőszak' nagy gaza
Alatt vesződteél, írván,
Száját tátani ki mérte?
Törvényid' vissza ki kérte
Szembe szölván, vagy írván ?
10. Minden Fiaid suttomban
Sirtak, nyögtek alattomban
De hát ki fogta pártod' ?
E' nagy, 's igen ditsőséges
Dologba, de melly kétséges,
Magadat *Forgáts* ártod,
11. Nem kis mérészség ezt tenni,
Egy Fő Urat meg inteni
Bátor minden júst meg-sért.
Szint' lett a' Frigy' -láda' dölte
Még-is az Isten meg-ölte
A' ki hozzá kapni mért.
12. Tsak ritka sziv bir olly erőt,
Okos-bátor, 's nem vakmerőt
A' melly azt tzelül venné,
Hogy minden halznát, életét
Tiszteit, és betsületét
A' Köz-jóért fel-tenné.
13. Minden ember reád mutat,
Gróf *Forgáts*! Te törtél útat
Hazánknak köz jóvára.
Az után mások, söt Megyék
Egészzen-is, hogy fel-vegyék
All'tak *Forgáts* szavára.
14. Betsüld-meg hát édes Hazánk !
A' ki ilyen jó vólt hozzánk
'S bizd magadat kezére:
Készits érdemlett jutalmat
Ez idegen nagy hatalmat
Rontó Fiad' fejére.
15. Ha így szeretett Tégedet
Ha veled, 's érted szenvedett
Immár fő póltzra üljön;

Hogy a' Köz-jónak mirigyé
 'S az ő mérges fők irigye
 Tzéljába belé süljön.

16. Nagy érdeme két országra
 Terjedt, minden Magyarásra,
 Nevének is ne légyen
 Azért szorosabb határa,
 Mint Zágontól Poson vára,
 Hogy így jutalmat végyen.

Pálffy Diénes.

Egy szóra!

Edgyesség, 's ért Tanáts birja az országot,
 Ezeknek nem léte, de a' Magyarorságot
 Eleitől fogva, úgy öszve rontotta,
 Hogy *Várnát*, 's más helyt is vérrel borította.
 A' Magyarhoz azért oh melly szépen illnék,
 Hogy egyszer valaha már szeme ki-nyilnék
 'S különös el-képzelt hasznait le tenné,
 A' Köz-jót munkálni pedig szivre venné.
 Mellyben Edgyességet ha tenne vezérül,
 Bóldogságot kapna munkájának bérül.
 De erre Tanáts kell; 's még az el-nem vesze;
 Hogy *jobb a' Magyarinak az utolsó esze.*
 Magyar! a' mint tudod az elsővel éltél,
 'S nyertél-é olly sok jót a' mennyit reméltél?
 Ha nem; fordítsd immár az utolsó eszed,
 Elj azzal, mert talám úgy több hasznát veszed. (*)

P D**

(*) *Igy nem leszén ösztán tovább igaz az: hogy,
 Hungarus post factum sapit.*